7-000167

[redacted]

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirtieth day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 11th July, 1967.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

Fertiliser Factory in the State

321—

214 Q —Sarvasri T C Rajan, (Palamaner) K Rajamallu, Chinnur) A. Easwara Reddy (Tirupathi) C V K Rao (Kakinada) —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to start a fertiliser factory in our State

(b) if so, when and where, and

(c) the cost of the factory?

The Chief Minister (Sri K Brahmananda Reddy) :—(a) The State Government have no proposal to set up a fertiliser plant.

(b) and (c) :—Do not arise.

Sri C V. K Rao :—I would like to ask the hon. Chief Minister whether it is not a fact that recently a fertiliser factory at Kakinada was being contemplated; I hope he has seen that proposition

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — మెసర్స్ ఇంటర్నేషనల్ ఓర్ అండ్ ఫెర్టిలైజర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వారు అఫర్ చేశారు. కాకినాడ, మచిలీపట్నం ఎక్కడయితే పోర్టెక్ సిటీస్ వుంటాయో అక్కడ పెడతామని ఆ ఆఫర్ - మేము వారికి— చైర్మన్ ఆఫ్ ది కంపెనీకి—11-5-66 నే ఇంటిమేట్ చేశాము. మేము వారికి కావలసిన ఫెసిలిటీస్ లాండ్, పవర్, వాటర్ సప్లయ్ మొదలైనవన్నీ ఎవైలబుల్ చేస్తామని చెప్పాము అది ఇంకా ఇనిషియల్ స్టేజెస్‌లోనే వున్నది

శ్రీ టి. సి రాజన్ — మనకు ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ రాకపోతే రాకపోయింది. యింత విశాలమైన భూభాగానికి, రైతులు ఎరువులు దొరక్క సతమతమై పోతున్నారు కనీసం ఎరువులఫ్యాక్టరీ అయినా స్థాపించకపోతే రైతులఅవసరాలు ఎట్లా తీరతాయని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నది ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — నిజమే. ఫెర్టిలైజర్ కన్‌సంప్షన్ ఎక్కువగా వుంది. దీనికి సంబంధించి—యిదివరకు మనం రెండు ప్రైవేటు ఫ్యాక్టరీస్‌కు లైసెన్సు యివ్వడం జరిగింది. దానిలో కోరమాండల్ వస్తుంది. బహుశా రెండు మూడు మాసాలలో ప్రొడక్షన్‌లోకి పోతుంది. రెండవది, ఆరు సంవత్సరాలైన తరువాత. అది రాకపోవడం తమకు తెలుసు. కొత్తగూడెంవుంది దాని విషయంలో నేను 1964 లోనే యూనియన్ మినిస్టర్ ఫర్ పెట్రోలియం అయిన శ్రీ హుమయూన్‌కబీర్ గారికి ఉత్తరం వ్రాశాను. 'అయ్యా, యిది వచ్చే పరిస్థితి ఏమీ కనిపించడంలేదు. ఇది పెద్ద కన్‌జంప్షన్ వున్నస్టేట్. పబ్లిక్ సెక్టర్ ప్రాజెక్టు యిక్కడ పెట్టవలసినది' అని వ్రాయడం జరిగింది. వారు దానికి, ఇప్పుడు మీకు రెండు ఫెర్టిలైజర్ యూనిట్స్‌కు లైసెన్సు చేశాము, అవి వస్తాయని మాకు ఆశ వుంది' అని వ్రాశారు. మళ్లీ మేము రిప్రజెంట్ చేశాము. ఇది రావనికూడా వ్రాశాము. కొత్తగూడెంది రాదని తేలిపోయింది. అందువల్ల యీ మధ్య మాసం రోజుల క్రిందట ప్రైంమినిస్టర్ గారికి, పెట్రోలియం, కెమికల్స్ మినిస్టర్ అశోక్ మెహతా గారికికూడా నేను చెప్పాను. పబ్లిక్ సెక్టర్‌లో ఫ్యాక్టరీ పెట్టి తీరాలని నేను మనవిచేశాను దానికి సంబంధించిన మంత్రులతోకూడా యిటీవల నేను ఢిల్లీ వెళ్లినప్పుడు చర్చించడం జరిగింది. వారితో సంప్రదించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) — కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరినప్పటికీ కూడా పబ్లిక్ సెక్టర్‌లో యీ ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించడానికి యింతవరకూ వీలు లేకపోయింది, ప్రైవేటు సెక్టర్‌లో అనుకున్నవాటికి సంబంధించి యీ విధంగా తయారైంది. దీనినంతా దృష్టిలోకి తీసుకుని, మన ప్రభుత్వమే, స్టేటు సెక్టార్ ఏర్పాటు చేయడానికిగల చిక్కులు ఏమిటి ? పాసిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్ అనికాకుండా చెప్పండి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — స్టేట్ సెక్టర్‌లో పెట్టడం కష్టం. ఇప్పటి ధరలనుబట్టి దాదాపుగా 40 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. స్టేట్ సెక్టర్ కెపాసిటీకి మించినటువంటిది

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) — ఇప్పుడు ఊడ్పులు జరుగుతున్నవి. అడవి ప్రాంతంనుండి ఆకులు తెచ్చుకోవడానికి ఫారెస్టువారు చాలా నిర్బంధాలు పెడుతున్నారు. పచ్చి ఎరువులు బాగా పండడానికి పనికివస్తాయి అందువలన, పచ్చి ఎరువులు తెచ్చుకొనడానికిగాను ఎటువంటి నిర్బంధాలూ లేకుండా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — నాకు తెలియదు. ఆకులు తెచ్చుకొనడానికి ఆక్షేపణ ఏమీ వుండదు, ఆకులపేరుతో చెట్లు కొట్టకూడదు.

శ్రీ సి. హెచ్ రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) — మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నమాట వాస్తవమే. కేంద్రప్రభుత్వం పబ్లిక్ సెక్టర్ లో ఏర్పాటు చేయడానికి. దానికి వెనకడుగు వేయడానికిగల కారణాలేమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — నేను వ్రాసిన ఉత్తరంపై రియాక్షన్ తెలిసిన తరువాత చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) — మనది మిగులు రాష్ట్రం, తరుగు రాష్ట్రాలకు మనం ధాన్యం పంపుతున్నాం, బార్టర్ సిస్టం ప్రకారం యిన్ని లక్షల టన్నులు పంపుతే యిన్నిటన్నుల ఎరువు యివ్వాలని మన ప్రభుత్వం ఏమైనా బేరం పెట్టినదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.— బేరమేమీలేదు. ఇతర రాష్ట్రాలకంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఎక్కువగానే ఎరువులు యిస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) — ఆంధ్ర ఏరియాలో ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ పెడతామని లైసెన్సు తీసుకుని ఆలస్యం చేస్తున్నారు యిదేమైనా డిలేయింగ్ టాక్టిక్స్ గా ప్లే చేస్తున్నవ్నారేమో దానిని అరికట్టి, వెంటనే వచ్చేందుకు పయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అందుకనే గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారిని ఇన్సిస్ట్ చేస్తున్నాం. ఈ మధ్య కోఆపరేటివ్ సెక్టర్ ఏర్పాటు చేస్తామని కొందరు విశాఖపట్టణంవెళ్లి చూడడం, బాగానే వుందని చెప్పడం జరిగింది అవి రానివ్వండి, రాకపోనివ్వండి, గత ఏడు సంవత్సరాలలోను యిటువంటి అనుభవం మనకు వుంది అందువల్ల పబ్లిక్ సెక్టర్ లో ఫ్యాకరీ వచ్చి తీరాలని మేము వాదిస్తున్నాం.

శ్రీ యం వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు).— రెండుచోట్ల ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ పెట్టడానికి ప్రపోజల్స్ యిచ్చారని చెప్పారు అందులో, కాకినాడలో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ పెట్టడానికి కావలసిన వనరులు వున్నట్లుగా టెక్నికల్ రిపోర్టు దానికి అనుకూలంగా వుందా? వున్నట్లయితే కాకినాడలోనే పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇంటర్ నేషనల్ ఓర్స్ ఫెర్టిలైజర్స్ కంపెనీ వారు ఎక్కడ పెట్టాలో నిర్ణయం చేస్తామన్నాం, వారు ఎక్కడ నిర్ణయించినా నాకు సంతోషమే.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపూర్):— ఈ ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన అన్ని వివరాలూ ఒకసారి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారి రిపోర్టులోను, ఆ తరువాత సింగరేణి ఏరియాలో వున్నటువంటి రా మెటీరియల్ వుబట్టి, అక్కడ పెట్టడానికి చాలా సులువు అవుతుందని ఆనాటి రిపోర్టులోను, ఆ తరువాత వచ్చిన అభిప్రాయాలలోను వ్యక్తం అయి దిగదా. అనాడు మనం, కొన్ని స్టెప్స్

తీసుకున్నాం. అందువలన కేంద్రప్రభుత్వం తిరిగి రిపోర్టు కొరకు అగడంకాకుండా, వెంటనే అటువంటి ప్రయత్నం చేయడానికిగాను ఆ రూపంలో మన ప్రభుత్వం వత్తిడి తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అది కూడా నిజమే ఉదాహరణకు, కొత్తగూడెం కోల్ వస్తే, అది ఎకనామికల్‌గా లేదని సరిగాలేదని అన్నారు. ఆ డిటేయిల్స్ అన్ని వర్కౌట్ చేస్తున్నారు. నేను యీమధ్య మాట్లాడినప్పుడు కూడా చెప్పాను. స్టేట్ మినిస్టర్ రఘురామయ్యగారితో కూడా నేను మాట్లాడివచ్చాను. వారు అవన్నీ వర్కౌట్ చేస్తున్నారు.

Sri G. Sivayya (Puttur) — Did this Government explore the possibility of starting a fertiliser factory under both private and public sector, i e , combination of both ? పబ్లిక్ సెక్టారు, ప్రయివేటు సెక్టారు— రెండూ కలిసి కంబైన్డ్ ఫినాన్సెస్‌తో ఒక ఫాక్టరీ స్టార్ట్ చేయడానికి అవకాశం వుంటుందా ? Government will take some shares and invite shares from the public.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అది ఆలోచించవచ్చు కాని కొంచెం లాంగ్ రేంజ్ ప్రోగ్రాం అది

HIGH COST OF COAL IN SINGARENI COLLIERIES

322—

* 720 Q —Sri K. Rajamallu :—Will hon the Chief Minister be pleased to state .

(a) whether it is a fact that while the cost of production per ton of coal in Singareni Collieries was Rs 25 25 whereas the average cost of production for all collieries of the National Coal Development Corporation was Rs 19 19 showing a difference of Rs. 5.26 ;

(b) whether it is also a fact that the Estimates Committee of the Third Legislative Assembly in its report on collieries recommended the appointment of a high level technical committee to consider the question of bringing down the cost of production, and

(c) if so, the action taken thereon?

Sri K Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) It was considered that there was no prima facie case for appointment of a high level technical committee

CHAIRMAN OF THE ELECTRICITY BOARD

323—

* 925 (A) Q.—Sri S Jaganannadham (Narasannapeta) :—Will hon the Chief Minister be pleased to state :

(a) the name of the Chairman of the State Electricity Board and

(b) the basis on which the appointment is made?

Sri K Brahmananda Reddy —(a) Sri C Narasimham, I A S (Retired)

(b) The appointment of Sri C Narasimham as Chairman, Electricity Board has been made on the basis of sub-section (4) (a) of Section 5 of Electricity (Supply) Act 1948

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— నాన్ టెక్నికల్ ఆఫీసరులను అపాయింట్ చేయడం, రిటైర్ అయిన ఆఫీసరులకు సర్వీసు పొడిగిస్తూ వారికి వానప్రస్థాశ్రమంవలె వుంచడం—ఇట్లా జరగడానికి కారణాలు ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఈ ఆఫీసరు చాల కాంపిటెంటు ఆఫీసరు. వారు చేసిన రిమార్కులు వేరే కొందరికి అప్లయి అవుతాయేమో కాని ఈయనకు అప్లయి కావు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) .— ఈ అపాయింట్‌మెంటు ఏ డేటునుంచి ఏ డేటువరకు అపాయింటుమెంటు జరిగింది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ·— నాకు డేటు బాగా జ్ఞాపకం లేదు కాని, యీ అప్పాయింట్‌మెంటు రెండేళ్ళకు అనుకుంటాను I think the appointment is for two years.

శ్రీ టి. సి రాజన్ .— ఈ బోర్డులో నాన్ టెక్నికల్ పీపుల్ ఎంతమంది సభ్యులుగా వున్నారు, రిటైరు అయినవారు ఎంతమంది సభ్యులుగా వున్నారు ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఈ బోర్డుకు చైర్మను నరసింహాంగారు, సెక్రటరీ ఒక మెంబరు, అడిషనల్ సెక్రటరీ, పి డబ్ల్యు.డి ఒక మెంబరు, ఛీఫ్ ఇంజనీరు ఒక మెంబరు అనుకుంటాను. ఇతరులు లేరు.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి (రాజంపేట) — ఈ బోర్డుకు సంబంధించిన చీఫ్ ఇంజనీర్స్ సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్స్ ఎంతమంది యీ సంవత్సరం రిటైర్ అయినారు ? ఎంతమందికి ఎక్స్‌టెన్షన్ యిచ్చారు ? ఎంతమంది కోరితే ఎంత మందికి యిచ్చి, ఎంతమందికి రిజెక్ట్ చేశారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అదంతా నేనిప్పుడు చెప్పలేను. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి కాని ఇప్పుడున్న ఇద్దరు ఛీఫ్ ఇంజనీరులకుమాత్రం అప్పర్ ఏజ్ లిమిట్ [illegible] సెకండ్ స్టేజి ఇవాగరేషను, ఆ తరువాత థర్డ్ స్టేజి [illegible] ఎక్స్‌టెన్షను యిచ్చాము. వారు పార్వతీశం, లక్ష్మీపతిగారలు.

శ్రీ కె కృష్ణమూర్తి (హరిశ్చంద్రపురం) — ఈ చైర్మనుగారికి నెలవారీ జీతమెంత ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ·— స్కేలు 2,500—3,000 రు లు. He gets a pay of Rs. 2750

శ్రీ ఎం వీరరాఘవరావు — ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మనుగా నరసింహాం గారిని అపాయింట్ చేసిన తరువాత వారు చాల అభివృద్ధి సాధించారు అంటున్నారు. దానితో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకుంటారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — వారికికూడ ఆ సదభిప్రాయం వున్నందుకు సంతోషం.

శ్రీ పి. గున్నయ్య — ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులవంటివాటికి నానఫిషియలును చైర్మనుగా వేస్తే ప్రజాస్వామికములో ప్రజల కష్టసుఖాలు తెలుసుకొని చేయ డానికి వీలు వుంటుంది. అటువంటప్పుడు ఆఫీసరును వేయడానికి కారణం ఏమిటి? నానఫిషియలును చైర్మనుగా ఎంతకాలంలో వేస్తారు?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —నానఫిషియల్ చైర్మనును వేసే ప్రసక్తి ఇంకా రెండు సంవత్సరాలవరకు అర్జు కాదు. ఇంకొక నానఫిషియలు మెంబరును వేసే విషయం ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— ఆ ఆలోచనకూడ విరమించుకుంటే మంచిదేమో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మంచివాడు దొరికితే వేద్దామని. లేకపోతే అట్లాగే పెడదామని.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) —ఇటువంటి ఆఫీసరులను వేసేటప్పుడు —ప్రభుత్వంవారు ఒక నిర్దిష్టమైన పాలసీ లే డౌన్ చేస్తారా? కొంతమందికి యివ్వడం, కొంతమందికి యివ్వకపోవడం కాకుండా ఒక యాక్సెప్టెడ్ పాలసీ తయారు చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— గతములో ఏమి వున్నా, లేకపోయినా— ఇప్పుడు రిట్రెంచిమెంటు మున్నగునవి వున్న పరిస్థితులలో [illegible], ఏ ఆఫీసరుకుకూడ ఎక్స్‌టెన్షన్ యివ్వడంలేదు కాని యిప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చీఫ్ ఇంజనీర్సు విషయం అనివార్యమైంది. నేను ప్రత్యేకంగా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మనును, పి. డబ్ల్యు డి సెక్రటరీని పిలిపించి కంపెల్లింగ్ సర్కమ్‌స్టెన్సెస్ వుండబట్టే వారిద్దరికీ ఎక్స్‌టెన్షన్ యివ్వడం జరిగింది కాని మామూలుగా నాన్ ఎక్స్‌టెన్షన్.

శ్రీ కె బుచ్చిరామయ్య (కొవ్వూరు) —అఫిషియల్స్ వున్నవే నానఫిషి యల్స్ వున్నవాటికంటె బాగా పనిచేస్తున్నాయని ముఖ్యమంత్రిగారన్నారు. అన్నిచోట్లకూడ అఫిషియల్స్‌ను వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను చెప్పనిది చెప్పానని వారంటే ఎట్లా? అఫిషియల్స్ బెటర్ దాన్ నానఫిషియల్స్ అని నేను చెప్పలేదు. ఏదైనా మనిషినిబట్టి వుంటుంది. తమరు శాసనసభా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించినట్లు యింకొకరు నిర్వహించలేకపోవచ్చు.

ELECTRICITY TO VILLAGES

324—

* 441 Q —Sri M Venkatrama Naidu (Parvathipuram) :—Will hon the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to supply electricity to the villages of (1) Garugubilli (2) Gottivalasa (3) Ullibhadra (4) Balagudem and (5) Markondaputti in Parvathipuram Taluk, Srikakulam Dirtrict, and,

(b) if so, when electricity will be supplied to the said villages?

Sri K Brahmananda Reddy —The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board

(a) Schemes for extension of supply of electricity to Garugubilli, Uillibhadra and certain other villages have been sanctioned. Scheme for extension of supply of electricity to Gottivalasa, Markondupalli and certain other villages have not been sanctioned

Electrification of Balagudem village has not been investigated.

(b) The villages covered by sanctioned schemes can be taken up only after completing the incomplete schemes already on hand

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.— ఇది స్టేటు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు సంబంధించిన విషయం. గరగబల్లి, ఉల్లిభద్ర ఇంకా కొన్ని ఊళ్ళకు ఎలక్ట్రిసిటీని విస్తరింప జేయడానికి శాంక్షను చేశారు గొట్టివలస, మార్కొండపల్లి యింకా కొన్ని గ్రామాలకు ఇంకా శాంక్షను రాలేదు.

బాలగూడెం విలేజి ఎలక్ట్రిఫికేషనుకు యింకా ఇన్వెస్టిగేషను కాలేదు. ఇవి ఎప్పుడు తీసుకుంటామంటే ఇన్‌కంప్లీట్ వర్క్సు ఫినిష్ అయిన తరువాత క్రొత్త వాటికి వస్తాము.

శ్రీ ఎమ్ వెంకటరామనాయుడు:— అక్కడ కండసారి ఫ్యాక్టరీవుంది. బిల్డింగు కన్‌స్ట్రక్షను కూడ అయిపోయింది. మెషినరీకూడ స్థాపించడం జరిగింది. ఇంత వరకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి కాలేదు. తొందరగా సప్లయి చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — మంచిది. చూస్తాము, ముందు రోజుల్లో

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సపూర్).— 7-8 సం. ల క్రితం పెట్టిన స్కీములు శాంక్షను కాకుండా యీ మధ్యకాలంలో పెట్టినవి శాంక్షను అవుతున్నాయి. విద్యుచ్ఛక్తి గ్రామాలకు సప్లయి చేసేటప్పుడు తీసుకునే ప్రాతిపదిక ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అవసరం యొక్క ప్రాతిపదికమీద చేస్తున్నాము ప్రస్తుతం ఇన్‌కంప్లీటుగా వున్నవే జరుపబడతాయి కాబట్టి ప్రస్తుత సంవత్సరానికి ఆ ప్రశ్నలు రావు, వచ్చే సంవత్సరం ఆలోచించవచ్చు

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు —ప్రస్తుత సంవత్సరానికి రాకపోవచ్చు కాని ఎన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలని డిమాండు వుంది? వానిని మీట్ అయ్యే పరిస్థితి, ఆర్థిక పరిస్థితి యీ సంవత్సరం, వచ్చే సంవత్సరం కూడ వుండకపోవచ్చు కొన్నిటికి దూరభవిష్యత్తులో కూడ సాధ్యంకాని పరిస్థితులు వున్నాయి. వాటిని గురించి ఒక పాలసీ అంటూ తయారు చేసినట్లయితే యీక్విటీ వస్తుంది, తొందరగా ఎలక్ట్రిసిటీ సౌకర్యాలు ఆయా గ్రామాలకు కలుగుతాయి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఈవేళ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండు వుంది. అందులో వారు మాట్లాడవచ్చు ఇందులో పాలసీ ఏమీ లేదు, గైడ్ లైన్సు వుంటాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఈ పల్లవి, అనుపల్లవి ఎప్పుడు పోతుంది? ఆర్. టి సి, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అంటూంటారు. మనమే డబ్బు ఇస్తున్నాము, ఎందుకు చెబుతున్నారో తెలియదు?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఎందుకు చెబుతున్నామంటే వారు చేస్తున్నారు కాబట్టి, డబ్బు ఇస్తున్నాము నిజమే, కాని అవి autonomous institutions R T. C, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అందువల్ల ఈ మాటే చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఎట్లా చెప్పినా వారు అడుగుతూనూ ఉన్నారు, మేము చెబుతూనూ ఉన్నాము.

శ్రీ సి వి. కె రావు — సుమారు పది సంవత్సరాలుగా పూర్తిచేయనివి ఉన్నాయి ఈ సంవత్సరంలో వాటిని పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఈ సంవత్సరంలో ఎట్లా పూర్తి అవుతాయి, నేను బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో చెప్పినట్లు 650 గ్రామాలకు చేస్తాము. ఈ సంవత్సరం ఆఖరుకు ఏడువందలు అవుతుందేమో, ఇంకా కావలిసిన అనేకం ఉన్నాయి. అయిదవ ప్లానులో ఇంకా ఎక్కువ జరగడానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ పి గున్నయ్య — విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయడంలో lift irrigation బావులు ఉన్నచోట్ల ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయిస్తారా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి:— ఇస్తూనే ఉన్నాము. Crash programme క్రింద పోయిన ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలోను lift irrigation schemes కొన్ని చేశాము

శ్రీ ఇ. వాడపల్లి (తాళ్ళరేవు) — మెద్యాల్లు కులాల వారున్న పేటలలో ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వడంలేదు ఊరికి దూరంగా ఉండడంవల్ల కొంత. గవర్నమెంటువారు ఆదేశము ఇచ్చినా డిపార్టుమెంటు వారి అశ్రద్ధవల్ల కొంత ఈ విధంగా జరుగుతున్నది మంత్రిగారు ఈ విషయమై ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇక్కడ correct information లేదు, కొన్ని చోట్ల ఇచ్చారు. తప్పకుండా అదిచేసి తీరవలసిందే, లేకపోతే గవర్నమెంటు వారే చేయించి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ద్వారా పంచాయతీ బోర్డుకు [illegible]it చేసే పరిస్థితులు ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఆర్ మహానంద (దర్శి) — Spill over works ను ముందు తీసుకుంటాము అన్నారు. నిజమే. దర్శి తాలూకాలో జరుగుతూంటే పనులు ఆపివేయాలని మాకు ఆర్డర్లు వచ్చాయని డివిజనల్ ఇంజనీరుగారి నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది దీనిపై ఏమైనా సలహా ఇస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇవి ఏమి spill over works ఎక్కువ శాతం పని జరిగి ఉంటే, ఏ 80 %, 80 % పని జరగి ఉంటే, వాటితో వస్తే అవి కూడా తీసుకుంటారు.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం)— ప్రభుత్వంవారు ఎస్టిమేట్లు శాన్క్షను అయిన works ను ప్రస్తుతానికి ఆపాలని ఉత్తరువులు ఇచ్చారా? అలాగే continue చేయాలని అన్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఆపాలని మేము ఉత్తరువులు ఇవ్వలేదు. Funds బట్టి ప్రయారటీ ఇది ఇదిబోర్డు వారి నిర్ణయం. మా అభిప్రాయం కూడా ఆదే. incomplete works పూర్తి కావాలి, వాటి నుంచి benefits రావాలి. ఇది అందరము ఒప్పుకోవలసిన విషయము

ఒక గౌరవ సభ్యుడు.— పల్లె ప్రాంతాలలో గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చినప్పటికి శివారు గ్రామాలకు ఇవ్వడంలేదు. శివారు గ్రామాలకు కూడా ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేయిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అక్కడ కూడా ఇవ్వాలి.

ELECTRICITY RATES

1358 Q.—Sarvasri K. Rajamallu, G. Sivaiah, K. Govinda Rao :—Will hon the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the rate, per unit of electricity power supplied to industries and agricultural production increased and

(b) if so, what are the present per unit rates after recent increase ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) and (b) The answer to the question is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

[Vide Answer to Legislative Assembly Question No. 325 (*1358)].

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) Tariff for H.T. industrial and agricultural loads has been increased. There is, however, no increase in the rate in the case of tariff for L T. industrial loads.

The rates after recent increase referred to, are as follows in the case of tariffs for H T. industrial and agricultural loads :—

(b) PART 'A' HIGH TENSION

CATEGORY I. Supply to Industrial Establishments and Registered factories other than those referred to in categories II and III.

Demand Charges			Rate in Rs. per KVA.
First	500	KVA	13 00
Next	1500	KVA	12 00
Balance in excess of 2000 KVA			10 00

Energy charges.			Rate in paise per KWH.
First	50,000	K W.H.	10 00
Next	1,50,000	,,	9 50
Next	3,00,000	,,	9 00
Next	5,00,000	,,	7 50
Next	10,00,000	,,	7 00
All in excess of	20,00,000	,,	4 00

P. F. X. L. F.

Subject to maximum of 7 paise and calculated to two decimal places.

Note 1 —The load factor and Power Factor referred to above are as defined below :—

LOAD FACTOR

The Load Factor for the month is	Average demand for the month in K W. H. / Maximum demand for the month in K. W. H.
The average demand for the month is	Total K. W. Hours consumed in the month. / Total hours in the month.

The Load Factor shall be calculated to two decimal places.

POWER FACTOR :

The Power Factor for the month is the ratio of Hours consumed in the mouth to the Kilo Volt ampere hours registered during the month. The Power Factor shall be calulated to two decimal places.

Note (2) :

In all these cases, the connected load under light and other non-industrial purposes including appliances must not exceed 15 per cent of the total connected load If any excess under lighting and non industrial load cannot be segregated or brought within the permissible limit of 15 percent then the whole consumption in the service will be charged under Category II.

CATEGORY II.

Film Production, Hotels, Commercial and Non-Industrial Purposes,

The maximum demand charges and energy charges for this category shall be, the maximum demand charges, and energy charges for category I plus 25%

NOTE -These rates are also applicable for supply to those industries requiring H. T. supply for construction purposes

CATEGORY III

Supply for Irrigation & Agricultural Purposes

Rates in Category I subject to a maximum over all unit charge of 12 paise per KWH without prejudice to maximum demand charges.

BILLING DEMAND

The maximum demand for billing purposes (i e.) the billing demand of any month shall be the highest of the following:

(i) 60% of the contracted demand.

(ii) Maxmimum demand registered by the meter for that month.

(iii) Average of the maximum demands registered by the meter for the preceeding 12 months

Provided, that during the first year of supply of energy the maximum demand for billing purposes for any month shall be the highest of.—

(i) 60% of the contracted demand,

(ii) The maximum demand registered by the meter for that month

(iii) The average of the monthly maximum demands recorded, commencing from the month of commencement of supply of power and ending with the month in question

Provided further, that the maximum demand for the billing purposes for the first month of the supply of energy shall be the highest of :—

(i) 60% of the contracted demand

(ii) The maximum demand as recorded by the meter for that month.

Note — In the case of new Industries which commence their Industrial Operations after 1-5-67, the billing demand of any month for the first two years after the commencement of their industrial operations shall be the highest of the following.

A) For the First Year.

i) 40 per cent of the contracted demand.

ii) 80 per cent of the maximum demand registered by the meter for that month.

iii) 80 per cent of average of the maximum demands registered commencing from the month of commencement of supply of energy and ending with the month in question.

Provided further, that the maximum demand for billing purposes for the first month, of supply of energy shall be highest of:

i) 40 per cent of the contracted demand.

ii) 80 per cent of the maximum demand registered by the meter for that month.

B) For the Second Year.

i) 50 per cent of the contracted demand.

ii) 90 per cent of the maximum demand registered by the meter for that month

iii) 90 per cent of the average of the monthly maximum demands recorded by the meter for the preceeding 12 months.

The above concession is applicable only once to a consumer for a New Industrial undertaking and will not be available for subsequent expansion or diversification of production as well as branch factories of the same industries This concession will also not be applicable to a consumer who utilise power from his own generating units or makes other arrangements for production purposes and utilises energy supplied by the Board for auxiliary purposes only. It will not also apply for power availed for construction purposes The consumer shall give the Board notice as soon as Industrial operations are commenced.

Rebate for supply at Higher Voltages:

Consumers taking direct supply at high voltage shall be entitled to rebate in their maximum demand and energy according to the percentages indicated below —

Voltage of supply		*Percentage of rebate*
33 K. V.	..	4 %
66 K. V	..	5 %
132 K. V.	..	7 %

Temporary

Category I

Supply to Industrial Establishment and Registered factories other than those referred to in Category II

(a) Maximum demand charges

The Maximum demand charges under this category, shall be the maximum demand charges for category I under Part 'A' Plus 25%

(b) Energy Charges.

As per rates in category I under Part 'A'

Category II *Film Production, Hostels, Commercial and Industrial Purposes*

(a) Maximum demand charges

The maximum demand charges under this category shall be the maximum demand charges for category II under Regular supply plus 25 %

(b) Energy charges-

As per rates in category II under Part 'A'.

Billing demand The maximum demand for billing purposes, i.e. the billing demand for any month, shall be the contracted demand.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) —విద్యుచ్ఛక్తి రేట్ల హెచ్చింపుతో బాటు agriculture extension కు సప్లై చేయాలంటే రు. 1000 లు గవర్నమెంటుకు అప్పు ఇవ్వాలని ఆర్డరు పాస్ చేసారు. దానిని relax చేయించడానికి పూనుకుంటారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy .—I do not think there is any G.O, Sir, In any case. I will find out from the Officers.

ఈరోజు ఆఫీసర్లు వస్తారు; కనుక్కొని చెబుతాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లు పెరగడానికి ప్రధానమైన కారణమేమనగా థర్మల్ స్కీమ్సు అభివృద్ధి చేసుకోడానికి వరల్డ్ బాంకుతో ఎగ్రిమెంటుకు వచ్చినపుడు విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లు పెంచుతామని ఎగ్రిమెంటుకు రావడం కారణమా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి .—Separate question, వరల్డ్ బాంకుతో ఎగ్రిమెంటుకు వచ్చినపుడు ఫలానా విధంగా చేస్తామని చెప్పిఉండము, వెంకట్రామన్ కమిటీ సిఫార్సులున్నాయి, అన్ని రాష్ట్రాలు అంగీకరించినవే,

శ్రీ కె. గోవిందరావు —మన ఎలక్ట్రిసిటీ రేట్లు క్రమంగా పెరుగుతూండడంవల్ల మన రాష్ట్రంలో industries పెట్టడానికి పెద్ద ఆటంకంగా ఏర్పడుతోందని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి .—లేదు, ఇవన్నీ మనస్సులో పెట్టుకునేచేసాము. నాగిరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం కూడా ఉంది.

శ్రీ జి లచ్చన్న —స్టేటుమెంటులో ఎంతపెరిగిందో తెలుసుకోలేక పోతున్నాము, Domestic consumption కు unit కు ఎంత పెంచారు, industrial load కు ఎంత పెంచారు ?

Sri K. Brahmananda Reddy —I will submit, Sir, during the Course of the debate.

Mr. Speaker —The Electricity demand is coming up to-day. Whatever doubts hon. Members have, they may raise then.

ELECTRICITY TO AGRICULTURAL PURPOSES

326—

* 60 Q.—Sri P. Subbaiah :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government has sanctioned electricity for agriculture purposes from Markapur to Yerragondapalem, and

(b) if so, when is the work going to be completed?

Sri K. Brahmananda Reddy .— The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) A scheme for extension of supply to Yerragondapalem and enroute villages has been sanctioned by the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(b) The Scheme has not yet been taken up for execution for want of funds. The scheme can be taken up for execution and completion when sufficient funds are available.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—Famine affected areas కు backward areas కు ప్రయారటీ ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు పదేపదే వాగ్దానం చేసారు, సంవత్సరంగా ఈ విషయం తీసుకువస్తున్నాము. ఆ వాగ్దానం నెరవేరలేదు, ఇది అంతా కూర్పు ణ ఖ కు భరణం ఇచ్చిన తాలూకా అన్నారు, అట్లాచెబుతూ ఈ పని ప్రారంభించక పోవడంలో అర్థంలేదు, దానికి ప్రయారటీ ఇచ్చితీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది deserving area యే, తమకు తెలుసు. వచ్చే సంవత్సరం అయినా తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

HOUSE-SITES TO GIRIJANS

327—

* 43 (A) Q.—Sri P. Gunnayya .—Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) the district-wise extent of land acquired for providing house-sites to Girijans in Andhra Pradesh during 1965-66 and 1966-67 respectively; and

(b) the district-wise amount of expenditure incurred therefor?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) No land was acquired during 1965-66 and 1966-67.

(b) An amount of Rs. 2,000/- has been spent during 1965-66 in Krishna District only Apart from this, there was no expenditure during 1965-66 and 1966-67 in other Districts

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—గిరిజనుల విషయంలో గ్రామ లెవెలులో హరిజనుల కంటేచాలా తీసికట్టుగా ఉన్నారు, వెనుక దొడ్డి, ముందు ద్వారం లేకుండా ఉన్నారు, హరిజనులకు ఇస్తున్నట్లే గ్రామాల లో acquire చేసి గిరిజనులకు కూడా నివేశన స్థలాలుఇప్పిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిజమే, చేస్తూనేఉన్నాము, కొన్ని గ్రామాలలో ఉంది, అనేక కారణాలవల్ల ఫార్మలిటీలు పూర్తి కాకపోవడంవల్ల పోలేదు.

HOUSE-SITES TO GIRIJANS IN SRIKAKULAM

328—

* 18 (A) Sri P Gunnayya :— Will hon the Chief Minister be pleased to state ·

the block-wise figures of the amount allotted and spent towatds house-sites for Girijans in Srikakulam District during 1966-67?

Sri K Brahmananda Reddy —No amount was alloted or spent towards house sites for Girijans in Srikakulam Districi during 1966-67.

శ్రీ కె గోవిందరావు —క్రొత్తహౌసు సైట్సు యిచ్చినా యివ్వకపోయినా ఉన్న గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి గిరిజనులను కొండలమీద నుంచి పొమ్మంటున్నరు ఇతర్రా ఏ మార్గం చూపకుండా పొమ్మంటున్నారు. ఈ విధముగా నరసీపట్నం తాలూకాలో జరుగుతున్నది. అట్లా జరుగకుండా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ·-ఎవరు వెళ్ళిపొమ్మన్నారో మా దృష్టికిరాలేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వెళ్ళిపొమ్మనడానికి [illegible] [illegible] ఏమిటంటే ట్రయిబల్ వెల్ఫేరుకు 2 లక్షలు కావాలని డైరెక్టరు వ్రాసినారు We will try our best to provide this amount

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—శ్రీకాకుళం జిల్లా 1965-66 సంవత్సరంలో ఏమీ యివ్వలేదని అన్నారు. దయచేసి యిటుపైన అయినా కనీసం ప్రతిసంవత్సరం లక్ష రూపాయలు యిచ్చి గిరిజనులకు నివేశన స్థలాలు కొని యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసిందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి అదే నేను మనవి చేశాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు లక్ష రూపాయలు యివ్వలేము గాని రాష్ట్రం అంతటికి 2 లక్షలు కావాలని డైరెక్టరు వ్రాసినారు.

Sri G. Sivayya ·—I want the answer to Sri Govinda Rao's supplementary question Sir.

శ్రీ కె. గోవిందరావు ·—నివేశన స్థలాలు యిచ్చేవరకు ఉన్నచోటి నుంచి పంపించకుండా ఆర్డర్సు జారిచేసారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అసలు పంపిస్తున్నారనేది ఏంతవరకు న్యాయం?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇంతకుముందు అయినది.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అటువంటివి నా దృష్టికి తెస్తే వారం రోజులలో కనుక్కుంటా,

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—చెంచులు చాలా నోమాడిక్సుగా ఉన్నారు. వారికి జీవితంపై అభిరుచి కలుగజేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—చేస్తాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, తొలగించడం అనేది ఫ్యాక్టు యెస్టాబ్లిషు కావాలని ముఖ్య మంత్రిగారు శలవిస్తున్నారు. ముఖ్య మంత్రిగారికి తెలిసిన విషయమే. పోడులికట్టివేపను మన చట్ట ప్రకారం నిషేధం. అందుచేత అటువంటి కట్టివేపను చేస్తున్న వారిని తొలగించాలని ఒక చర్య ఉన్నది. అయితే గవర్నమెంటు నోటీసుకి రాకుండా పైస పుచ్చుకుని సర్దుబాటు చేసుకుని వ్యవహారాలు చాలా హెచ్చుగా జరుగుతున్నాయి. అందుకని ప్రభుత్వం చేత ఒక స్కీము వాగ్దానం చేయబడి పెర్మనెంటుగా సెటిలయ్యేటట్లు భూములు ఏర్పాటు చేసి ఒక విధానం తీసుకొనడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక పాలసీ ప్రకటించబడినది. దానిననుసరించి యేమయినా చర్య తీసుకోనడానికి ప్రత్యేక దృష్టితో ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ట్రైయిబల్సు పోడు కట్టివేపను చేయవద్దని అంటున్నాము. కావలిసిన విషయమే ఇరిగేషను ఫెసిలిటీసు అక్కడ యెక్కువ చేస్తున్నాము. ఇంకా యెక్కువ చేయాలని అనుకుంటున్నాము. ఇంకా యేదయినా ఖోగట్టా కావాలంటే డిమాండు వచ్చినప్పుడు చెప్పగలను. కొంచెం కాఫీ ప్లాంటేషన్సు, కోకో ప్లాంటేషన్సు వగైరాలు కూడా ప్లాట్సు డిమార్కు చేసి పార్టీకి యిచ్చి ట్రయిబల్సును యెంప్లాయి చేసేపద్ధతి అదికూడా ఆలోచిస్తున్నాము. ఇంకా యేమయినా ప్లెయిన్సుకి తెచ్చే సందర్భం ఉంటే తప్పకుండా అదికూడా ఆలోచించి ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ టి. పాపారావు (నాగరికటకం) :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు శలవిచ్చారు. గిరిజనులను ప్లెయిన్సుకు తెచ్చే యిరిగేషను ఫెసిలిటీలు కలిగించే సందర్భంలో మరికొన్ని విషయాలను ముఖ్యమంత్రిగారు శలవివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఈ మధ్య కాన్ఫరెన్సుకు రమ్మన్నాము. ట్రైయిబల్సు శాసనసభ్యులతోను అధికారులతోను, కార్పొరేషను విషయంకూడా చర్చలు చేసినాము. After all, Sir, we want to do our best to promote tribal welfare.

Waste Land in Palamaner Taluk

329—

* 407 Q—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state ;

(a) the village-wise extent of waste land in Palamaner Taluk, Chittoor District ;

(b) how many applications for assignment are pending in Palamaner Taluk, Chittoor District; and

(c) how much of the assessed waste land has been distributed so far to the landless poor in Palamaner Taluk, Chittoor District?

The Minister for Revenue and Civil Supplies (Sri V.B. Raju) — (a) A statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

(b) 393

(c) 25,983 acres.

ఎ. వివరాలు సభ వారి బల్ల మీద ఉంచబడినవి.

బి. ౩౯౩ పెండింగు అప్లికేషనులు.

సి. ఇంతవరకు పంచబడిన భూమి ౨౫, ౯౮౩ ఎకరములు.

STATEMENT SHOWING THE PARTICULARS IS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

ANSWER TO L A. Q No 329 *407

S No.	Name of the Village	Extent of land available for assignment.
1	2	3
		Acs Cts.
1.	Palamaner	183-00
2	Ganagavaram	31-52
3.	Melmoi	45-77
4	Kallupalle	20-32
5	Kalagatur	143-72
6	Dandapalle	104-00
7	Meredupalle	20-90
8	Nagamangalam	4-72
9.	Jeedimakulappo	78-94
10	Mamadugu	118-04
11	Keelapalle	26-38
12	Pathikonda	92-41
13	Morem	156-34
14	Renginayanipalle	42-73
15	Jellipet	22-00
16.	Kurmoi	57-00
17	Pongaragunta	60-00
18	Samudrapalle	39-62
19	Baipagaripalle	206-06
20	Karadimedugu	65-00
21	Chettapenta	20-00
22	Kolamesanapalle	350-84
23	Nellipatla	50-00
24	Raghunayakuladinne	0-50
25.	Peddachallaragunta	234-46
26	Gollechemanapalle	116-67
27	Kammanapalle	35-34
28	Alepalle	150-22

1	2		3
29	Khambhanapalle	..	220 92
30	Thertham	.	54-15
31	Lakkanapalle	..	24-43
32	Settipalle	..	144-15
33.	Baireddipalle		344-51
34	Gown thimmepalle	..	368-11
35	Pathurnethme	.	63-60
36	Devadoddi		176-74
37.	Thotakanama	..	408 02
38	Dharmapuri	..	50-00
39	Mulethmepalle		133-29
40	Donthrellapalle	..	219-25
41	Belupalle	.	54-52
42	Krishnapuram	.	71-91
43.	Javunipalle	..	204-16
44	Sivnikuppam	..	48 60
45	Pdigalakuppam	..	164-97
46	Kongatam		93-61
47.	Peddabharsnipalle	..	154-96
48.	Bairupalle	..	51-14
49	Pamuganipalle	..	107-05
50	Boyachiganiapalle	.	32 02
51	Chintamakulapalle		23-68
52	Mudamdoddi	..	250 00
53.	Nernipalle		100-60
54.	Bodiguttapalle		56-11
55	Yalakallu	.	100-00
56	Ogu	.	180-00
57.	Gonumakullapalle		150 00
58	Kumbharalapalle		270-00
59	V Kona	.	62-31
60	Patrapalle	.	57-43
61.	Hamunepalle		8-00
62	Pepelalle	.	41-11
63	Gudipalle	.	31-17
64.	Peddur	.	461-88
65	Manendram	.	295-85
66.	Veredikuppam		35-00
67.	Baipareddipalle	.	70-00
68	Bandarlapalle		411-56
69.	Giddapalle	.	30 24
70.	Pamanaboyanapalle	.	38-65
71	Ramakuppam	.	144-41
72	Kampasamudram		291-96
73	Chennareddipalle		21-97
74	Thammasamudram	.	10-50
75	Athakuppam	.	100-00
76.	Gorivimakupalle	..	463-38
77	Pandyalamadugu	..	329-49
78.	Bandapalle	.	140-00

79	Kothakota	270-00
80	Muddannapalle	210-75
	Total	10,522-71

శ్రీ టి. సి. రాజన్ — అధ్యక్షా, సర్వేయర్సును తీసివేశారు. ల్యాండు డిస్ట్రిబ్యూషనుకు తాలూకా లెవెలులో సర్వేయర్సు లేకుండా జరగడం కష్టం. డిమార్కేషను చేసి పట్టాలు మంజూరు చేయడానికి సర్వేయర్సును తిరిగి వేసే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి రాజు — ఆ విషయం తెలియలేదు. చెప్పారు కనుక అట్లాగే తప్పకుండా దాని విషయం ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— బంజరుభూముల పంపకం విషయంలో కనీసం 68 వ సంవత్సరం లోపలనైనా బంజరు సమస్య లేకుండా హరిజనులకు పేద వారికి పట్టాలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం యేదయినా పథకం వేసినట్లు వెంటనే కలవిస్తారా?

శ్రీ వి బి రాజు — ఇది పలమనేరు తాలూకాకు సంబంధించిన ప్రశ్న. జనరలు క్వశ్చను గురించి యెన్నోసార్లు చెప్పాను. ఈ సంవత్సరాంతంలోపల ప్రభుత్వం గట్టి ప్రయత్నం చేస్తుంది

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (పత్రికత్) :— అధ్యక్షా, పట్టాలు యిచ్చేటప్పుడు కొంత మంది కొడుకులను భూములు లేని వారిగా చూపిస్తూ ఆ రకంగా పట్టాలు చేయించుకుంటున్నారు. అటువంటివారికి యివ్వవద్దని చెబుతారా?

శ్రీ వి బి రాజు — ఇదివరకే ఉన్నాయి. బీదవారు కానివారు భూములను ఆక్రమించుకున్నప్పుడు దరఖాస్తులు వచ్చిన సందర్భంలో భూములు లేనివారికి యివ్వాలని రూల్సు ఉన్నాయి దాని ప్రకారం కార్యక్రమం జరుగుతున్నది

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— యెవరికీ అభ్యంతరం లేని భూములను సాగు చేసుకుంటే వెంటనే పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. యెలాగూ పంచినప్పుడు పెనాల్టీలు వేయకుండా యేదయినా ఆలోచిస్తున్నారా? ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు యిచ్చి ఉన్నారా?

శ్రీ వి బి. రాజు — అటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే అడ్మినిస్ట్రేషనులో వెంటనే చేస్తారు. అయినా ఇది పలమనేరు తాలూకాకు సంబంధించిన ప్రశ్న. దీనిలో జనరలువి అడిగితే యెట్లా, అధ్యక్షా.

శ్రీ టి చంద్రశేఖరరెడ్డి (అలంపూర్) :— అధ్యక్షా, కొన్ని ప్రాజెక్ట్సు లోపల బంజరుభూములను హరిజనులకు యిచ్చే అవకాశం లేదని గవర్నమెంటు ఉత్తరువు ఉన్నది. రాజోలిబండ ప్రాజెక్టుకి యిదే ప్రకారం జి. వో యిచ్చారు. ప్రాజెక్టు పూర్తయినది అయినా అక్కడ ఉండే హరిజనులకు యివ్వడానికి అవకాశం లేదంటున్నారు. ఆ జి. వో ను మార్చడానికి అవకాశం ఉన్నదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇప్పుడు ఆ జి. వో ముంపుడు గ్రామాలలోని రైతులను రిహాబిలిటేటు చేయడం కోసమని ఉద్దేశించబడినది. అది పూర్తయితే తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—6 సంవత్సరాల నుండి మిలిటరీ వారికి స్వాధీనం చేయకుండా బాధపెడుతున్నారు. స్వాధీనం చేస్తూ ఉత్తరువు యిస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు — ప్రత్యేకమైన కేసులు అసైన్మెంటుగా కాకుండుగా స్వాధీనం కింతే అసైనుమెంటు అయి పట్టా లేకపోవడం లేదు. యేమీ ఆలస్యం ఉండ కూడదు.

శ్రీ కె మల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి) -బంజరు భూములు హరిజనులు వెనుకబడిన తరగతుల వారి స్వాధీనంలో ఉన్నప్పటికి పొలిటికల్ సఫరర్సు అప్లయి చేస్తున్నారు. ఎవరికి ప్రిఫరెన్సు యిస్తారు ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అటువంటి కేసులు చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉంటాయి మేము పొలిటికలు సఫరర్స్ పేరుతో యిచ్చినవి నూటికి కోటికి ఒకటో అరో ఉంటాయి. అవి కలెక్టరు పరిష్కారము చేస్తారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఎవరికి అభ్యంతరకరము కాని చెఱువు గర్భాలుగా వుంటున్నవి. అటువంటి వాటిని ఇవ్వడానికి ఆలోచన వున్నదా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—Tank beds ఉపయోగించకూడదు. అది assign- [illegible] అభ్యంతరకరంగావుందని ఏదో పెటిషన్ ఇచ్చారు. P. W. D. వారు, మైనరు ఇరిగేషన్ వారు tank beds ఇవ్వవద్దని కోరుతున్నారు.

శ్రీ జి. శివయ్య :—కొన్ని సంవత్సరాల క్రితము బంజరుభూములను ఆక్రమించుకొని సేద్యము చేసుకొంటున్న పేద రైతులను evict చేయడానికి రెవెన్యూ అధికారులు ప్రయత్నము చేస్తున్నారు అటువంటి evictions orders ను ధిక్కరించి ఆక్రమించుకొనడము సాంఘిక న్యాయము అవుతుంది కదా !

శ్రీ వి. బి. రాజు :—Law ను ధిక్కరించి కార్యక్రమము చేయడము సాంఘిక న్యాయము కాదు. Law ను ధిక్కరించడం lawful కాదు. ఏదైనా శాసనము సాంఘిక న్యాయానికి విరుద్ధముగావుండే దానిని మార్చే హక్కు శాసన సభకు వుంది. ఎంతవరకు శాసనం వున్నదో ఆ శాసనానికి లోబడి ప్రభుత్వము పని చేస్తుంది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, బంజరుభూములు ఈ సంవత్సరాంతములోగా పంపకము చేయడానికి నిశ్చితముగా నిర్ణయము చేసుకొన్నాము అని మంత్రిగారు చాల సార్లు చెప్పడము జరిగింది. ఈ విధంగా 10 సంవత్సరాల నుంచి ప్రతి సందర్భములో ఒక target పెట్టుకొనడము జరుగుతోంది. కాని ఆ తహశీల్దారుకు, ఆసిబ్బందికి అనేక పనులు వుండటవల్ల

ఆచరణలో అసాధ్యమైపోతున్నది. ఈ సంవత్సరమైన ఈ మాటను నిలబెట్టు కోవాలంటే ప్రత్యేక సిబ్బందిని ఏర్పాటు చేసి, లేక వున్న తహశీల్దార్లకు వేరే కార్యక్రమాలు లేకుండా చేసి ఖచ్చితముగా నిర్ణయము చేయిస్తారా ?

శ్రీ వి బి రాజు — ఎక్కువ staff ఇవ్వడము జరిగింది ఇప్పుడు పన్నుల వసూళ్లు లేవు పదే పదే ఎందుకు చెప్పడమంటే కనీసము ఈ విషయము క్రింది అధికారుల చెవులలో పడి ప్రభుత్వము గట్టిగా ఆలోచిస్తున్నదని తెలుస్తుంది. తొందరగా చేయాలని వుంది. సర్వప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి పంపకం చేయడానికి progress is good. ఈ మాట ఎంతవరకు నిలుపు కోగలుగుతాము అనేది చాల మంది సహకారము మీద ఆధారపడి వుంటుంది.

AFFIXING OF FEE STAMPS ON AFFIDAVITS

330—

* 1472 Q.—Sarvasri P Subbaiah, A Madhava Rao —Will the hon Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether affixing of the Court Fee Stamps on the affidavits, have been removed , and

(b) if so, from when it is coming into operation ?

Sri V B Raju :—(a) Affidavits are to be drawn up on non-judicial stamps and not on Court Fee [redacted] No 604,Revenue, dated 26-6-1967, Government have issued a Notification remitting the stamp duty chargeable on affidavits or declarations in writing when made for the immediate purpose of being filed or used in any court or before the Officer of any Court

(b) From the date of publication of the Notification issued in the said G. O in the Andhra Pradesh Gazette

MINIMUM WAGES TO AGRICULTURAL LABOUR

331—

* 655 Q — Sri Mohd Rajabali (Khammam) — Will the hon. Minister for Information, Public Relations and Labour be pleased to state :

the number of villages in Khammam District in which the Minimum Wages Act for agricultural labour has been implemented so far ?

The Minister for Information and Public Relations (Sri K. Lakhshman Bapuji :— Seventy six, Sir

శ్రీ ఎమ్ వీరరాఘవరావు :— అధ్యక్షా, వ్యవసాయ కార్మికుల కనీస వేతనాలను అమలు జరపడము కోసము ప్రభుత్వము ప్రత్యేకముగా జిల్లాకు ఒక ఆఫీసరును వేశారని చెబుతున్నారు ఈ ఆఫీసర్లు గ్రామాలలో తిరిగి లేబరుని కలుసుకొని సంఘాలను ఏర్పాటుచేయమనడముకాని కనీస వేతనాలు అమలు జరుగుతున్నవా అని అడగడముకాని ఇంతవరకు చేయడంలేదు దీనిపైన ఏ విధమైన చర్యను తీసుకొంటారో చెబుతారా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ .— వారు చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు 1787 గ్రామాలను cover చేశారు.

శ్రీ టి చంద్రశేఖరరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన minimum wages కంటె రెండింతలు wages ఇచ్చేదానికి రాయలసీమ బండ ఏరియాలో రైతులు సిద్ధముగా వున్నారు. అక్కడ లేబరుకోసము చాల ఇబ్బందిగా వుంటె ఆ లేబరును అక్కడకు తరలించేదానికి అవకాశము కల్పిస్తారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ .— అన్ని ప్రాంతాలలో ఆ విధంగా లేదు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కొంత ఎక్కువ ఇస్తున్న సంగతి నిజము. తక్కువగా చేయబడినవి ప్రతి ఒక్క జోన్‌లో minimum wages fix చేయడము జరిగింది వారన్నట్లు higher wages కొన్ని ప్రాంతాలలో ఇవ్వవచ్చు. కాని అక్కడనుంచి shift చేయడానికి వీలులేదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— అధ్యక్షా, కొన్ని గ్రామాలలో ఈ చట్టము పెట్టాము అన్నారు. ఆచరణలో ఎక్కడా అమలు జరగడము లేదు. అధికారులు జరిపించుటలేదు. దానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. చట్టములో వున్న minimum wages కంటె ఈ రోజున రేట్లు ఎక్కువగా వున్నవి. minimum wages ను మార్చి ఇప్పుడున్నదానికంటె అధనముగా ఇచ్చేదానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— Wages revise చేయడానికి డిసెంబరులో ఒక కమిటీని ఏర్పరచడము జరిగింది. వారు ఇంకా కొద్ది గడువు కోరినందున జూలై ఆఖరు వరకు గడువు ఇవ్వడము జరిగింది. Revised recommendations వచ్చిన తరువాత advisory board కు పంపుతాము. వారి advice వచ్చిన తరువాత దానిని implement చేయడము జరుగుతుంది. గ్రామాలలో ఇంత వరకు పని జరగలేదనేది నిజముకాదు. వారికి తెలిసి వుండకపోవచ్చు. నాదగ్గర లోగట్టు వుంది. దానిని ఇంకా enforce చేయడానికి 2nd May 1967 న గవర్నమెంటు ఒక decision తీసుకున్నది. V L. Ws. agricultural extension officers ను ఈ law ను enforce చేయడానికిగాను వాడుకోవాలనే నిర్ణయము జరిగింది. It is under process ఇంకా orders issue కాలేదు.

AMAGALMATION OF DIRECTORATES OF PUBLIC HEALTH AND MEDICAL SERVICES

332—

* 972 Q —Sarvasri C. V. K Rao, K. Rajamallu :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to amalgamate the Public Health and Medical Departments into one ; and

(b) if so, the reasons for such amalgamation ?

The Minister for Health and Medical (Sri P. V. Narasimha Rao) — (a) Yes, Sir.

(b) The Health Survey and Planning Committee had recommended in the year 1962 integration of the Health and Medical Departments in all the States headed by one Director of Medical and Health Services The Government of India have also been recommending the proposal of having an integrated Department for the State in the interest of better coordination of curative and preventive services The Administrative Reforms Committee has also recommended the merger of the Medical and Public Health Departments for effective supervision and control and implementation of the various Medical and Health Programmes in the State Keeping in view the various recommendations made in this regard, the Government have considered the proposal and decided to amalgamate the Public Health and Medical Departments into one Department.

శ్రీ సి వి కె రావు — అధ్యక్షా, ప్రస్తుతము Medical and Public Health Departments separate గా వుండడమువల్ల, అవి సక్రమముగా లేవని, దాని సర్వీసెస్ నిర్వర్తించడములేదని, ఈ రెండు డిపార్టుమెంట్సును amalgamate చేస్తే better functioning వుంటుందని అభిప్రాయమా?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు ·— రెండవ భాగము కరెక్టు Amalgamate చేస్తే ఇప్పుడున్నదానికంటె బాగా పనిచేస్తాయని అభిప్రాయము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — Amalgamate చేయడమువల్ల efficiency పెరుగుతున్నదా ? Retrenchment జరుగుతున్నదా? Additional Director ను వేశారు వారి సర్వీసెస్ పోతాయని హైకోర్టులో writ వేస్తే వాటిని గారంటీ చేస్తాము అన్నారు. రక్షణ ఎట్లా చేస్తారు? Additional Director, Director ఇంతమంది ఎందుకు వుండవలసి వచ్చినది?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు — ఇందులో రెండు aspects వున్నవి. ఇప్పుడు చేసేదానికంటె బాగా పనిచేయడానికి, coordinationసరిగా వుండడానికి preventive and curative మధ్యన line draw చేయడము కష్టమైపోయింది. ఈ నాటి పరిస్థితులలో ఒకదానిమీద ఇంకొకటి పరస్పరము ఆశ్రితమయి వున్నవి. వాటిని వేరువేరుగా వుంచి, వేరువేరు డిపార్టుమెంట్సుగా పనిచేసినట్లయితే సమన్వయము సరిగా కుదరదు అనే ఉద్దేశ్యముతో ఈ రెండు డిపార్టుమెంట్సు ఏకము కావాలనే నిర్ణయానికి భారత ప్రభుత్వము, చాల రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వచ్చాయి పాత హైదరాబాదు స్టేటులో ఒకే డిపార్టుమెంటుగా వుండేది ఈ మధ్య రెండు అయినవి పాత పద్ధతి మంచిది అనే ఉద్దేశ్యముతో ఇప్పుడు చేయడము జరిగింది 2 నేను చూసినంతవరకు retrenchment ఎక్కడాలేదు. ఎక్కడయినా marginal గా ఒకటి, అర తగ్గితే తగ్గుతాయి. కాని వెంటనే దానిని పూరించడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. Retrenchment లేనేలేదని చెప్పవచ్చు ఇంకా పూర్తిగా work out చేయలేదు ఎక్కడయినా marginalగా ఒకటి, అర వుంటే వుండవచ్చును.

శ్రీ టి. పాపారావు ·—అధ్యక్షా, Health and Medical departments కలిపినందువల్ల economy గా వుంటుందని ఆలోచించారా ? దీనివల్ల Chief D M Os ను ప్రతి జిల్లాకు అదనముగా వేస్తున్నారా? ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుందా? తక్కువ అవుతుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — ఖర్చు ఎక్కువ ఆరోగ్య అవకాశాలు ఏమీ కన్పించలేదు. ఆట్టే తగ్గుతుందని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఉన్న సర్వీసెస్‌లో తగ్గించడానికి ఏమీలేదు ఎక్కడైన ఒకటి, అర పోస్టు పోతే పోతుంది కాని వెంటనే దానిని పూరించడానికి అవకాశము వుంటుంది ఆ aspect లో భయపడ వలసిన పని ఏమీలేదు.

LOANS GRANTED BY THE KHADI BOARD

333—

* 595 Q —Sarvasri Ch Vengaiah, (Markapur) A. Easwara Reddy, Ch Rajeswara Rao C V K Rao, T. Purushothama Rao (Wardhanapet) —Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the Number of individuals and institutions who have received grants and loans from Khadi Board so far ,

(b) the amount so far disbursed by the Khadi Board ;

(c) the number of individals and institutions who misused the funds by not starting the industries ;

(d) the action taken by the Government against such defaulters ;

(e) what are the recommendations of the Sub-Committee that has been constituted to revise the entire working of the Khadi Board: and

(f) the reasons for the Khadi Board being an advisory Board but not a statutory one ?

The Minister for Industries (Sri B. V Gurummurthi.:—

(a) Individuals.	..	1247
Institutions	..	1227
(b) Loan	..	Rs 1,70,38,516-69
Grant	..	Rs. 56,65,194-21

(c) and (d) 10 cases of misuse of funds have come to notice. In two cases charge sheets have been filed in the appropriate criminal courts Six cases are under investigation by Police. In two cases the Legal Adviser of the Khadi Board is drafting the complaints.

(e) The recommendations of the Sub-Committee are under examination

(f) The Khadi Board as at present constituted is a Statutory body.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (అదోని):—గత సంవత్సరం వీరారెడ్డి—అనే ఆయన కాటన్‌కు దాదాపు కొన్ని లక్షల రూపాయల లోన్ తీసుకొన్నారు. తరువాత లోన్ రికవరీ చేయలేదు. దీని విషయంలో ఎస్టిమేట్స్ కమిటీవారు దానిని రియలైజ్ చేయడానికి వీలులేదు కాబట్టి అక్కడ ఎవరైతే ఇచ్చారో, ఆ ఆఫీసర్, ఆ ఏజెంట్ నుండి రాబట్టాలని రికమెండ్ చేసి పంపించారు, అది ఏమైంది?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి —లోన్స్ తీసుకొని అసలు స్టార్ట్ చేయకుండా వున్నవారిపై ఏమి చర్య తీసుకొన్నారనేది ప్రశ్న. వారు ప్రత్యేకంగా వీరా రెడ్డి గారి గురించి అడుగుతున్నారు. ప్రత్యేక ప్రశ్న అడిగితే సమాధానం తెప్పిస్తాను. రికమెండేషన్స్‌లో ఇకముందు ఖాది బోర్డు ద్వారా కొనాలి అని వుంది. ప్రస్తుత పద్ధతి ఖాది కమీషన్ ద్వారా కొనడం అమలులో వుంది.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయ్ (ఎల్లారెడ్డి) —6 కేసులు పోలీసుల వద్ద. రెండు కేసులు కోర్టులోనూ వున్నాయని చెప్పారు. వారి పేర్లు చెప్పగలరా?

Sri B V Gurumurthy – Nagarjuna Khadi & Village Industries Association, Remidicherla, Guntur District——27,380
Khadi Grama Village Developmental Sangh, Nagar Kurnool, Mahboobnagar District ——57,100
Khadi Gramodyog Development Sangh, Repalle, Guntur District.

Mr Speaker– Names of persons who are managing those institutions not these names

Sri B V Gurumurthy —Names of the persons who are managing each Institution is not here Number of persons associated with the institutions are here

Mr. Speaker —They can have some names and take loans and all that

Sri B. V Gurumurthy:—May be so, Sir.

శ్రీ కె. గోవిందరావు·—ఖాదిబోర్డుకు విశేషంగా ఖర్చు పెడుతున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. చాలా భాగం రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ఖర్చు పెడుతున్నట్లు కన్పిస్తోంది అందువల్ల దానివల్ల ఉపయోగంలేదనిప్రజలలో గాఢమైన అభిప్రాయం వుంది కనుక ప్రస్తుతం వున్న ధనాభావంవల్ల దానిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

Mr. Speaker —His allegation is to the effect that these funds are being used by the party for distribution of patronage

Sri B V Gurumurthy.—That is a matter of opinion, Sir.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు —పది సంవత్సరాల నుండి అనేక ఋణాలు, గ్రాంటులు ఖాదిబోర్డు ద్వారా రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం తీసుకున్న వ్యక్తులు అలా రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం కూడా ఉపయోగించకుండా పోతున్నారు. [illegible] కార్యక్రమం ద్వారా కోటిన్నర రూపాయల డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. దానిని సమగ్రంగా పరిశీలించి చక్కపర్చటానికి ప్రభుత్వం ఒక ఎంక్వయిరి కమిటీ వేస్తుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి —118 లక్షల 81 వేల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. యాక్షన్ తీసుకొన్న తరువాత 42 లక్షల 72 వేల రూపాయలు వసూలు చేయడం జరిగింది. మిగిలినది కూడ కలెక్టర్ ద్వారా వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. తీసుకొన్న తరువాత దురుపయోగం చేసినప్పటికీ ఇటువంటి చర్యలవల్ల అదంతా కట్టవలసివస్తుంది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు — నేను దాని గురించి స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ వేశాను 64–65 ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం ఖాదిబోర్డు తీవ్రమైన ఇరెగ్యులారిటీస్ చేసి డబ్బు దుర్వినియోగం చేసిందని, దాని గురించి ఏమి చేశారని నేను స్పెసిఫిక్‌గా ప్రశ్న వేశాను పత్తి కొనుగోలుకు కొందరి వ్యక్తులకు ఇచ్చిన ఎడ్వాన్స్ ఎంత? వారి నుండి ఇంకా తిరిగి రావలసింది ఎంత? రూల్స్‌కు విరుద్ధంగా ఇచ్చిన ఆఫీసర్స్‌పై ఏమి చర్య తీసికొన్నారు? సబ్‌స్టాండెడ క్లాత్ క్రింద చిదంబరరెడ్డి (అనంతపురం గారి నుండి 76 వేల రూపాయలు, వెంకటప్పయ్య (ఖంథం) 18,874 రూపాయిలు ఈ విధంగా మొత్తం 2 లక్షల 50 వేలు రావలసివుంది. 64–65 ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం వారి మీద ఎందుకు చర్య తీసికోలేదు ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి —వారు స్పెసిఫిక్‌గా ఇప్పుడడుగుతున్నారు. సబ్‌స్టాండెడ్ క్లాత్ గురించి వారి పశ్నలేదు. వారు ప్రత్యేకంగా అడిగితే సమాధానం ఇస్తాను. The question is like this; the number of individual and institutions who mis-used the funds by not starting the industrsies.

Mr. Speaker:—Have you got the information about that?

Sri B V. Gurumurthy:—What he says is that he has put a separate question which is not here and that specific information is not available at the moment.

శ్రీ జి లచ్చన్న.—ఇప్పుడు వారు వేసిన ప్రశ్న నాకు రాలేదని మంత్రి గారు సెలవిస్తున్నారు వారేమో నేను వేసిన ప్రశ్న ఇది అని చదివి వినిపిస్తున్నారు. మంత్రిగారికి రాకపోవడం ....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు షార్ట్‌నోటీస్ క్వచ్చన్ పంపించారు. The Minister is not prepared to answer to a short notice question. So we have clubbed along with this and submitted some time back. If he wants to send it to the Department and get the information, I will get the information.

శ్రీ సి. వి కె. రావు —మంత్రిగారు ఏ. సి కి సమాధానం చెబుతూ పది కేసులు వున్నాయన్నారు. ఆ కేసులలో అనంతపురంలో ఇండివిడ్యువల్స్‌కో, ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కో సంబంధించి ఒక్క లక్ష రూపాయలు 1962 లో ఇచ్చినమాట వాస్తవం కాదా ? దానిని ఎంత వరకు ఇవ్వగలిగారు ? దానిమీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు. పేరు కావాలంటే చెబుతాను, చిదంబరరెడ్డి.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి —నేను మనవి చేశాను. సబ్‌స్టాండిగ్ క్లాత్ గురించి వారు అడుగుతున్నారు. ఇది దానికి సంబంధించిందికాదు. డబ్బు తీసుకొని ఇండస్ట్రీస్ స్టార్ట్ చేయకుండా మిస్‌యూజ్ చేసిన వారి గురించి క్రిమినల్ బ్రీచ్ ఆఫ్ ట్రస్ట్ గురించి, అదే కేస్ గురించి నేను మనవిచేశాను.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య ·— ఈ ప్రశ్నలో 'ఎ' నుండి 'డి' వరకు నేను పంపిన ప్రశ్నలు 1,247 వ్యక్తులకు, 1,227 సంస్థలకు లోన్ ఇచ్చినట్లుగా చెప్పారు. దయచేసి ఎవరెవరికి ఎంతెంత ఇచ్చారో, ఏ ఏ సంస్థకు ఎంతెంత ఇచ్చారో చెబుతారా ? లేక టేబుల్‌మీదనైనా పెట్టిస్తారా ?

Mr, Speaker.—I am asking the Minister to place it on the Table of the House

HANDICRAFT EMPORIUM AT CHITTOOR

334—

* 1190 Q —Sri T. C. Rajan — Will the hon Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to open a Handicraft Emporium at Chittoor and Madanapalli : and

(b) if so, when the same will be opened ?

Sri B. V. Gurumurthy .— (a) No, Sir

(d) Does not arise.

శ్రీ టి. సి. రాజన్:— ఈ హాండీ క్రాఫ్ట్ ఆర్టికల్స్ అన్నీ ఒక సిటీస్ లోనే వుంటున్నాయి. వాటి సంగతి గ్రామాలలో తెలియడంలేదు. జిల్లా కేంద్రాలలో లీడింగ్ బిజినెస్ పీపుల్ దగ్గర కమీషన్ బేసిస్ మీద సైనా ఈ ఆర్టికల్స్ పెట్టించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— జిల్లాపరిషత్ వారు కోరితే ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు అటువంటి ఉత్తర్వు జారీ చేయడం జరిగింది. 8 వేల రూపాయలు గ్రాంట్, 26 వేల రూపాయలు వర్కింగ్ కాపిటల్ క్రింద ఇవ్వడం అయింది కేవలం పట్టణాలలోనే కాకుండా జిల్లా కేంద్రాలలో ముఖ్యంగా కాపిటల్స్‌లో ఎనిమిది చోట్ల ఇటువంటి ఎంపోరియమ్స్ పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు(మంగళగిరి) —ఢిల్లీలో హ్యాండిక్రాఫ్ట్స్ ఎంపోరియమ్ గురించి ఎంతవరకు ఆలోచన చేశారు?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి.—అది ఫైనల్ స్టేజిలో వుంది. డెకోరేషన్ అంతా కంప్లీట్ అయింది. స్టాఫ్‌ను ఫైనలైజ్ చేస్తున్నారు. ఈ వారం లోగానే తుది నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

1

Mr Speaker —Answers for all other questions in the list wil be laid on the Table of the House. Now we will take up the short notice questions. There are nine short notice questions. I am allowing supplementaries only by the members who have put them.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

RETRENCHMENT OF TEMPORARY GOVT EMPLOYEES

S. No 340-A

S. N Q No 1489-E — Sarvasri T Nageswara Rao, B. V Ramanaiah, (Allavaram) and E. Vadapalli .—Will hon. the Chie Minister be pleased to state

(a) whether as a consequence of the recent orders of the Govt of Andhra Pradesh to retrench temporary Govt. employees in order to effect economy, the services of the scheduled castes and scheduled tribes taken in Government service, mostly during the last decade or so, are also being dispensed with , and

(b) whether the Govt. contemplate providing some protection to the scheduled caste and scheduled tribes employees because their quota in the Govt. services is still unfilled, as has been provided by Central Government in such an event ?

Sri K. Brahmananda Reddy — The Government have taken a decision that in discharging temporary employe seconsequent on the retrenchment of posts in any administrative unit where the representation of the Scheduled Castess and Scheduled Tribes falls short of the percentages of the post reserved for those Castes and Tribes, such employees who belong to those Castes and Tribes shall be retrenched in the order of juniority only after all others temporary employees in that unit who do not belong to those Castes and Tribes are discharged.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు —ఇప్పటివరకు రిట్రెంచ్ కాబడినవారిని తిరిగి చేర్చుకొనేందుకు ఆలోచించారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —అలా జనరల్‌గా అడిగితే ఏమి సమాధానం చెప్పగలను.

శ్రీ ఇ. వాడపల్లి: — షెడ్యూల్డు క్లాసులకు, నిమ్నజాతులకు తక్కువ ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. ఉన్నవారిని తీసివేస్తున్నారు. న్యాయం జరగడంలేదు. డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవారిని తగ్గించకుండా, ఇంతవరకు ఉన్న రేషి యో తగ్గకుండా ఉత్తర్వులు యిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అది మనసులో పెట్టుకొనే ఉత్తర్వులు చేశాము.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య:—షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సుకు రాజ్యాంగం ప్రకారం కొన్ని ఉద్యోగాలు యివ్వాలని ఏర్పాటు చేశారు. Adequate representation లేనిచోట, రిట్రెంచ్‌మెంటు వర్తింప చేయరాదని కేంద్రంనుంచి ఏమైనా వచ్చిందా? Home department నుంచి అటువంటి సర్క్యులర్ వచ్చిందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —కేంద్ర ప్రభుత్వంకాదు. Commissioner of Scheduled Tribes దగ్గరనుంచి ఒక సిఫారసు వచ్చింది. అది కూడ మనసులో పెట్టుకొన్నాం.

DEATH OF A HOTEL CLEANER OF SARADA BHAVAN, ANANTAPUR.

S. No 340-B :

S. N. Q. No. 1484-D : Sri T. Nagi Reddy:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state ·

(a) whether a hotel cleaner Sarma of Sarada Bhavan, Anatapur died in Hospital on 4-5-1967 :

(b) whether Sarma was taken to Old Town Police Station on 1-5-1967 and again on 3-5-1967 ,

(c) whether an enquiry into his suspicious death has been ordered . and

(d) if so, whether a copy of the Report be placed on the Table of the House ?

Sri K. Brahmananda Reddy :— (a) Yes, Sir.

(b) Sarma was taken to II Town Police Station on 1-5-67 and to Old Town Police Statiou on 3-5-67

(c) Yes, Sir.

(d) The report is awaited

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి.—రిపోర్టుకొరకు చూస్తున్నామని అన్నారు. ఎంక్వయిరీ జరిగినట్లు నాకు తెలుసు. 1-5-67 వ తేదీన station కు తీసుకొని వెళ్లారు. నిజమే శర్మను కొట్టింది station లోనే అన్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

Sri K. Brahmananda Reddy:— What is the specific question please when he was brought to the police station, it was realised that the scene of offenes is No I Town police station and so the complainant and the deceased server were asked to go to other station, i e., No- I police station, old Town.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఈ ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్న సందర్భంలో - R.D O గారు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు-- పోలీసుస్టేషన్‌లో ఉన్న general diary ను కావాలని అడిగితే, అక్కడ ఉన్న సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు, మిగతావాళ్లు దానిని యివ్వక, సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు దగ్గర ఉన్నదని చెప్పిన మాట నిజమేనా? C I. గారి దగ్గర ఉంచవలసిన అవసరం ఏమిటి? అట్లా ఉంచుటకు చట్టం అంగీకరిస్తుందా?

Sri K. Brahamananda Reddy — I have no information, Sir.

COUNTERFEIT NOTES.

S. No. 340-C :

S. N. Q. No. 1481-C .—Sri T Purushothama Rao:--Will the hon. Minister for Home be pleased to state

(a) whether the Govt. are aware of the news item published in the Visalandhra daily paper, D/ 12-6-1967 that the Police officials of Guntur chased and caught hold of a Jeep, which was transporting counterfeit notes on the night of 8-6-67 on the Guntur-Vijayawada road, and

(b) if so, who are the persons connected with the case, and the action taken against them ?

Sri K Brahmananda Reddy — (a) Government are aware of the news item published in the Visalandhra but the allegations made therein are not true

(b) Does not arise.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు — ముఖ్యమంత్రిగారు 12-1-67 పత్రికలో పడిన వార్త అబద్ధం అని చెప్పారు. గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించిన ప్రముఖ కాంగ్రెస్ నాయకుడు పట్టుపడ్డారని తిరిగి వదలివేసినట్లు పత్రికలో వచ్చింది. ఆ మేటరుమీద మరల ఏమి information రాలేదు. అటువంటి వాటిలో మమ్ములను educate చేయుట అవసరం. అందుచేత దానిగురించి కనీసం ఏదైనా చెబితే బాగుంటుంది?

Sri K. Brahmananda Reddy —No incident as alleged in the news paper ever occurred, nor was any such incident brought to the notice of the police. గుంటూరు కాంగ్రెస్ నాయకులు ఉన్నారో, వారివంటి వరంగల్లు నాయకులు ఉన్నారో తెలియదు,

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:—పేపరులో వచ్చిందే చెబుతున్నాను. నా దగ్గర personal information లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న —పత్రికలో పడినది యదార్థమే, కాని ఆ వార్త నిజం కాదని, అబద్ధం అని చెబుతున్నారు. ఇటువంటి సీరియస్ వార్త పత్రికలో పడడానికి ఆధారాలు ఏమిటో తెలుసుకున్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—విశాలాంధ్రలో చాలా పడుతుంటాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — పేపరుమీద ఎలిగేషన్ చేస్తున్నారు అధ్యక్షా!

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఎలిగేషన్ కాదు. ఇటువంటిమాదిరి వార్తలు చాలా పడుతుంటాయని వారిభావం.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు ·—Counter feit notes, election సమయంలో circulation లో ఉన్నట్లు ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి ·—కాకినాడలో ఉన్నది ఏమోకాని, మిగతా చోట్ల సంగతి నాకుతెలియదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య.— నెల్లూరులో counterfeit notes పట్టుకొన్నట్లు, నలుగురిని arrest చేసినట్లు, కావలిగ్రామంలో ఆ ప్రింటింగ్ప్రెసు దానికి సంబంధించిన కాగితాలు పోలీసులు పట్టుకున్నట్లు వార్తవచ్చింది....... ....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది పోలీసులేపట్టుకొన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—విశాలాంధ్రలోకూడ పోలీసులు పట్టుకొని వదలివేసినట్లువచ్చింది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఆ information కావాలంటే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —ఒక ప్రధానమైన ప్రెస్సుఒక వార్తను ప్రచురించినప్పుడు, కనీసం ఆ గుంటూరుపోలీసువాళ్లు అయినా ఆవార్త వాస్తవంకాదని ఎందుకు కాంట్రడిక్టు చేయకూడదు ? వాళ్లు అరెస్టు చేశారని, వదలిపెట్టారని తెలుస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు పునర్విచారణ చేయిస్తారా? వార్తయొక్క వాస్తవం బట్టబయలు అవుతుందని నాఅభిప్రాయం. పోలీసువాళ్లను ప్రకటించిన వాళ్లను విచారణ చేయిస్తారా?

Sri K BrahmanandaReddy·–No incident as alleged in the newspaper every occurred, nor was any such incident brought to the notice of the police విచారణ ఎందుకు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పత్రికలో ప్రకటించిన ప్రకారం జరుగలేదు.

Sri K. Brahmandareddy.—"Nor was anysuch incident brought" to the notice of the Police

Sri T NagiReddy.—It is not a question of bringing it to the notice of the Police. The report is that the police chased and caught hold of the jeep which was transporting counterfeit notes on the night of 8-6-1967. అదిఒక రిపోర్టు ఒక ప్రముఖ పత్రికలో పడింది. ఇదికాదని పోలీసు వాళ్ళ దగ్గరనుంచి information వస్తే ప్రకటించడం న్యాయంకాదా! అలాంటివార్త ఏమిటి? ప్రభుత్వం వాస్తవం బయటపెడుతుందా: పోలీస్‌ది ఎట్లా నిజంకాదని తెలుస్తుందికదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మీరందరూ చెబుతున్నారు కాబట్టి కనుక్కొంటాను.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి —ఒక ప్రముఖపత్రిక ఆ వార్త ప్రకటించింది. సభ్యులుఅంతా అది కరెక్టు తప్పకుండా పరిశీలించాలని చెబుతున్నారు. Government తరఫున అటువంటిదిపది జరగలేదు అంటున్నారు. ఏదినిజం ఏదికాదు అనే సందేహం వస్తుంది. కనుక M. L A. లతో ఒక కమిటీవేసి తద్వారా విచారణ చేయిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి·—అదివేరండి. వారెవరు. వీరెవరు-మీరెవరు!

శ్రీ బి రత్నసభాపతి —అయితే మీరెవరు? అదికాదు. మీవార్త నిజమా లేక వారివార్త నిజమాఅని తెలుసుకోడానికి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —మూడు భాగాలుగా చేస్తూ వారు అట్లా అంటున్నారు వీరు ఇట్లాఅంటున్నారు అని మీకు బాధ ఎందుకుఅని.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి ·—ఇది దేశానికి సంబంధించిన విషయం. మాకు మీకుకాకపోతే ఎవరికి కావాలి.

Sri K. BrahanandaReddy.—I am as clever as he is ఇది అంతా కమ్యూనిస్టులు చెబుతున్నట్టు అదివాళ్ళదే అయినట్టు దానితోమాకు సంబంధం లేనట్టు ఉపన్యాసం చెబుతున్నారు. అది చెప్పారుకాబట్టి enquire చేయిస్తాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి —అదనెబితే సరిపోతుంది కదా సర్.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—తెలివైనవారని ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రోజున చెప్పుకో వలసిన అవసరంలేదు. వారితెలివి లోకానికి అంతా తెలుసు తెలివైనవారు కాబట్టే ఆర్థిక మంత్రిగావుంటూ ముఖ్యమంత్రిఅయిన సంఘటన ఒకటి ఋజువు చేస్తుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —నేను తెలివైనవాడినని చెప్పలేదండి. రత్నసభాపతిమాదిరి తెలివిగలవాడిని అన్నాను. అంతే.

PERSONS ARRESTED UNDFR THE A P MONEY CITCULATION SCHEMES (PROHIBITION) ACT, 1965.

S No. 340-D

S N Q No. 1478— E·—Sri Ch. Rajeswara Rao:— Will the hon Minister for Home be pleased to state :

(a) how many persons were arrested under Prohibition of Money Circulation Act, 1965, since 1965 and upto-date in our State;

(b) how money persons were convicted district-wise ; and

(c) how many cases are still pending ?

(The Chief Minister deputised the Minister for Home and answered the question) Sri K Brahmananda Reddy·— (a) No person was arrested so far under the Andhra Pradesh Money Circulation Schemes (Prohibition) Act , 1965

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు·—అధ్యక్షా, Money Circulation Scheme, హైదరాబాదులో ప్రారంభమై కొన్నిలక్షలు రూపాయలు business జరిగి ఏదో గందరగోళం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి తెలుసు దానిపై enquiry జరిగిందా? Action తీసుకున్నారా? వారికేశిక్ష విధించారు?

Sri K. Brahmananda Reddy:—This Act came into force from 1-4-1966. No cases were put up and none was arrested under this Act since it came into force.

TIRUPATI COTTON MILLS, RENIGUNTA.

S No 340-E·

S. N Q No 1479·— Sri A Eswara Reddy -Will the hon. Minister for Public Relations, Information & Labour be pleased to State ·

(a) whether it is a fact that the wages and salaries are not paid to workers and staff in Tirupati Cotton Mills , Renigunta, Chittoor district since three months , and

(b) if so the action taken by the Govt. to intervene in the matter ?

Sri K Lakshman Bapuji - (a) The wages were not paid for the months of April, May and June, 1967,

(b) The workers were advised to prefer claims under the Payment of Wages Act.

Sri A Eswara Reddy — I received a telegram yesterday from the General Secretary of the Chittor District Cotton Mills Employees' Union and it reads as follows

"Thousand Tirupathi Cotton Mills workers not paid wages from the last three months — mills closed — Indian Bank attached property — disconnected supply of current — please intervene and arrange for pay and work"

ఆ దుస్థితి ప్రభుత్వానికి తెలిసిందా ? దానిపై చర్యలు తీసుకున్నారా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను

శ్రీ కె లక్ష్మణ బాపూజీ.— వారి ద్వారా తెలిసింది. తక్షణమే చర్య తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — మొదట లాభాలు వస్తూ ఉండేవి Cotton Mills Management వల్ల తీవ్రమైన పరిస్థితి వచ్చి 1,000 కుటుంబాలకు 3 నెలల నుంచి జీతాలు లేనప్పుడు ప్రభుత్వం take over చెయ్యడానికి ఆలోచన చేస్తోందా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ బాపూజీ — Mismanagement వుందా లేదా అనే సంగతి తెలియదండి, Paucity of funds వుందని మాత్రం తెలుస్తోంది. 9 లక్షలు రూపాయలు యింకా cotton వాళ్ళకు యివ్వవలసి వుంది. మా దగ్గర ఉన్నటువంటి information ప్రకారంగా Cotton వాళ్ళకు advance చేసి, wages pay చెయ్యడం yarn తీసుకొని sale చేస్తామని ఒప్పుకొన్నామని సహాయం చెయ్యడానికి ఒప్పుకున్నామని telephone లో మాట్లాడినట్లుగానూ Officer మాకు చెప్పారు. టెలిగ్రాము ద్వారా వాళ్ళు యిప్పుడు close చెయ్యడం, attach చెయ్యడం జరిగిందని వింటున్నాము అట్లా close చేసి నటువంటి మిల్సును స్వయంగా నడిపే programme ఏమీ లేదండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — రాష్ట్రప్రభుత్వ చట్టం ప్రకారంగా గానీ, యిప్పుడు అనుసరిస్తున్న పద్ధతుల ప్రకారంగా గానీ ప్రధానంగా Textile Mills Management సరిగా లేదో—Mills close చెయ్యడం జరిగిందో అటువంటి పరిస్థితులలో వాటిని take over చేసి ప్రభుత్వమే run చేసే proposal తీసుకు వచ్చి, నష్టం వచ్చేటటువంటి సమయాలలో వాటిని చేపట్టడం మంచిదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించకూడదా?

శ్రీ కె లక్ష్మణ బాపూజీ.— Mis-management అని రిపోర్టు రాలేదండి. workers Mis-management జరుగుతోందని memo యివ్వడం జరగలేదు. ఇవ్వాళ కలుసుకున్నప్పుడు మాట్లాడుతూ చెప్పారు. Specific instances ఉంటే మా purview లో వుంటే పరిశీలించి చర్య తీసుకుంటాము.

Sri G. Sivayya.— I have given notice of a call-attention under Rule 74. Since I cannot make a statement, I only put a question.

Mr Speaker — He is one of those Members who have given notice under Rule 74 on this subject When it comes up, I will give him an opportunity to speak Now, he can put a question if he wants.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా ! గతసారి గవర్నమెంటులో గురుమూర్తి గారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆదోని Cotton Mills లో manageament 6 మాసాల wages pay చెయ్యకుండా ఆపినప్పుడు ఏమి చెప్పారంటే notice యిస్తాము, Government ఏదో పరిష్కారం చేస్తుందని చెప్పారు. ఈ రోజు మన కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ గారు చెప్పిన మాటలను బట్టి చూస్తుంటే Government కు ఏమీ సంబంధం లేకుండా వుంది అని తెలుస్తుంది. Management pay చెయ్యకపోతే Government ఏమి చెయ్యలేని పరిస్థితులలో వుంది. ఇట్లా ఏమైనా policy మార్చుకుందా అని అడుగుతున్నాను ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ బాపూజీ — అపార్థం చేసుకున్నారు. సంబంధం లేదని చెప్పలేదు. Payment of Wages Act క్రింద ఒక ఫారం వుంటుంది. Complaint చేసి వుంటే, ఆ ప్రకారంగా office ను attach చేసే అధికారం కూడా వుంది. చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పాను. వారికి forms కూడా యిచ్చి advice కూడా చేశాం.

శ్రీ కె గోవిందరావు — మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు తక్కువగా ఉంటున్నటువంటి పరిస్థితులలో, ఉన్నటువంటి Share value బాగా పెరిగి, ఈ రకమైన పరిస్థితులలో మూత పడినప్పుడు Mis-management అని మా దృష్టికి రాలేదు కాబట్టి take over చెయ్యము అనేదానికన్నా re-consider చేసి ఉపయోగ మైనటువంటి Mills ను take over చేయ్యడానికి ప్రభుత్వం re-consider చేస్తుందా ?

శ్రీ కె లక్ష్మణ బాపూజీ: — ఆసంస్థ యింతవరకు represent చెయ్యలేదు. Represent చెయ్యనిదే స్వయంగా కలుగచేసుకోవడం సాధ్యంకాదు.

శ్రీ ఎ ఈశ్వరరెడ్డి — ఆ textile workers wages యిప్పిస్తారా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ బాపూజీ: — Textile Corporation అవసరం లేదండి. Wage యిప్పించే కొరకు మాకు అధికారం వున్నది. ఆ ప్రకారం చర్య తీసుకోబడుతుంది.

USE OF OTHER LANGUAGES ALONG WITH TELUGU IN CERTAIN DISTRICTS

S No 340-F

S N Q No 1477-U — Sri Ch Rajeswar Rao:- Will the hon. Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have issued orders permitting Tamil, Marathi & Kannada to use along with Telugu in certain districts of the State ,

(b) whether similar facilities were provided by the respective States for Telugu language, and

(c) if not, the steps taken by the Government in this regard?

Sri P. V Narasimha Rao . (a) Yes, Sir.

(b) The Governments of Mysore and Madras have issued orders directing the use of Telugu in certain specified areas of their respective States There is no information available about the orders if any, issued by the Government of Maharashtra

(c) Steps are being taken to address the Government of Maharahstra in the matter.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య.— అధ్యక్షా ! అది సంతోషమైన విషయమే, కాని యిప్పుడు ఒరిస్సా State తెలుగు పుస్తకాలను చదవనివ్వని స్థితి వచ్చింది. మద్రాసు రాష్ట్రంలో కొన్ని చోట్ల తెలుగు తీసివేశారు. మహారాష్ట్ర ఏమీ order యివ్వలేదు అని చెబుతున్నారు. మైసూరులో తెలుగుకు చోటు లేకుండా కన్నడం వాడమని చెబుతున్నారు. అందుచేత మన ప్రభుత్వం ఆ ప్రభుత్వాలకు వ్రాయడం, Linguistic Minorties Commission కు కూడా ఈ విషయం తెలుపడం చేస్తారా ? ఇదివరకు ఆ states నుంచి మన గవర్నమెంటుకు petitions వచ్చాయి. దీని గురించి ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — అధ్యక్షా ! మనం ఇక్కడ కన్నడ, మహారాష్ట్ర. తమిళం మొదలైన భాషలకు ఏయే సౌకర్యాలు యిచ్చినామో, అటువంటి సౌకర్యాలే మైసూరు, మద్రాసు ప్రభుత్వం వారు యిచ్చినట్లు మనకు తెలియవచ్చింది. Orders కూడా వున్నాయి, మహారాష్ట్ర యిచ్చినట్లు తెలియరాలేదు కాబట్టి వారిని మనం address చేస్తున్నాం. ఒరిస్సాను గురించి భోగట్టా లేదండి కనుక్కుంటాను.

KING GEORGE HOSPITAL, VISAKHAPATNAM.

340-G :

S N. Q No. 1475-X Dr T. V. S Chalapathi Rao (Vijayawada - East):-Will the hon Minister for Health & Medical be pleased to state

whether the Government has issued any orders to the Superintendent of the King George Hospital, Visakhapatnam not to make use of jaggery in Coffee, and if so, when ?

Sri P. V. Narasimha Rao .— Orders will issue shortly to use sugar instead of jaggery.

GOVERNMENT HOSPITALS IN WEST GODAVARI DISTRICT.

S No. 340-H.

S N Q. No 1482-V —Shri R Satyanarayana Raju:- Will the hon Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) the No of Government hospitals in West Godavari district and the total number of beds in the said hospitals,

(b) whether the said hospitals have Advisory Committees, and

(c) whether a copy of the statement showing the names of the members of the Advisory Committee of various hospitals will be placed on the Table of the House ?

Sri P V. Narasimha Rao —(a) There are 9 Hospitals inculding the District Headquarters Hopital and the total number of beds in the said hospitals is 410.

(b) The following Hospitals and Dispensaries are having Advisory Committees —

1 Bhimavaram Hospital.
2 Nidadavole Hospital
3 Polavaram Hospital
4 Tanuku Hospital
5 Jangareddigudem Hospital.
6. Narsapur Hospital.
7. Kovvur Hospital.
8 Tadepalligudem Hospital
9 Jeelugumilli Dispensary.
10 Chintalapudi Dispensary.

(c) A statement showing the names of the Members of the Advisory Committees of the said Hospitals is placed on the Table of the House

(Statement)

STATEMENT SHOWING THE NAMES OF THE MEMBERS OF THE ADVISORY COMMITTEE OF THE VARIOUS HOSPITALS IN THE WEST GODAVARI DISTRICT TO BE PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE VIDE SHORT NOTICE QUESTION No 1482-V

S No	Name of the Hospital	Names of members of the Advisory Committee.	Ex officio Members
1.	Government Headquarters Hospital, Eluru.		
2	Government Hospital, Tanuku.	1. Sri G. Satyanarayana Murthy, MLA. 2. Sri N Srinivasachari, 3 Smt D Satyavatamma 4. Dr D Gopalakrishna Murthy 5. Sri Y. Narayana Rao. 6. Sri P. Suranna	1 Revenue Divisional Officer 2 Medical Officer in-charge 3. Chairman, Municipal Council 4. Assistant Engineer, P.W D.
3.	Government Hospital, Narasapur.	1. Dr P Subramanyam, MBBS , 2 Sri A. Venkatarayudu, BA, BL , 3. Sri G. Venkanna 4. Sri R Satyanarayana Raju, MLA 5. Sri G Krishnamuthy 6. Smt K Vimala Devi.	-do-
4.	Government Hospital, Kovvur.	1. Sri K Butchirayudu, MLA 2. Dr P. S Kameswara Rao, MBBS , 3. Sri K Neelayya. 4. Smt. P L Sakuntala. 5 Sri G Veeraraju 6. Sri V. Seetharamaiah.	-do-

(1)	(2)	(3)	(4)
5.	Government Hospital, Bhimavaram.	1 Sri Gokaraju Rangaraju, MLA 2 Smt. D Lakshmibayamma, MLC. 3 Sri K. Sreerama Murthy 4. Dr. P Chalapathiraju, MBBS , 5 Sri B. Venkaiah. 6. Sri G Sreeramannarayana, Vice-Chairman, Bhimavaram Municipality.	1. Revenue Divisional Officer 2 Mndical Officer in-charge 3 Chairman, Municipal Council 4 Assistant Engineer, P W D.
6.	Government Hospital, Polavaram	1 Sri Md Abdul Aziz 2 Sri K Rami Reddy, MLA 3. Sri Kunja Veerannadora 4. Sri D. Gongajalam 5. Sri V. Narayana 6. Smt L Challagamma	-do-
7.	Government Hospital, Jangareddigudem.	1 Dr J. B Rajendraprasad, MBBS 2 Sri K. Babu Rao, MLA 3. Sri Mogallu Veeranna 4. Sri Arumilli Krishnamurthy 5. Sri Mahankali Rajarao 6. Sri Devara Hullak	-do-
8.	Government Hospital, Tadepalligudem.	1. Sri Alluri Krishnarao, MLA 2. Dr. K. Gunneswara Rao, MBBS. 3. Sri Suryanarayana Murthy 4. Sri V. Devi Reddy 5. Sri Dasari Peda Anjaneyulu 6. Sri Sabbethi Gangaraju	-do-

9,	Government Hospital, Nidadavolu.	1. Sri K. Buchirayudu, MLA. 2. Sri A. Sree Sailam 3. Sri Ch Bhaskara Rao 4. Dr B V L N Raju, MBBS. 5. Smt E. Appala Narsamma 6. Sri N.V.R. Anjaneyulu	1. Revenue Divisional Officer, 2. Medical Officer in-charge, 3. Chairman, Municipal Council 4. Assistant Engineer, P W D.
10.	Government Dispensary, Jeelugumilli	1 Sri Ch Rama Rao, 2. Sri K Ramireddy, M. L. A, 3. Smt. Vaggila Chandramma, 4. Smt. Pothiraju Kanakavalli, 5. Sri Kusumu Ramireddy, 6. Sri Mami la Peda Ramulu,	-do-
11.	Government Dispensary, Chintalapudi.	1. Dr. A. V. Ramakrishnaiah, L M P, 2. Sri R Yesupadam, M. L. A, 3. Sri Syed Azadulla, 4. Sri K. Chennarayudu, 5. Sri Chitturi Nageswararao, 6. Smt. Kanchian Kasiratnam.	

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు —అధ్యక్షా! భీమవరం, చింతలపూడి, జంగారెడ్డిగూడెం సలహాసంఘాల్లో ఎన్నికల్లో వోడిపోయిన M. L. As ను Committee సభ్యులుగా వుంచారు. కొత్తవారిని యింకా తీసుకోలేదు. ఈ listలో అవే పేర్లు వున్నాయి దీనికి కారణం ఏమిటో వివరించండి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అసలు M. L. As., ex-offico గా ఉంటారనేదే వున్నట్లు లేదండి. దానిని కనుక్కుంటాను. ఒకవేళ as M. L. As. గా కనుక వుంచేదానికి మార్పిస్తాం. Advisory Committees లో as M. L As గా వున్నారాలేక as individuals గా వున్నారా అనేది స్పష్టంగా తెలియదు I am not quite sure on that point, I will find out. If they are there as M L A.s. naturally the change will be done.

ఒక గౌరవసభ్యుడు —ఆ కమిటీల్లో ఏ ప్రాతిపదిక మీద వేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు అప్పుడప్పుడు hospital యోగక్షేమాలను తెలుసుకొని, పని ఎట్లానడుస్తున్నదని చూడడానికి సలహాలు యివ్వడానికి అని ఆ ప్రాంతంలో వున్నటువంటి ప్రముఖులు, యిందులో interest తీసుకునేవారిని నియమిస్తారు.

RETRENCHMENT OF EMPLOYEES IN PUBLIC HEALTH DEPARTMENT

S. NO 340-I

S N Q No 1485-B :- Sri R Satyanarayana Raju :— Will the hon Minister for Health & Medical be pleased to state :

(a) whether there is any retrenchment of employees in Public Health Department ,

(b) if so, the number of employees retrenched ;

(c) whether scavengers are also being retrenched ; and

(d) the basis on which they are being retrenched ?

Sri P. V NarasimhaRao :—(a) Yes, Sir

(b) 77

(c) No Sir

(d) Retrenchment was made as a measure of economy.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు :—అధ్యక్షా! ఈ scavengers తొలగిపబడలేదని చెప్పారు. ఏలూరులో 11 మందిని కాకినాడలో 20 మందిని, నిడదవోలులోను, యింకా యితర పట్టణాలలోను చాలామందిని తొలగిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. ఏలూరులోను మీకు 7, 8 సంవత్సరాల service వున్న 11 మందిని తొలగించడం జరిగింది. అది మీ దృష్టికి వచ్చిందా ? తొలగించనట్లయితే తిరిగివారిని పనిలో ప్రవేశపెట్టే చర్యలు తీసుకుంటారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, scavengers are not appointed on regular establishment, they are paid from contingencies. Sweepers are appointed on regular establishment Scavengers have not been affected, only one sweeper has been affected.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Public Health Department లో lien వుండి మిగతా department కు వెళ్ళినంతమాత్రన వారిని retrench చేసారు. Lives వున్నప్పటికినీ consideration చేయలేదు. ఉద్యోగం నుంచి తొలగించారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆ విషయం తెలియదండి. ఏ మైనా వుంటేవారు చెప్పవచ్చును. I will find out.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Sericulture in Palamaner

335—

* 1189 Q :—Sri T C Rajan :—Will the hon Minister for Industries be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to upgrade and improve the Sericulture Department in Palamaner, Chittoor District ; and

(b) if so, the details of the same ?

A :—

(a) Yes Sir However, this scheme cannot be implemented during 1967–68 for want of sufficient funds

(b) The scheme envisages upgrading of the Govt. Silk Farm, Palamaner by appointing the Asst. Sericultural Expert and other technical and non-technical staff to supervise the various sericulture schemes implemented in Chittoor District. It aims at increasing the acreage under mulberry cultivation, augumenting production of reeling Cocoons and silk It is estimated to cost Rs 1,06,000 during the Fourth Plan period

Municipal Elections

336—

* 55 (Y) Q :—Sarvasri M Venkatanarayana, T C. Rajan, T Satyanarayana, G Latchanna, Dh Narasimham, C.V.K Rao :—Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Government propose to conduct the Municipal Elections in the year 1967 ; and

(b) if so, in which month they will be held ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) Elections will be held so as to enable the elected councillors to come into office on the 1st October, 1967

Municipal Office Building for Narsapuram

337—

* 953 Q :—Sri R Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state ;

(a) whether any decision has been taken by the Narsapuram Town Municipality, West Godavari District in selecting the place for the construction of municipal office building, and

(b) if so, the decision taken thereon ?

A :—

(a) Yes, Sir

(b) The Municipal Council, Narsapur in the Regulation No 169 dated 12 8-1964 resolved to construct the Municipal Office Building in the Municipal Rest House Compound in R S. No 155/3

LEASING OF FOREST BANJAR LANDS IN NARASAPUR TALUK

338—

* 337 Q --Sri R Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the names of persons to whom the forest banjar lands in Vempa village Narasapur taluk have been leased together with the extent of land leased out to each, and

(b) the duration of lease specifying the date of commencement and termination ?

A :—

(a) An extent of 250 acres of forest land was granted in Upputeru Block I R. F to the Vempa Agricultural Labourers Farming Society and another extent of 365 acres from the same block to Vempa Agricultural Development Society for Kumri Cultivation and the lease was not granted to any individuals

(b) In the case of Vempa Agricultural Labourers Farming Society the lease granted is for a period of two years The Society executed the lease deed on 23-7-65 and commenced the lease on the same day. In the case of Vempa Agricultural Development Society the lease granted is for a period of 5 years. The Society has not yet executed the agreement.

OLD AGE PENSION

339—

*735 Q — Sarvasri T Papa Rao, M B. Raja Rao:— Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state .

(a) whether the scheme for paying old age pensions is being properly implemented,

(b) whether it has been brought to the notice of the Government that on account of the entrusting of the same to the samithis it is being paid to the young people and those having people to look after them instead of the old destitutes out of political considerations; and

(c) if so, whether the matter will be enquired into and necessary action will be taken to implement the same properly?

A —(a), (b), (c) —Government have received certain allegations about the missuse of the old age pension scheme Therefore the Government have appointed some special staff in select places to enquire and unearth bogus cases. Also the Government have decided to withdraw the powers from the Panchayat Samithis and entrust the same to the District Collectors The Revenue Divisional Officers Sub-Collectors will personally enquire into the old age pension applications and submit them with their recommendation to the District Collectors for sanction

BEGGAR HOME AT CHITTOOR

340—

*1195 Q — Sri T. C. Rajan —Will the hon Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start a begger home at Chittoor ; and

(b) if so, when ?

A —(a) No Sir

(b) Does not arise

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re – INADEQUATE FLOW IN IRRIGATION SYSTEM UNDER K C CANAL

Sri R Raja Gopal Reddy (Lakkireddipalli) — Sir, you are well aware that the region of Rayalaseema is very backward in many respects and many parts of the region are generally subjected to conditions of famine almost every alternate year and what little they have built up in their economy in one or two years will be demolished in the next year on account of these famine conditions which are existing. Almost all the parts in the upland areas are facing this regular scarcity conditions, year after year, and we have been appealing to the Government about this almost every year and we have brought it to the notice of the State Government and also the Government of India That is a regular feature and it is likely to take lot of time for the development of these areas But this year the condition is quite unprecedented in that the regular ayacut of the biggest irrigation system in the region i e , the K C canal system, is affected After the improvements to the KC canal that were effected nearly 10 years ago, the region has increased its ayacut by more than 2 lakh acres while the ayacut was previously only less than a lakh Now, it is nearly 3 lakhs in the Districts of Cuddapah and Kurnool At present, the flows in the river Tungabhadra which is the main source for supplies to this canal, in addition to the Pennar river, are very meagre and the position is there are no flows in the canal. Now, in this part of the year which is the best period for agricultural operations i e , for preparation of seed beds and for transplantation, there are no regular supplies in the canals and people are almost in a panicky situation and frustrated and the

agrıcultural operatıons are at a standstıll. We have been comıng across thıs sıtuatıon now and then, but thıs year the posıtıon ıs pecu-lıar and the operatıons have come to standstıll Sometımes we had been comıng across sıtuatıons where the Tungabhadra Board workıng under the joınt auspıces of Mysore and Andhra Pradesh was not co-operatıng with Andhra Government ın the matter of regu-latıon of supplıes and ın the proper functıonıng of the Board ıtself. There has been a great bottleneck ın supplıes to thıs regıon and we have come across thıs sıtuatıon tımes without number and the Govern-ment also ıs seızed of thıs problem At present, the entıre ayacut of 3 lakhs ıs gettıng affected and thıs ayacut ıs the maın nerve-centre for Rayalaseema whıch has been contrıbutıng to the food productıon of the regıon On account of the development ın the regıon, the defıcı-ency ın food productıon had been wıped out Now, because of thıs sıtuatıon, the entıre food posıtıon of the sıtuatıon wıll be affected to a great extent and I would appeal to the Government to take ımme-dıate steps to see that this sıtuatıon ıs corrected and somethıng ıs done to allevıate the sufferıng whıch ıs lıkely to arıse. Tıme ıs runnıng out for the operatıons The ımportant perıod for agrıcultural opera-tıons ıs runnıng out and ıf any delay ıs allowed the entıre regıon wıll be affected ın the matter of raısıng of crops whıch ıs the main source of lıvıng for the entıre regıon I appeal to the Mınıster concerned to take note of thıs sıtuatıon, be seızed of thıs problem and do some-thıng to the regıon.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా, జూన్ 15 తారీఖుకు కె. సి. కెనాలుకు నీరు వదలవలసివుంది ఆ కాలంలో నర్సరీస్ రెయిజ్ చేయాలి, కాని యింత వరకు నారుమళ్లకు నీరువదలలేదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరుగారు అక్కడఉన్నటు వంటి భూమిని నాలుగు భాగాలుగా విభజించి, ఒకటి షుగర్ కేన్‌కు, రెండు డబుల్ వెట్‌కు, మూడు—సింగిల్ వెట్‌కు, నాలుగు-డ్రై మ్ వెట్ అని చెప్పడం జరిగింది. కేవలం షుగర్ కేసుకు మాత్రమే నీరు వదలగలమని చెప్పారు. ఈ ప్రకటన చాలా ఆశ్చర్యకరంగావుంది, అక్కడ దాదాపు 8 లక్షల ఎకరాలున్నప్పటికి, ఆళ్లగడ్డ ప్రాంతంలో దాదాపు 72 వేల ఎకరాల భూమి వుంటే, అందులో దాదాపుగా 8 వేల ఎకరాల డబుల్ వెట్ భూమివుంది. 10 వేలఎకరాల భూమి కూడా షుగర్ కేన్ క్రిందకు రాదు. ఇప్పుడు ఆ సాగులోవున్నభూమి అంతా సంవత్సరముల తరబడిగా మాగాణిగానేవుంది. ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజినీరుగారిచ్చిన ప్రకటననుబట్టి కొద్దిమంది రైతులు మాత్రమే వ్యవసాయం చేసుకొనుటకు అవకాశమొస్తున్నది. కె. సి. కెనాల్ క్రింద లోకలైజేషన్ సరిగాలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఇంజనీరుగారు చేసిన ప్రకటననుబట్టి రైతులకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వారుచెప్పిన ప్రకారంగా నీరువదిలితే నాలుగు నంబర్లుకు మాత్రమే నీరు వస్తుంది. మిగిలిన ప్రాంతాలకు నీరు రాదు మాత్రంకాదు. ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద అయినప్పటికీ మాగాణికి ఒక కాలువ, డ్రైకం వెట్‌కు మరొక కాలువ వుంటుంది. కాని కె. సి. కెనాల్ క్రింద మాత్రం అలాంటి పరిస్థితిలేదు. అన్నింటికికూడా ఒక్కటే కాలువవుంది. అధికారోత్పత్తి చేయాలనే ప్రభుత్వ

ఉద్దేశ్యమునకు వ్యతిరేకంగా యీ ప్రకటన చేసినట్టుగా కనిపిస్తున్నది. మంత్రి వర్యులు వ్యవసాయంలో చాలా అనుభవముంది అప్పుడప్పుడు చెబుతూవుంటారు. కనుక వెంటనే చర్యలు తీసుకోనిచో అధికోత్పత్తి ఎలా సాధ్యపడగలదో అరం కావడంలేదు. మొత్తం ఆయకట్టుకు నీరు వదలినప్పుడు మాత్రమే అధికోత్పత్తి సాధ్యపడగలదని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు యీ విషయంలో సక్రమమైన చర్యలు తీసుకొని, రైతాంగానికి నీరు అందేట్లుచేసి, అధికాహారోత్పత్తికి తోడ్పడ గలరని కోరుతున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ యస్. పి నాగిరెడ్డి (మైదుకూర్) :— అధ్యక్షా, కడపజిల్లా మైదుకూరు నియోజకవర్గంలో దాదాపు లక్ష ఎకరాలభూమివుంది. కె. సి. కెనాల్. చాపాటి చానల్ క్రింద వున్నటువంటి భూమిలో దాదాపు 99 శాతం మాగాణి పై వుంది. అయితే కడప, కర్నూలు, నంద్యాల, ఆళ్ళగడ్డ నుండి మా జిల్లాకు నీరు రావలసివుంటుంది క్రిందటి సంవత్సరం జులై 15వ తేదీకి నీరువదలడం జరిగింది పి. డబ్ల్యూ డి శాఖ వారి దయవల్ల యీ సంవత్సరం జూన్ 15వ తేదికి నీరు వచ్చేట్లు చేశారు కాని ఆదేసమయంలో నారుమళ్లు పోసుకోనడం, తదుపరి నీరు రాకుండావుండడం జరిగింది, జులై మొదటి తేదీ నుండి కూడా కె సి. కెనాల్ కు నీరు సరిగా రావడంలేదు. [illegible] మొదలగు పంటలకైనా కనీసం ఒక నెల ముందుగా అయినా నీరు యిచ్చినందుకు రైతులు చాలా ఉత్సాహంగా వున్నారు. కె. సి. కెనాల్ నుండి మారుమూలనున్న గ్రామాలకు సరిగా నీరు అందడంలేదు కనుక నీటి పారుదలశాఖా మాత్యులు, వారి జిల్లాకు ప్రక్కనున్నటువంటి కడప జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని నీరు అందజేయగలరని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్య తుంగభద్ర నుండి కూడా నీరు రావడంలేదని వింటున్నాము. అక్కడ నుండి కూడా వచ్చేట్లు చేయగలరని ఆశిస్తున్నాను పూల సుబ్బయ్య గారు చెప్పినట్లుగా ఎ సి. కెనాల్ నుండి నీరు బాగా పారాలంటే డ్రైల్యాండ్సు దెబ్బ తింటాయి. పి డబ్ల్యూ డి. శాఖావారు భూములను నాలుగు భాగాలుగా చేయడం చాలా మంచి పద్ధతని నా ఉద్దేశ్యం. కడప జిల్లాలో కొన్ని గ్రామాల లోని భూములకు నీరు పారినా, పారక పోయినప్పటికి 32 రూపాయల పన్ను కట్టవలసివస్తున్నది. పి బ్ల్యూ డి. వారి పద్ధతి ప్రకారం అన్ని గ్రామాలకు సక్రమంగా నీరు పారగలదని అనుభవశ్యా చెబుతున్నాను ఈ పద్ధతి చాపాటి చానల్ క్రింద క్రిందటి సంవత్సరం అమలు చేయడం, దానివల్ల 15 వేల ఎకరాలలో పంట బాగా పండడం జరిగింది. అదే విధంగా యీ సంవత్సరం కూడా పి. బ్ల్యూ. డి శాఖావారు కొన్ని నియమాలను పెట్టడం చాలా బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను మంత్రిగారు కర్నూలు జిల్లావారైనప్పటికి, ప్రక్కనున్నటువంటి మా కడప జిల్లానుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని నీరు సక్రమంగా అందేట్లు చేయ గలరని ఆశిస్తూ శెలవు తీసుకొంటున్నాను.

The Minister for Co-operation (Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy):— Sir, during this season, the cannal was opened on 1-6-1967 at 6 A.M,

and the highest drawal at Sunkesula head sluice touched a figure of 2,192 cusecs on 16-6-1967 and the discharge remained more than 2,000 cusecs for for ten days, i e, upto 25-6-1967 The discharge on 10-7-1967 was 1,000 cusecs. The S. E, Ananthapur, has sent a telegram to the S E., Tungabhadra project, to release an additional quantity of 1,500 cusecs so that at least the discharge of 2,500 is obtained at Sunkesula anicut immediately The Chief Engineer, Irrigation, specially went to the Tungabhadra project dam on 9th instant and discussed with the the Chief Engineer, Irrigation Branch, T B Board, and he was able to convince him of the need to supplement but be was helpless and at his request a telegram to the Chairman, T B Board at Delhi, was sent as follows·

"Drought conditions in K C cannal area realising only 1,000 cusecs at Sunkesula against the requirements of 3,000 cusecs. Request release of 2,000 cusecs into the river immediately. Discussed with the Chief Engineer, Irrigation Branch, As his reservoir is rising slowly, he has agreed Please issue telegraphic instructions to the Secretary, Tungabhadra Board"

The Chief Engineer, Irrigation, Andhra reached Hyderabad last night and he is trying to contact the Chairman on trunk phone to press for additional releases T B dam level on 10th was 1,597 cusecs Inflow was of the order of 38,000 cusecs and the reservoir was slowly rising at the rate of 1ft per day. Due to drought conditions, the reservoir reached the lowest levels since the inception of the reservoir and rising only by the begining of July. Lack of rain fall in the intermediate catchment between T. B. dam and Sunkesula is also responsible for the delay in making adequate supplies in the K. C. cannal available. Due to drought conditions in Cuddapah and Kurnool, the T B. Board, I hope, will realise the seriousness of the situation and maintain a steady dischare of 3,000 cusecs at Sunkesula. Due to low supplies that we are realising at present, there is some difficulty for the farmers in Kurnool and Cuddaph and we hope this can be got over shortly as we are pressing the T B Board for additional supplies to meet our just requirements

అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం వర్షాభావం వలన తుంగభద్రా Dam కట్టినప్పటి నుంచి ఇంత తక్కువ నీళ్లు ఎప్పుడూ అక్కడ లేవు. అందువల్ల కొంత వరకు మనకు రావలసిన మూడు వేలు క్యూసెక్సుకు బదులు సుంకేసులలో 10-7-67 వెయ్యి క్యూసెక్సు రావడం రైతులకు కొంత ఆందోళన కలిగించడం వాస్తవమే. ఈ మధ్య వర్షాభావం వల్ల తుంగభద్ర reservoir లో దినానికి ఒక అడుగు ప్రకారం ఎక్కువ అవుతున్నందువలన మన Chief Engineer గారు వెళ్ళి ఆ Chief Engineer గారితో మాట్లాడడం, Chairman గారికి telegram ఇవ్వడము, వారిని phone లో contact చేసి వెంటనే మాకు రావలసిన 3 వేలు క్యూసెక్సు వదలవలసిందని కోరడం కూడా జరిగింది. ఈ నాడు కర్నూలు-కడపలో వర్షాభావం వల్ల ఉన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ K. C. Canal యొక్క ప్రాముఖ్యతను దృష్టిలో ఉంచుకొని వెంటనే Board Chairman గారు orders ఇస్తారని, 3,000 క్యూసెక్సు మనకు రావలసిన వాటాను తప్పకుండా వదులుతారని మేము ఆశిస్తు

న్నాము. ఆ విధంగా నీళ్ళు వదలినట్లయితే రైతులకు ఏమీ ఇబ్బంది ఉండదు. కాని ఈనాడు రావలసిన వాటాలో మూడువ వంతు భాగమే వస్తున్నందువల్ల రైతులలో ఆందోళన ఉన్నమాట వాస్తవమే. ఆ ఆందోళన తొందరలో మన ప్రభుత్వము చేసే ప్రయత్నాలవల్ల పోతుందని రైతులకు సకాలములో నీరు అందించి వాట్లకు ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మా ఆశ. తరువాత మిత్రులు నాగిరెడ్డిగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. అది దీనికి ఒక particular పక్షపాతం ఏమీ ఉండదండి. K. C. Canal లో రావలసిన మూడు వేల క్యూసెక్కుల వాటా వచ్చినట్లయితే, ఈ రైతులకు సుంకేశుల మొదలుకొని కడప వరకు ఎవరికేమీ ఇబ్బంది ఉండదు. పోయిన సంవత్సరం కూడా తెలుసు వారికి, అన్ని విధాలుగా చర్యలు తీసుకొని చాపాడు-మైదుకూరు channel లో మొదటి నుంచి ఉండిన ఇబ్బందులు లేకుండా కూడా పోయిన సంవత్సరం చేశారు. అదేరకమైన ఏర్పాటు ఇదివరకు చేయడం జరిగింది. వారు కూడా ఆ సమావేశములో పాల్గొన్నారు మన సభాధ్యక్షులు, మేము ఆ ప్రాంతములో తక్కిన M L As. అందరూ కలసి ఈ సంవత్సరం ఏ విధంగా ఉండవలెనందని అన్ని విషయాలు కూడా నిర్ణయించడం కూడా జరిగింది. వారికి తెలియకుండా ఏమీ జరగలేదు, అందరి సభ్యులకు కూడా తెలుసు ఈ వేళ వచ్చిన ఇబ్బంది ఈ పంపకాలు కాదు కాని. Reservoir లో నీళ్ళు లేక వర్షం లేక మనకు రావలసిన వాటాలో మూడింట ఒక భాగమే వస్తుంది. అందుచేత కేంద్ర ప్రభుత్వము ఏమైనా సరే 3 వేల క్యూసెక్కు సుంకేశుల head level లో maintain చేయవలసిన బాధ్యత వాళ్లది. తుంగభద్ర బోర్డు తప్పకుండా ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మనకు రావలసిన వాటాను వదలుతారనే నమ్మకము మాకు ఉన్నది. ప్రభుత్వము కూడా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొన్నదని ఇంతకు ముందు చెప్పాను దానికేమీ ఇబ్బంది ఉండదు, ఇప్పుడు పూల సుబ్బయ్యగారు చెప్పిన విషయము, ఆవి వారు చెప్పినంత విపరీతంగా ఏమీ లేదండి తుంగభద్ర కర్నూలు - కడప canal లో localised pattern ఒకట ఉన్నది. ఇన్నాళ్లుగా దాన్ని గురించి ఆలోచన చేసినది వారు లేరు. ఈ విధంగా ఎవరి ఇష్టాను సారంగా వాళ్ళు వేసుకొంటూఉంటె క్రింద కడప వాళ్లు మాకు నీళ్లు రావడంలేదని, ఇంకా అటువంటి ఇబ్బందులు వస్తున్నందువలన, ఏదైనా కొంత localised pattern లో stick on కావాలని, కొన్ని localisation లో ఉండేటటువంటి defects తీసివేసి, అందరి ప్రతినిధులతో కూడా కలిసి Chief Engineer, మేము అంతా కలిసి అందరికి వసతి ఉండే విధంగా localisation pattern కు stick on అయ్యే విధంగా కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయాలనే ప్రయత్నము ఈ సంవత్సరము మొదలుపెట్టాము. రైతులకు ఏ విధమైన ఇబ్బంది ఉండదు. వారు కొన్ని సంవత్సరాలుగా తడి వేసుకొంటున్న పొలాలలో తడి వేసుకొనే దానికి అవకాశాలు కల్పిస్తున్నాము. అది ఏదైనా సరే ఒక కచ్చితమైన localised pattern నిర్ణయించవలసిన అవసరము వచ్చిందని అందరు గుర్తించడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని తెలపుతున్నారు.

POINT OF INFORMATION

re. NAGARJUNASAGAR II STAGE

Sri Vavilala Gopalakrishniah :—"No sanction for Nagarjunasagar second phase-Centre's stand explained-Irrigation and Power Minister Dr. K L Rao categorically stated in the Parliament". ఈ విధంగా డా కె. ఎల్. రావుగారు పార్లమెంటులో announce చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. దీంట్లో ఉన్న ప్రమాదం ఏమిటంటె దాన్ని గురించి అనేకమైనటువంటి లెక్కలు తీసి, ఉన్నదా లేదా అని చూచుకొని ఈ నీరు ఇవ్వవచ్చునా లేదా అనేటటువంటి చాలా ప్రమాదమైన sentence ఉన్నది, ఆ statement లో అంగ వల్ల ఇదేమైన మన గవర్నమెంటుయొక్క policy కి వ్యతిరేకము. అందువల్ల, దీనిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ statement ఇవ్వడంవల్ల జనానికి నిరుత్సాహం వస్తుంది అందువల్ల, దీనిని flout గా oppose చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ విషయం గురించి Chief Minister గారు గాని Irrigation Minister గారు గాని ఏమి చెప్పదలచుకున్నారో చెప్పమని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి) —అది ఈ వేళ paper లో వచ్చింది దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తాము

PAPERS LAID ON THE TABLE

ANNUAL REPORT OF SINGARENI COLLIERIES CO, FOR THE YEAR ENDED 31-3-1966.

Sri V. B. Raju :—Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table in compliance with Sec. 619-A (3) of the companies Act, 1956, a copy of the Annual Report of the Singareni Collieries Co, Ltd, for the year ended 31st March, 1966, together with the Audit Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India

ANNUAI REPORT OF NIZAM SUGAR FACTORY, HYDERABAD FOR THE YEAR ENDED 30th SEPTEMBER 1966.

Sri V. B. Raju :—On behalf of the Chief Minister Sir, I beg to lay on the Table in compliance with Sec 619-A (3) of the Companies Act, 1966 a copy of the Annual Report of the Nizam Sugar factory Ltd, Hyderabad, for the year ended 30th September, 1966 together with the Audit Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India

NOTIFICATION ISSUED UNDER SEC. 7 of the ANDARA PRADESH OFFICIAL LANGUAGE ACT, 1966.

Sri V. B. Raju :—On behalf of the Minister for Health and Medical Sir, I beg to lay on the Table a copy of notification issued with G O Ms. No. 464, General Administration (OL & SR. II), dated 25-5-1967 under section 7 of the Andhra Pradesh Official Language Act. 1966. as laid down in section 8(2) of the said Act.

Mr Speaker —Papers laid on the Table.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, Nizam Sugar Factory report పెట్టామని చెప్పారు. వారు మొన్న interview పెట్టారు. దాన్ని గురించిన ప్రకటన ఆంధ్ర దేశంలోని ఏ paperకు కూడా ఇవ్వలేదు ఇతరచోట్ల ప్రకటించినందుకు నా complaint ఏమీకాదు. దాన్ని గురించి page advertisement ఇచ్చారు ఇతరచోట్ల, కాని మన ఆంధ్ర దేశంలో ఉన్నటువంటి ఒక్క paperకు కూడా ఇవ్వలేదు. ఇవ్వదలచుకొంటె ఎవరికైనా ఇవ్వండి, లేకపోతే మానుకొమ్మనండి. అయితే అది ఆంధ్రదేశంలో తెలియకుండా ఇతరులకు తెలియాలని ఉద్దేశమా ప్రభుత్వానికి, paper lay చేసినవారు జవాబు చెప్పుతారేమో అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి బి. రాజు :—Sudden గా తీసుకువచ్చారు ఈ విషయము......

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ —మీరు reference తీసుకోండి తరువాత ఏమైనా ఉంటె చెప్పండి.

Sri V B Raju —Government takes note of it and actually refers the matter to the Nizam Sugar Factory

Mr Deputy Speaker —Now, the Minister for Revenue will give his reply on the Revenue Demand.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) for 1967-68.

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No I–Land Revenue—Rs. 96,12,000/-

Demand No X–District Administration and Miscellaneous Rs 8,43,27,900/-

Demand No XXXIII0Famine Relief Rs 96,00,000/-

Demand No II–Excise Department-Rs. 1,11,87,000/-

శ్రీ వి. బి రాజు —అధ్యక్షా, చాలా దీర్ఘంగా ఈ Demand మీద చర్చ జరిగింది. ఇప్పుడు నేను దానికి క్లుప్తంగా సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఈ చర్చలలో అన్ని అంశాలకు, అన్ని విషయాలకు నేను జవాబు చెప్పలేక పోవచ్చును కాని ముఖ్యమైన విషయాలమీద ప్రభుత్వముయొక్క దృక్పథం ఏమో, భవిష్యత్తులో ఎట్టి కార్యక్రమం చేపట్టాలో, మరి నూతన పంథా ఏది తొక్కాలో దాని విషయంలో ప్రభుత్వంయొక్క అభిప్రాయాన్ని, నిర్ణయాన్ని ఇప్పుడు నా సమాధానంలో తెలియజేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. సభ్యులందరు కూడా, ఇప్పుడు మనము ఏ పరిస్థితులలో ఉన్నామో, ఎటువంటి వాతావర్ణంలో ఎటువంటి యుగంలో మనము ఉన్నామో, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వము ఎట్టి ఇబ్బందులకు గురి కావలసివస్తుందో, ఆ ఇబ్బందులను దాటడానికి ఎటువంటి విధానాలను తలపెట్టింవో దానిని వారు సామభూతితో చూడమని నేను వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. కొత్త ప్రభుత్వము ఏర్పడిన తరువాత నేను ఇదివరకే మనవి

చేసినట్లు మొట్టమొదటి కార్యక్రమం లేక మొట్టమొదటి order ఏమిటంటె, రైతులదగ్గరనుంచి పన్ను వసూలుచేయవద్దు, భూమిశిస్తు వసూలు చేయవద్దు అనేటటువంటిది మొట్టమొదటి order ముఖ్యంగా నేను ఆఫీసుకు వెళ్లంగానే మార్చి 7వ తేదీన Cabinet meeting నుంచి, మొట్టమొదట Secretary గారు తీసుకువచ్చిన కాగితము అదే. అయితే దీనిలో ఉన్నటువంటి రహస్యం ఏమిటంటే, తక్కిన రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని వహించి ఉన్నది, ప్రత్యేకమైన ఇబ్బందులకు గురిఅయి ఉన్నది ఇప్పుడు మద్రాసులోగాని, ఒరిస్సాలోగాని, కేరళలోగాని. ఈ భూమిశిస్తు రద్దు చేస్తామనిగాని లేక ఇంకా రైతాంగానికి ఎక్కువ సహాయకారిగా ఉండే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని తలపెట్టినా, వెనుకటి బాధలువారికి ఏమీలేవు. మొట్టమొదట ఈ ప్రభుత్వం మీద ఏమి బాధ్యత ఉన్నదంటే ఆర్థిక విధానాలు ప్రక్కనపెట్టి, లేక ఇప్పటి వ్యావసాయిక రంగములలో ఉన్నటువంటి సంక్షోభముగాని, ఏదైనాగాని కొంత దూరంగా ఉంచి పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని సక్రమంగా సరిదిద్దాలన్నట్లయితే, అసలు ఒక శాసనం కావాలి, Supreme Court అప్పటి శాసనాన్ని రద్దుచేసిన తరువాత గ్రామ పరిపాలనలో, తరతరాలుగా వస్తున్నటువంటి ఈ కార్యక్రమం దేనికైతే గ్రామ పరిపాలన నిర్ణయం అయిందో, అసలు గ్రామ పరిపాలన దేనికైతే స్థాపించబడిందో అదే తారుమారు అయిందని నాయొక్క ఉద్దేశము. గత 5 సంవత్సరాలలో, 1962 నుంచి 1967 వరకు కూడా రైతులు చెల్లించినటువంటి భూమిశిస్తును, వాటి వివరాలను సక్రమంగా record చేయించి. లెక్కచేసి ఉన్నట్లయితే వాటిని పరిశీలించి మరి ఎంత వారు ప్రభుత్వానికి ఇవ్వాలో, లేక ప్రభుత్వము వారికి ఎంత ఇవ్వాలో అదంతా లెక్కలు సరిచేయించడం అనేది పెద్ద కార్యక్రమం. అధ్యక్షా, మీకు తెలిసిన విషయమే— తెలంగాణా ప్రాంతంలో గ్రామాధికారుల నియామకం కమిషన్ బేసిస్ మీద జరిగింది. వసూళ్లు రానప్పుడు కమీషన్ వారికిరాదు. వారి ఆర్థిక యిబ్బందులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడానికి 11 ఏప్రిల్ నుంచి సమ్మెకూడ చేస్తున్నారు అసలు గ్రామ జీవనమే యింకా భారతదేశంలో మనకు ముఖ్య భాగంగా ఉన్నది. ప్రజానీకం నూటికి 80 మంది గ్రామాలలో ఉన్నారు. మొత్తం జనాభాలో నూటికి 68 మంది వ్యవసాయంమీద ఆధారపడి యున్నారు స్వాతంత్ర్యంవచ్చి మూడు ప్రణాళికల కార్యక్రమాలు అమలు జరిగిన తరువాతకూడ యింకా వ్యవసాయానికి మబ్బులు (clouds) మీదనే ఆధారపడి యున్నాము. గ్రామ జీవనం మీదనే సమాజ పటిష్టత ఆధారపడి యున్నది. అటువంటి పరిస్థితులలో గ్రామపరిపాలన సక్రమంగా లేకపోతే, హైదరాబాదులో యిక్కడ శాసన సభలో చర్చించినా, లేక సెక్రెటేరియట్‌లో ఎన్ని files dispose of చేసినా ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. 1959 నుంచి యోచించి గ్రామ పరిపాలనా పటిష్టతకు పంచాయితీరాజ్ ఏర్పాటు చేసి మనం తీసుకున్న కార్యక్రమంకూడ యించుమించు దెబ్బతిన్నది— దీనివల్ల. ఎందుచేతనంటే పంచాయితీలకు యీ సెస్‌లో భాగంకూడ యివ్వలేకపోయాము. నా అంచనాలో యిది స్తంభించిపోయిందని చెప్పవచ్చును. ఇప్పుడొక నూతన ఉత్సాహం. నూతన దృక్పథం యివ్వాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది.

ఇటువంటి పరిస్థితులలో మనం నూతన భూమిశిస్తు విధానం గురించిగాని. గ్రామ పరిపాలనగురించిగాని, ఆలోచిస్తున్నాము- కనుక తక్కిన రాష్ట్రాలతో పోల్చిలాభంలేదు ఇక్కడ ఆవిషయాని: పోయేముందుగా గౌ. సభ్యులు యిక్కడ చర్చకు తీసుకువచ్చిన కొన్ని విషయాలమీద చెప్పవలసియున్నది ముఖ్యంగా గౌ. సభ్యులు నాగిరెడ్డిగారు సెలవిచ్చారు— గత రెండు డికేడ్సులో కాంగ్రెసు పరిపాలనలో భూసంస్కరణల విషయములో జరిగిన కార్యక్రమం ఏమిటి, అసలు జరిగిందా కార్యక్రమం, ఏదో కాంగ్రెసువారు చెప్పుకుంటారు- భూసంస్కరణలు చేసి పేదవారికి భూమి యిచ్చామని, అసలు ఏమి జరిగిందని— వీరు అడిగారు. భూసంస్కరణలు అంటే— it is a bundle of ideas, భూసంస్కరణలు అంటే ఒక్క కార్యక్రమంకాదు...

శ్రీ పి సుబ్బయ్య :— భూములు లేనివారికి భూమి యిచ్చేదికాదా?

శ్రీ సి. వి కె రావు —భూసంస్కరణలు అంటే— bundle of ideas ఏమిటండి? Is that the way how he is going to explain, Sir ?

శ్రీ వి. బి రాజు — ఇంకా నన్ను చెప్పనివ్వలేదు, ఈరైలుబండి ప్లాట్ ఫారమ్‌నుంచి కదలనేలేదు ! అంత తీవ్రత అయితే ఎట్లా ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అసలు బండి పట్టాలమీద లేనేలేదు.

Mr. Deputy Speaker — I would request the hon. members to listen to him Let him continue

శ్రీ వి బి రాజు — సభ్యులకు ఓపిక లేకపోతే నేను సమాధానం చెప్పడం కష్టం అవుతుంది. I have got a right to say whatever I feel on the subject

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి .— భూసంస్కరణలు అంటే— కనీసం కుమారప్పన్ కమిటీ ఉంది, వారు భూసంస్కరణలమీద రిపోర్టు యిచ్చారు. కనీసం వారి రిపోర్టు అయినా అంగీకరిస్తారా?—అని—

శ్రీ వి. బి. రాజు .— నేను ఏమి చెప్పనున్నానో వినకుండా నేను అన్న 'bundle' అనేమాట అర్థం అయినదో, కాలేదో- ఆ idea ను అసలు వివరణ చేయనివ్వకుండానే—

(Sri C V K. Rao rose)

Sri V B Raju — I am not going to yield. Sir. I have got every right to say whatever I feel life.

Mr Deputy Speaker — Is he going to listen to him? I don't understand how he can rise and ask anything.

శ్రీ వి బి. రాజు :—నేను మనవి చేయదలచినది ఒక్క విషయమేకాదు ; భూసంస్కరణలు అంటే ఒక్క భూమి పంపకమేకాదు, లేక భూమి అభివృద్దే కాదు. రైతులు భూమిని బాగుచేయడమేకాదు, ... it is a positive idea

అది ఒక్కరోజులో కాదని చెప్పదలచిన విషయం.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — ఎన్నిరోజులవుతుంది?

శ్రీ వి బి. రాజు.- అదివేరే విషయం నేను చెప్పేది అర్థం చేసుకోకుండా ఆటంకాలు పరచడంవల్ల తెలియదు. Let me say.

Sri T. Nagi Reddy — He is giving definition to Land Reforms but then land reforms are agreed on certain specific fundamentals,

Sri V B Raju — We shall have a Seminar

Sri T Nagi Reddy — The Kumarappa Committee under the aegis of the Congress had produced a voluminous report and an extremely excellent report giving the Congress opinion on Land Reform The Congress has passed various resolutions on land reforms. Nagur session had come up with another resolution on Land Reforms and the Government of India has also agreed that the fundamental nature of land reforms is restriction on the growth of landlordism and emphasising—

Sri V. B Raju.- Mr Nagi Reddy had his say

Sri T. Nagi Reddy — If these are not fundamental ideas on land reforms, then how can there be a bundle of ideas without—

Mr Deputy Speaker —I would request the Minister not to reply.

Sri V. B. Raju — Then I am not going to reply.

Sri T. Nagi Reddy — If he is representing the ruling party —

Sri V. B Raju — Certainly

Sri T Nagi Reddy — Then certainly, land reforms means breaking the bone of concentration and distributing it to the people.

Sri V. B Raju.— It is not the monopoly of any party to talk about land reforms.

Mr. Deputy Speaker.— Well he has well read, but how can he expect him to translate his mind.

Sri T Nagi Reddy — I can much more than translate their own mind, but they are not doing it.

Sri V B. Raju.— I cannot reflect the views of Mr Rao or Mr. Nagi Reddy I have got a right to say what my party stands for and what my party has done I have a right to say about it.

Some hon. Members rose—

Mr Deputy Speaker.— What is this? After all, he is giving his reply and everything you want him translate some thing which he has in his mind. He has not come out fully.

Sri T. Nagi Reddy.— Let him come out.

Sri V B Raju — If the speech is actually disturbed and interfered with, I will have to close within a few minutes because I will not be doing justice to the House unless coolly and calculatedly I answer the fundamental question that has been raised on the floor of the House It is not merely something like a lawyer's debate that actually goes on here, it is something more than that నేను చెప్పదలచినది భూసంస్కరణలు అంటే కొంత భూమిని ఏదో పంచడమని గాని, లేక కేవలం intermediators ను తీసివేయడమనిగాని, అంతవరకే కాదు. ఈ భూసంస్కరణలయొక్క అంతిమస్థాయి వ్యవసాయరంగంలో యీ రోజు భూమి మోస్తున్న మానవశక్తి లేక ఆ బరువు, ఆ భూమిమీద తగ్గేంతవరకు భూసంస్కరణలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. అది భూమిమీదనే ఆధారపడి యుండలేదు. మనదేశంలో గ్రామీణ జీవనంమీద ఆధారపడిన ప్రజానీకం సంఖ్య చాల పెద్ద percentage. ఇంతమందిని భూమి (వ్యవసాయం) భరించలేదు. ఇతర వృత్తులు లేనంతవరకు పేదరికం అల్లాగే ఉంటుంది ఉన్నవారివద్ద భూమి తీసుకుని కాగితాలమీదపంచి వెంటనే ఫర్మానా యివ్వగానే దారిద్ర్యంపోయి రైతుల సంపద పెరిగి పంచభక్ష్య పరమాన్నాములతో తింటూంటారనడం సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను— కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం గత 20 సంవత్సరాలలో చేసినది ఏమిటి? మొట్టమొదటి స్టేజి మీకు కూడ తెలుసు. Between the tiller of the oil and the State— ఎవరూ ఉండకూడదనుకొన్నాం—భూమి దున్నే వానికి, పరిపాలించేవారికి మధ్యన ఎవరూ ఉండకూడదని, దున్నేవానికే directగా సంబంధం ఉండాలి ; మధ్యనఉండే సంస్థలు పోవాలి అని- అది పెద్ద కర్తవ్యము- అది యీ భారతదేశంలో జరిగింది అంటే కాంగ్రెసు అధ్వర్యాననే జరిగింది It had been done peacefully without any blood-shed without destroying the roots of a socialist society in the village, without creating panic ఎన్నిసుగుణాలు ఉండవలెనో, అన్నిసుగుణాలు యీ కార్యక్రమంలో ఉన్నవని చెబుతున్నాను. కాని యీనాడు భారత దేశములో, మనకు ఉన్న సాంప్రదాయంలో ఏదైనా క్రింద తారుమారు చేయగలుగుదురా? తారుమారు చేయాలని ప్రయత్నం చేసినాకూడా అసలు యుగధర్మము ఒప్పుకోదు. మొట్టమొదట హైదరాబాద్‌లో పోలీసుయాక్షన్ కాగానే, మిలటరీ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత జరిగిన కార్యక్రమములలో మొట్టమొదటిది ఏమిటి?— ది ఇంటిగ్రేషన్ ఆఫ్ సర్‌ఫఖాస్. ఆ సర్‌ఫఖాస్ ఎంత ఏరియా? ఆ ఐడియా మీకు ఉన్నదా? అది ఏదో కాకినాడ పట్టణమంత, అనంతపురం పట్టణమంత కాదు ఉన్నది. అప్పటి పరిస్థితులు ఎవరైనా తెలుసుకొన్నారా? ఇవాళ మనం ఎన్నో చెప్పవచ్చును. అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంగాని, అప్పటి రాజకీయశక్తులుగాని ఆ మార్పు తీసుకురావటానికి, ఆ బ్లడ్‌లెస్ రివల్యూషన్ తీసుకురావడానికి ఎటువంటి ఇబ్బందులకు గురికావలసి వచ్చినదో మీకు తెలుసునా? తెలంగాణాలో మొత్తం జాగీర్లుగాని, సర్‌ఫఖాసులుగాని ఎంత విస్తీర్ణము ఉన్నదో తెలుసునా? తెలంగాణా ఏరియా ఎంతో మీకు తెలిసినదే 44 వేల చదరపుమైళ్లు వైశాల్యం గల భూభాగము యీ తెలంగాణా ఇందులో 20,609 చదరపుమైళ్లు భూభాగము కలిగిన సర్‌ఫఖాస్ అండ్ జాగీర్ ఏరియా— అది ఇంటిగ్రేట్ చేయబడింది.

(Sri T Nagi Reddy rose in his seat)

Sri V. B. Raju — Sir, I don't want to be disturbed

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఆంధ్రదేశంలో కూడ జమీందారులను, ఇనాందారులను రద్దుచేశారు అక్కడకూడ జమీందారీలను, ఇనాములను రద్దు చేశారు. ఇక్కడ ఇట్లాంటి ఇంటర్‌మీడియరీస్ తీసివేశారు కాదని అనటంలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు .— అధ్యక్షా! నేను నాగిరెడ్డిగారు ఉపన్యాసం చేసిన దాంట్లో ఏమి ఉన్నదో, దానికి నేను సమాధానంగా చెబుతున్నాను. నేను క్రొత్తగా డిబేట్ చేయడంలేదు. అసలు కాంగ్రెస్ లాండ్ రిఫారమ్స్ అంటే అర్థం చేసుకొన్నదా, లేదా, ఏమిచేసింది, అసలు లాండ్ రిఫారమ్స్ అంటే అర్థం అయిందా అని అడిగారు. ఇపుడే అన్నారుకదా, అసలు అ కుమారప్ప వారు చెప్పింది మీకు అర్థం అయిందా కాదా అని. నేను మనవి చేస్తున్నాను. కాస్త ఓపిక పట్టితే ఏమయింది?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి ·— నేను అడుగుతున్నది 15 సంవత్సరాల క్రితం చేసినటువంటి ఆ ఇంటర్‌మీడియరీస్ రద్దు ఏ ప్రాంతంలో ఎట్లా చేశారు అన్నది కాదు.

Sri V. B Raju — It is a continuous process. It is actually an account of the achievement of the Congress Government and what is has achieved I am actually placing before the House.

Sri T. Nagi Reddy .— My question was that after achieving these, the Nagpur resolution came Therefore, we are not here questioning about the abolition of zamindars, about the abolition of inamdars etc. Some of the reminiscents of such things are here. The only thing is that after that has been done, is there no landlordism other than that? There is, because the Congress resolution has said that there is. If he wants to go to 1950, 1951, 1952 and 1953, I would as well ask him to go to 1937 because in 1937, in Mr Rajaji,s Government then, in Madras, there was a Bill which was for the abolition of Zamindars Let him begin there Why begin in 1952?

Mr. Deputy Speaker – Will he just bear with me He had assured me that he will not interrupt in and between his speech If he rises and if I am to allow others also to take the lead, I do not know how I can—

Sri T. Nagi Reddy – I am sorry, Sir.

Mr. Deputy Speaker – I am also equally sorry. Others also will ask for opportunity

Sri T Nagi Reddy – Therefore, I would suggest that the hon. Minister should not go into the the historical review. What he is doing is, he is talking about the land reforms about which I talked. I have talked about the land reform as it had taken place so far as land concentration is concerned. He is talking about the abo

lition of zamindars, intermediaries etc. which has taken place If the hon Minister thinks that there is no more land reform to take place, one sentence is enough—

Mr Deputy Speaker —Does he want to interrupt in between or shall I ask him to continue?

Sri T. Nagi Reddy - How can he give an answer to me about which I had not asked for? I am asking for an answer about the concentration of land as it exists to day.

Mr Deputy Speaker — After he completes, he can rise—

Sri K. Brahmananda Reddy — The Chair need not be apologetic, Sir

Mr Depty Speaker — No, not apologetic—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి – రెవిన్యూ మినిస్టర్ గారు సమాధానం చెప్పాలి. according to his rights It is his right.

Sri T. Nagi Reddy,— But we have also certain rights,

Sri K Brahmananda Reddy — After the reply, if he wants to put any specific question, he can put a specific question and get the answer But how I should answer, where I should begin, in what manner I should begin — it is not for him to say

Sri C V K. Rao — On a point of order, Sir. Here, the hon Chief Minister says that Chair should not be apologetic I would ask him that he should withdraw that Is the Chair going to bear such a remark, coming from whatever source it has come? It is an insult to the entire House I would request the hon Chief Minister not to express such words. It is in fact insinuating the Chair The party to any Chair is never apologetic to any individual It is our right also to protect the honour of the Chair

Mr Deputy Speaker — In the context of what he has spoken, I do not think what you mean, he has meant it

శ్రీ జి లచ్చన్న - 'ఎపాలజిటిక్' అన్న పదం సభానాయకులు ఉపయోగించి వున్నట్లయితే, దానిమీద వారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేశారు. వారు ఏ సందర్భంలో ఉపయోగించారో ....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ .— ఏ కాంటెక్స్ట్‌లో, ఏ మీనింగ్ ఏది వారు తీసుకొంటున్నారో, ఆ మీనింగ్ వారికి లేదు అని నేను ఊహిస్తున్నాను

శ్రీ జి లచ్చన్న .— మీరు ఊహిస్తున్నారు కదా. ఆ కాంటెక్స్ట్ ఏదో తెలుసుకొందామని మా ఆతురత. అందుచేత ఆ కాంటెక్స్ట్ దయచేసి తెలియ జేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :— అధ్యక్షా! మన రూల్సులో డిబేట్‌లో సభ్యులు మాట్లాడటం, గవర్నమెంట్ రిప్లయి చెప్పటం ఉన్నదిగాని— యీ ముక్తాయింపు లేదు సర్.

Mr Deputy Speaker :— Will you permit the hon Revenue Minister to continue his reply?

Sri C V K Rao — What about my point of order, Sir?

Mr Deputy Speaker — I do not think it is in order There is no unparliamentary word

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అది అనలేదని వారిచేత చెప్పించండి My submission is that atleast it should be expunged. అది బాగా లేదు, అది పబ్లిక్‌కు చాలా చెడుగా అర్థం అవుతుంది. అది ప్రజలకు అర్థం కావాలికదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అసలు నేను అన్నదానికి తమరేమి అర్థం చేసుకొన్నారో చెప్పండి.

శ్రీ కె గోవిందరావు — నాకు అర్థం అవుతుంది ....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— దానికి అర్థం నేను చెబుతాను. మంత్రిగారు చెప్పినదానికి అర్థం ఏమిటంటే — స్పీకర్‌గారు ప్రతిపక్షాల యొక్క వత్తిడికి అపాలజిటిక్‌గా ఉన్నారు, మీరు అట్లా ఉండవలసిన పనిలేదు, మీరు చాలా స్ట్రిక్ట్‌గా, స్టెరన్‌గా ఉండాలని కోరుతున్నట్లుగా అగుపడింది. మాకు ఎపాలజిటిక్‌గా ఉండటం ఏమిటి? స్పీకర్‌గారు, స్పీకర్‌చైర్‌లో ఉన్నప్పుడు ఆయన తన అథారిటీని ఎక్సరసైజ్ చేస్తారా? ఆయన సాఫ్ట్‌గా చేస్తారా? స్ట్రాంగ్‌గా చేస్తారా? వెహిమెంట్‌గా చేస్తారా? అన్నది ఆయన యొక్క నిర్ణయానికి వదలిపెట్టబడిఉంది, ఎపాలజిటిక్‌గా ఉన్నది అంటే అర్థం —? It can never be apologetic It is giving a wrong method of posing a Speaker's authority, by the hon Chief Minister. It should never be done.

శ్రీ కె గోవిందరావు :— ఏమైనప్పటికి — అది ఎక్స్‌పంజ్ చేయటం చాలా న్యాయంగా కనబడుతున్నది ఇక ఇంటరప్షన్స్ విషయంకూడ — అపోజిషన్ మెంబర్స్ మాట్లాడినపుడుకూడ మంత్రులు లేచి, అప్పడప్పుడు అనేక విధాల అడ్డంకొడుతున్నారు. మేము అందరము — ప్రతి ఒక్కరు కూడ ఈల్డ్ అవుతున్నాము ఏదో అబ్‌స్ట్రక్ట్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ఇక్కడ ఎవరికీ లేదు. ఏదన్నా, ఒక సందర్భం రిలెవెంట్‌గా వచ్చినప్పుడు, ఒక పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్‌ఫర్మేషనో, క్లారిఫికేషనో చెప్పినప్పుడు వారు ఈల్డ్ కావటం అన్నది ఒక సాంప్రదాయము. ఇక్కడ అందరు మాట్లాడినపుడు కూడ వారు లేచారు. మేము కాదు అనలేదు, ప్రతి ఒక్కరు కూడ ఈల్డ్ అయినారు. Let that healthy precedent be there

Mr. Deputy Speaker — He has just begun and the hon. Member has started to interrupt.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అధ్యక్షా, నేను కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం సాధించిన విషయాలు చెపుతూ ఉంటే కొంతమందికి బాధగా ఉన్నది. అది ఏదీ సాధించలేదు అని చెపితే వారికి సంతోషంగా ఉండేది కాని సత్యానికి విరుద్ధంగా నేను

ఎట్లా చెప్పగలుగుదును? ఆంధ్రలో గాని తెలంగాణాలో గాని మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మనవై శాల్యం 1,06,000 చ. మైళు 37,428 మైళ్ల వైశాల్యంలో జమిందారీ జాగీర్‌దారీ Serf-e-khas అంటే దాదాపు మూడు వంతులపైగా ఉన్న భూభాగంలో వేరే పరిపాలన ఉంటె అది రద్దు అయిపోయింది. దీనిని రద్దు చేయడం కూడ చాల శాంతియుతంగా ప్రభుత్వం కార్యక్రమం జరిపి వారికి నష్ట పరిహారం కూడ సక్రమమైన కాలంలోనే యిచ్చినది గౌతులచ్చన్నగారు చెప్పారు. వీరందరికి సకాలంలో నష్టపరిహారం దొరకలేదు. వీరు కోర్టుకు పోవలసివచ్చినది. Office ల చుట్టూ తిరగవలసి వచ్చినది అని చెప్పారు అటు వంటిది ఏమీ జరగలేదు దాదాపు 23, 24 కోట్ల రూపాయలు నష్ట పరిహారం serf-e-khas గాని జమిందారీ abolition, జాగీర్‌దారీ abolition ప్రజల సొమ్ము చెల్లించబడ్డది. ఇక పోతే మిగిలినవి ఎన్ని ఉన్నాయి ఇప్పుడు తెలంగాణాలో మొత్తం 958 జాగీర్‌లలో 863 జాగీర్‌లకు సంపూర్ణ నష్ట పరిహారం చెల్లించబడ్డది. ఇక పోతే 57 జాగీర్‌లలో వాళ్లు సక్రమమైన title తీసుకు వచ్చి సమర్పించలేకపోయినారు. Notice యిచ్చినప్పటికి కూడ 57 జాగీర్‌ల విషయంలో ఏమి చేయడానికి వీలులేక పోయింది. 38 జాగీర్‌లు మట్టుకు final awards కు యింకా ఆగి ఉన్నాయి 1956 లో 36 బాకి ఉన్నాయి. అవి తొందరగా అయిపోతాయి. ఆంధ్రలో జామీన్ estates, sub-divided estates, Under tenure estates, ఈనామ్ estates అన్ని కలిపి 11, 259 ఉన్నాయి Abolition of Zamindari Act క్రింద వచ్చిన definition లో 11, 259 estates లో యిప్పటి వరకు 11,114 estates సంపూర్ణ పరిష్కారం అయిపోయింది. ఇక పోతే 145 ఉన్నవి. 145 లో కూడ అనేక రకాలుగా ఉన్నాయి. కొన్ని courts లలో ఉన్నాయి. కొన్ని గవర్నమెంటు examination లో ఉన్నవి. కనుక ఇంత పెద్ద సమస్య పరిష్కారం కాజాలనిది కాదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఇకముందు 10 లక్షల రూపాయలు నష్ట పరిహారం క్రింద యివ్వవలసి ఉంటుంది. తెలంగాణాలో మటుకు యింకా రూ. 2,59,00,000 నష్ట పరిహారం 1970 లోపల యివ్వవలసి ఉంటుంది. పెద్ద సంస్థానాలు ఉన్నాయి. శ్యామరాజా బహద్దూర్, ధర్మకర్న estate, ఈ పెద్ద estates విషయంలో ఉన్నవి. ఈ తెలంగాణాలమటుకు intermediaries తీసివేసే విషయంలో, ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయానికి మధ్య ఉన్న అంతరాలు తీసివేయడంలో ప్రభుత్వం చాల విజయాన్ని సాధించింది. Land Revenue అనే మాట క్రింద మొట్టమొదట వీరిని తీసివేయడం జమిందారీ, జాగీర్‌దారీ, ఇక పోతే మిగిలినవి మూడు ఉన్నాయి. Big land lords Absentee landlordism and inams. బహుశ నాగిరెడ్డిగారు ఎక్కువ ఆపేక్షతో ఈ విషయాలు తెలుసుకొందాము అనుకొని ఉండవచ్చు. ఇది పూర్తి అయి పోయినాయి. (interruption) అదే చెప్పుతున్నది. ఈనాముల విషయంలో కూడ తెలంగాణాలో మీకు తెలిసినదే. 88250 ఈనాములు ఉన్నాయి. ఈ ఈనాములు క్రింద ఉన్న భూమి 8,04,616 ఎకరాలు. Hyderabad Government ఉన్నప్పుడు Inam abolition శాసనము చేసినారు. తరువాత దానిలో యింకా కొన్ని లోపాలు ఉండడంవల్ల తిరిగి చేసి శాసన

ప్రభుత్వం దగ్గరకు, అధ్యక్షుల వారికి, వారి అనుమతికి పంపించబడ్డది. అది రాగానే ఆ కార్యక్రమం సంపూర్ణంగా అయిపోతుంది, ఈనాముల విషయంలో పెద్ద యిబ్బంది మనకు ఉండకూడదు ఇకపోతే పెద్ద భూస్వామ్య విధానము— Absentee land-lordism

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— దేవల ఈనాము కూడ రద్దు కాలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు —రద్దు కాలేదు. శాసనంచేసి దానిని పునర్వచన చేసి యిక్కడ శాసనసభ ఒప్పుకొని భారత ప్రభుత్వ అధ్యక్షులకు వారియొక్క అనుమతికి పంపబడ్డది, అది యింకా పూర్తి కాలేదు అని చెపుతున్నాను. పూర్తి అయిందని చెప్పలేదు. బహుశ వారికి వినపడలేదేమో, 8 లక్షల ఎకరాలు ఉన్నది. వాటిని రద్దు చేయడంలో మనకు యిబ్బంది ఉండక పోవచ్చును. అది పెద్ద సమస్యగా ఈరోజున మన ముందరలేదు, పెద్ద భూస్వామ్య విధానాన్ని రద్దు చేయడం కొరకు 1961 లో Ceiling Act చేయబడ్డది, అంతకు ముందు తెలంగాణాలో Hyderabad Act లో ఉండే Andhra Pradesh ఏర్పడిన తరువాత రెండు ప్రాంతాలకు అనువర్తించేటట్లు చేశాము. 4½ family holdings వరకు ఏ రైతు అయినా తన దగ్గర భూమి ఉంచుకొనవచ్చును. 3 family holdings వరకు భూమిని కొనవచ్చు. ఈ 4½ holdings కన్న ఎంత ఎక్కువ భూమి వున్నదనే విషయం అంచనా వేసినప్పుడు ప్రభుత్వం దృష్టిలో 55 వేల దగ్గర నుంచి 60 వేల ఎకరాల కంటె ఎక్కువ భూమిలేదు దీని యొక్క విలువ కూడ అంచనా వేయబడింది. 55 వేల మించి 60 వేల ఎకరాల భూమి 80 లక్షల రూపాయలు విలువ ఉంటుందేమో! Ceiling కన్న ఎక్కువ ఉన్న భూమి అదే. ఈ రోజున ఈ పంచాయతీ అంతా 55 వేల ఎకరాల భూమి విషయంలోనే. ఎక్కడ land reforms ఆగి ఉన్నాయి అని అడుగుతున్నాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమం చేపట్టలేదు? జమీందారీ రద్దు, జాగీర్‌దారి రద్దు. ఈనాముదారి రద్దు అన్నీ జరిగాయి. ఇక మిగిలిపోయింది ఒక్క వతందారీ. వతందారీ రద్దు విషయంలో రాజేశ్వరరావుగారు ఈ విషయంలో ప్రశ్నకూడ వేసినారు. అదికూడ రద్దు అయిపోయిందని మేము అనుకుంటున్నాము. ఇంక 'దాశీలు' రద్దు అంతా అయిపోయింది. ఇంక వెనకటి privileges ఏవీ భూమి మీద మిగిలిలేవు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—బిల్లు పెట్టేదానికి 6 నెలల ముందే చెపుతున్నారు. అందువల్ల భూమి పంచుకొని రిజిష్టర్ చేసుకుంటున్నారు. అందువల్ల భూమి లేకుండా పోతున్నది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అసలు మనయొక్క విధానం ఏమిటి? నిన్నకూడ ఒక ప్రశ్న వేసినారు. నరసింహారెడ్డిగారే జవాబు చెప్పినారు. మనయొక్క consumption ఏమిటి? What is our approach. అసలు ఈ వ్యవసాయక భూమి అంతా ఎవరిది? Hyderabad శాసనం తీసుకున్నట్లయితే—The land belongs to the State. The Pattadar has an obligation to pay the rent. అది పట్టాదారుయొక్క right కాదు, Pattadar has an obligation. If the

tiller does not till the land consecutively for two years, the land will be taken back The land is given only for cultivation ఇవన్నీ ఉన్నాయి నేను అడిగాను, అడిగినప్పుడు కమ్యూనిస్టు పార్టీవారుకూడ సమాధానం చెప్పారు. Tiller ది అన్నారు. All right we accept now and here కాంగ్రెసుకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. ఈ విషయంలో కాంగ్రెసుకూడ ఈ రోజున ఒప్పుకుంటుంది. దున్నేవాడిది భూమి, ఆ విషయంలో యింక తగాదా వుండదు.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—దున్నేవాడు ఎవరు ?

శ్రీ వి. బి. రాజు — మొట్టమొదట ఒక మెట్టు దాటితే, రెండో మెట్టుకు పోవచ్చు. భూమి ఎవరిది అనే విషయం మళ్లీ ఈ శాసనసభలో ఎప్పుడూ చర్చకు రాకూడదు. ఈ భూమి దున్నేవాడిది దున్ననివాడు ఎవడు ? వారిదీ, వీరిదీ కాకపోతే ఎవరిది ? అనే ప్రశ్న వస్తుంది. సిద్ధాంతంలోకి పోయినప్పుడు— వేదాంతంలోనికి పోయినప్పుడుకూడా—'ఇది అబద్ధం కాదు' అని చెబుతూ దానితోపాటుగా 'ఇది సత్యం' అనికూడా చెప్పాలి. అబద్ధం కాకుండా, సత్యం కాకుండాకూడా వుండవచ్చు యింకొకటి. దున్నేవాడిది భూమి అయినప్పుడు ఆ భూమి దున్ననివాడివద్ద వుండకూడదు. భూమి వ్యవసాయంకొరకు వున్నది. అది దున్ననివాడి చేతిలో వుండకూడదు, యిది మూలసిద్ధాంతం కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యిది చేయడంలో యిదివరకే సఫలమైనది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్ :—ఆ సిద్ధాంతాన్ని పాటిస్తున్నారా ?

శ్రీ వి బి. రాజు ·— పాటించాము, పాటిస్తున్నాము, పాటిస్తాం యిక ముందుకూడా

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— 'దున్నేవాడు' అంటే ఎవరు ?

శ్రీ వి. బి. రాజు .— నేను చెప్పినతరువాత, యింకా ఏమైనా వుంటే వారు చెప్పవచ్చు. దానికి వ్యాఖ్యానం అనవసరం. నేను చెప్పాను. ఆబ్సెంటీ ల్యాండ్ లార్డిజం గూర్చి 1959 లో కాంగ్రెసు చేసిన తీర్మానం యిది. ఇవాల్టికి పద్నాలుగు సంవత్సరాల క్రిందటనే దీనిని చేయడం జరిగింది మొత్తం భారత దేశం ఆమోదించిన సిద్ధాంతం. ప్రపంచంలోని కొన్ని దేశాలు ఆమోదించినవి దీనిని.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు —ఒక ప్రశ్న. వారిందాకటినుండి 'అహంబ్రహ్మ' అన్నట్లుగా సూత్రాలు చెబుతున్నారు. దున్నేవాడిదే భూమి. దున్నేవాడు ఎవరు ? ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్ ఎవరు ? గత 20 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యిట్లా చెప్పుకుంటూనే వెడుతున్నది. దానిని కాస్త నిర్వచించాలి.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి — "లాండ్ బిలాంగ్స్ టు ది స్టేట్" అన్నారు. అది రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా వుందా, విధేయంగా వుందా ?

శ్రీ వి బి రాజు — ఏమీ విరుద్ధం కాదు. మనమందరం దానిని ఒప్పుకున్నాం చర్చ లేకుండా వుండడంకొరకు చెప్పాను 'లాండ్ బిలాంగ్స్ టు ది టిల్లర్' అని ఒప్పుకున్నాం ఇంక ఆ చర్చలోకి పోవద్దు. ఇప్పుడు మనం, ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్‌ను తొలగించాలి ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్ ఎవరు? భూమి అక్కడ వుండి, యిక్కడ కూర్చునేవాడు భూమి అక్కడ వుండి, తను యిక్కడ కూర్చుని, దానిని యింకొకరు సాగుచేస్తూ వుంటే దానిలో ఎక్కువ ప్రతిఫలాన్ని పొందుతూ వుండేవాడు. ఇది ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్‌కు వైడర్ డెఫినిషన్. నాకు భూమి వుంది. దానిని బేకారిగా పెట్టి పట్టణంలో వచ్చి కూర్చుంటాను అనేది కాదు. అక్కడ పండిస్తున్నవాడి ఫలంలోనుండి ఎక్కువ భాగాన్ని పొందుతూ వాడి పొట్ట గడవకుండా వుండే పరిస్థితి కొనసాగడానికి వీలులేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇక్కడ, పట్టణంలో, ఎం.ఎల్.ఏ లు వున్నారు, మంత్రులు వున్నారు, గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు వున్నారు. వారు అక్కడ తమ మనుషులను, అన్నదమ్ములను పెట్టుకుని సాగు చేయించుకుంటున్నారు వారు ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్స్ అవుతారా, లేక భూమి దున్నేవారు అవుతారా?

శ్రీ వి బి. రాజు :— సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే టెనెంట్ వున్నవాడు ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—వారు చాలా పొరబాటు చెబుతున్నారు. ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్‌కు డెఫినిషన్‌కు సంబంధించి కుమారప్ప కమిటీరిపోర్టు చూడండి. తంజావూరులో వున్న భూస్వామ్యంగూర్చి వ్రాస్తూ వారు జీతగాళ్లనుబెట్టి పని చేయిస్తున్నప్పటికి, వారు కూడా ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్స్ అవుతారు, ఎందుకంటే—" A land lord who is not with the land but away from the land but gets it done through his own management is not a land-lord but those who are actually working directly in the land. అని చెబుతూ "I will therefore take it that the Congress is of the opinion and I am glad that Mr V. B Raju is of that opinion."

శ్రీ వి. బి. రాజు :—గౌరవ సభ్యులు హౌస్‌లోకి ఆలస్యంగా వచ్చారు. వారు మాధవరావుగారికి సమాధానం చెబుతున్నారు. నేను చెప్పే దానితో వారు తప్పకుండా ఏకీభవిస్తారు హైదరాబాదు శాసనంలోనే యీ నిర్వచనం జరిగిపోయింది. ఈ ఆబ్సెంటీ లాండ్ లార్డ్ అనే సంస్థను తీసివేయడం కొరకే ఒక వ్యవస్థను తీసుకురావలసివచ్చింది. అదే ప్రొటెక్టెడ్ టెనెన్సీ 1953 లోగా వచ్చింది.

Sri A Madhava Rao :—When is he giving a thesis.

Sri V. B. Raju :—I very respectfully submit, I am not giving any thesis. I am giving only facts.

Mr. Deputy Speaker :— On which there can be number of opinions.

Sri V. B. Raju :—I am giving facts.

Sri T Nagi Reddy —He is giving only thesis He is saying that an absentee land-lord will generally leave the agency. I am saying that an absentee land-lord need not have an agent Therefore, an absentee land-lord with 5,000 acres of land without having an agent is not the absentee land-lord as such What is he then? Therefore, he is building his thesis for the concentration of land and greater concentration of land. Is it the policy of the Government?

Sri V. B Raju —I do not want any words to be put in my mouth. వారు జమీందారీ, ఇనాందారీ వాటి గురించి ఒప్పుకన్నారు. ఆ చాప్టర్ క్లోజ్ అయిపోయింది. ఆ ఇంటర్ మీడియరీస్ పోయినారు ఇందాక చెప్పినట్లు. దాని క్రింద 14 వేల 248 మంది ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్స్ ఒకలక్ష అయిదువేలు ఎకరాలు కొన్నారు, 1964 వరకు. The right of purchase is there and they have exercised their right. 18,672 మంది ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్స్—They have become owners of more than 1 lakh of acres of land under 38 (e) అధ్యక్షా, ఇదంతా చెప్పాను. లాండ్ రిఫార్మ్సులో మిగిలినదేమిటో తెలుసుకొనడానికి యీ ప్రయత్నమంతా, నాగిరెడ్డిగారు ఖండించారు, నేను వారికి చెప్పడం ధర్మం. ఈ ఇంటర్ మీడియరీ వెళ్లిపోయినారు...... .. .

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఉన్నారు, ఎక్కడకూ పోలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అదంతా రైత్వారీ అయిపోయింది. ఎక్కడయినా కొద్ది గ్రామాలలో ఏదైయినా వుంటే.. ఆంధ్రలో 145 ఇనాం ఎస్టేట్సు వున్నాయి. టెక్నికల్ మాటర్సువలన అవి ఆగినవి. అంతకుతప్ప మరేమీ లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఇంటర్ మీడియరీస్ అంటే ఒక్క జమీందారులు, ఇనాందారులుతప్ప మిగతావాళ్లు కాదనా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—నేను యిప్పుడు టెనెంట్స్ విషయం మాట్లాడుతున్నాను. 18,672 మంది ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్స్—They have owners under Section 38 (e) over a lakh of acres and as I have told you they have purchased more than 1,05,000 acres.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—Out of how many acres?

శ్రీ వి. బి రాజు :—తెలంగాణాలో 3 లక్షల 80 వేల మంది ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్స్ వుంటారని లాండ్ సెన్సస్ క్రింద తయారైంది. ఇదొక కొత్త ఇన్‌స్టిట్యూషన్ ఇందులో మూడు ఫామిలీ హోల్డింగ్స్ తక్కువ వుండే వారు రెస్యూమ్ చేయడానికి, కొనుక్కునే అధికారం సెక్షన్ 30-ఇ క్రింద గవర్నమెంటు డిక్లేర్ చేసినది. ఆ టైమ్ అయిపోయిన తరువాత వీరు ఓనర్సు అయిపోతారు అది లాండ్ రెఫార్మ్సుకు సంబంధించిన రెండవస్థాయిలో జరిగే పెద్ద కార్యక్రమం. ఇప్పుడు నేను సీలింగ్సు విషయం కూడా మనవి చేశాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇక్కడ టి. పి. ఆక్టు క్రిందగాని, అక్కడ టెనెంట్సుఆక్టు క్రిందగాని, ఎక్కువ ఆస్తులువున్న భూఖామందులకే యీ బెనిఫిట్ వచ్చింది. ఆ విషయం తమరు గమనించారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— వారందరూ ఒకేమాట అంటారు ? పెద్ద భూస్వాములు వాళ్లను వాళ్లే భూములు పంచుకున్నారు అని. మన ఉద్దేశం లాండ్ పై కాన్‌సెన్‌ట్రేషన్ తగ్గాలనేగదా వచ్చిందనిగాని, పైకి వచ్చిందని కాదుగదా. ఒక భూస్వామికి వంద ఎకరాలు వున్నది. అతని బంధువులు వున్నారు, కొడుకులు వున్నారు. నలుగురూ నాలుగు పాతికలు పంచుకున్నారు అదంతా తీసుకొని ధర్మం చేసెయ్యి ఇక్కడ కూర్చుని అంటే అది ఎట్లా సాధ్యం ? దానధర్మాలుచేసెయ్యండి యిక్కడ కూర్చుని అనడం న్యాయమవుతుందా ?

Sri T. Nagi Reddy :—Very exhilerating definition of land-revenue he has given Sir. I am very happy about it. Please clarify this. లాండ్ రిఫారమ్స్ అంటే వున్నవారు వున్నట్లుగా తమవారికి పంచుకునేదే డిఫనిషను 1930 లో కరాచీలో చేసిన తీర్మానం ప్రకారంగాని, ఆ తరువాత నాగపూరులో చేసిన తీర్మానం ప్రకారంగాని వున్నదా ? భూమి వున్నటువంటి వారి బంధువులకు పంచుకోడమే లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూషను అనే ఒపినియనుకు, డెఫినిషనుకు వచ్చారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మంచిది. నేను ఒపినియను గురించి చెప్పడం లేదు. ఫాక్ట్సు చెబుతున్నాను. భూమి పంపకం అయింది. టెనెన్సీ ఆక్టు క్రింద వున్న 35 వేల మంది. ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్సు వారి రైట్సు ఎక్సరసైజ్ చేసుకున్నారు. అపని అయిపోయింది. సీలింగు ఆక్టు అప్లయి చేసినప్పటికీ కూడ 55-60 వేల ఎకరాలకంటె ఎక్కువ భూమి దొరకదు. దాని విలువ 80 లక్షల రూపాయలు వుంటుంది. దానికి కాంపెన్సేషను యిచ్చి తీసుకొని పేద వారికి పంచాము కనుక ఆ కార్యక్రమం ఆవిధంగా పూర్తి అయింది. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లుగా శాసనం కాకుండా వున్నది. ప్రొటెక్షన్ ఫ్రం ఎజక్ట్‌మెంట్—కౌలుదారులను తీసేయకుండా అరికట్టడానికి శాసనం వుంది. తెలంగాణాలో చేయబడినట్లుగా శాసనం విపులంగా చేయబడ లేదు ఈ రెండింటిని సమన్వయం చేయాలని ప్రభుత్వం, శాసనసభ కూడ ప్రయత్నం చేసింది. సెలక్టు కమిటీలో కూడ అది జరిగింది. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ వారు తెలంగాణా శాసనం ముట్టుకు మార్చవద్దు, అవసరమైతే ఆంధ్రప్రాంతానికి వేరే శాసనం చేయవలసింది అని చెప్పారు. ఆ ప్రకారంగా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—15 సంవత్సరాలనుంచీ ఆలోచన వుంది. ఇంకా ఎంత కాలం ఆలోచిస్తారు ?

శ్రీ వి. బి రాజు —అది ఒక్క ఆంధ్రప్రాంతానికి సంబంధించే. చాల వరకు అయిపోయింది ఇప్పుడు మూడవ స్టేజి వచ్చింది. ఈ పంచిన భూమిలో ఎక్కువ సంపదలు తీయడానికి రైతాంగములో శక్తి కల్పించడము మూడవ స్థాయి. It is now the developmental age It is now the positive approach only.

Sri T. Nagi Reddy —May I therefore take that there can be no more land lords except that of economic development, of those people who have land in their hands ? So, we have come to a stage wherein we will have no more land-lords and land concentration will continue as it is.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— టు సం అప్ — ఇంటర్ మీడియరీస్‌ను తీసేసిన తరువాత లాండులార్డుల దగ్గర నాలుగున్నర ఫామిలీ హోల్డింగ్సుకంటె ఎక్కువ వుండకూడదనే నియమం పెట్టి మిగిలివున్న భూమి 55-60 వేల ఎకరాలు తీసుకున్న తరువాత 80 లక్షల రూపాయలు కాంపెన్సేషను యివ్వాలి. ఆ భూమి తీసుకోవాలి అని డిక్లేర్ అయివున్నాయి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —అన్ని జిల్లాలోను సర్వే పూర్తి చేసి రికార్డుకు వచ్చినది 55 వేల ఎకరాలా? ఏయే జిల్లాలు పూర్తి చేశారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సీలింగ్ అక్టు క్రింద డిక్లరేషను చేయవలసి వుంటుంది. 24,805 మంది భూస్వాములు డిక్లేర్ చేశారు. అది జరిగింది. ఇప్పుడు ఒక అంచనా వేయబడింది. 55-60 వేల ఎకరాలు అవైలబుల్ అని వుంది. 24,805 land-lords have been declared under the Ceilings Act.

Sri T Nagi Reddy — Although he had already completed the survey.......

Sri V B Raju :— I have not touched any other item at all.

Mr Deputy Speaker .— Let us close it.

Sri T Nagi Reddy — That is more important one.

శ్రీ వి. బి రాజు .— లాండ్ రిఫారమ్స్ విషయంలో పదేపదే చర్చించే అవకాశం లేదు. ఆంధ్రప్రాంతానికి సీలింగు అక్టు అప్లయి అయ్యే ప్రాంతానికి టెనెన్సీ అక్టు [illegible] వుంది. అది సాధ్యమైనంత త్వరలో — ప్రభుత్వం దానికి ఒక స్వరూపం యిస్తుంది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—సీలింగు అక్టు ప్రకారం 3,600 కంటె ఎక్కువ ఆదాయంవచ్చే భూకామందు ఎవ్వరూ మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వుండడానికి వీలులేదు. సర్వేచేస్తే 3,600 కంటె ఎక్కువ నికరాదాయంవచ్చే ఆస్థిపరులు వున్నారంటారా? అసలు సర్వే చేశారా?

శ్రీ వి బి రాజు — డిక్లేర్ చేసినవారు 24,805 మంది. ఎక్కువ భూమి వున్నదని వారు డిక్లేరు చేశారు లాండ్ రిఫారమ్స్ విషయంలో నాగిరెడ్డిగారు కూడ గడిగడికి విమర్శించడం మానేసి మూడవ కార్యక్రమానికి రైతులకు ఎక్కువగా

పండించడానికి ఏవిధంగా శక్తి తీసుకువస్తామనేది చూడాలి. ఆహార అవసరాలు తీర్చడమేకాక ఆర్థిక సంపదకూడ ఎట్లా పెంచుతాము అనేది చూడాలి. The number of small peasantry has grown Still we actually are dependant upon the rural economy

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — నా విమర్శ ఎప్పుడు అపుతానంటే—భారతదేశంలో లాండ్ కాన్‌సెంట్రేషనుద్వారా మొత్తం భారతదేశం ఏకానమీ అంతా మిడీవల్ స్టేజిలో వున్నట్లే వున్నంతకాలం మేము యీ లాండ్ ఇస్యూను కాన్‌సెంట్రేషన్ ఆఫ్ లాండ్ యిస్యూగానే తీసుకొని. ఆందోళన, చేతనైతే పోరాటము, పోరాటంద్వారా భూమి పంపకం సాధించేవరకూ యీ విధంగా మాట్లాడుతూనే వుంటాము.

శ్రీ వి బి. రాజు.— వారికి అహక్కు వున్నదనుకోండి 1947 లో బ్రిటిషువారు వెళ్లిపోయినతరువాతకూడ ఇక్కడ రెండుమూడు సంవత్సరాల వరకుకూడ బ్రిటిషువారు ఇంకాపోలేదు, తెల్లవాడు యింకా పోలేదు అని కమ్యూనిస్టుపార్టీ చెబుతూనే వుండేది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —పోయాడుకాని వాడి అస్థి దోపిడీ యింకా పెరిగిందని ఇప్పటికీ మేము అంటున్నాము. ఉయ్ డిడ్ నాట్ స్టాప్ దేర్.

శ్రీ వి. బి. రాజు — వారు వారి ప్రభుత్వం వచ్చేవరకు యివి ఏవీ నమ్మరు కాన్‌సెంట్రేషన్ ఆఫ్ లాండ్ వుంది, పెద్ద భూస్వామి విధానం పీడిస్తున్నది అనేది నాగిరెడ్డిగారుతప్ప స్వతంత్రపార్టీవారుగాని, జనసంఘంవారు గాని అంటున్నారని నేను అనడంలేదు.

(Mr. Speaker in the Chair)

కన్సాలిడేషన్ ఆఫ్ హోల్డింగ్స్ విషయంలో యీ శాసనం క్రింద ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలకుపైగా కన్సాలిడేషన్ వుంది. ఈ కార్యక్రమం 1-4-66 నుంచి ధనాభావంవల్ల విరమించడం జరిగింది. దీనికి కొంత ఖర్చు అవుతుంది. ఇంతవరకు జరిగిన కార్యక్రమం గురించి మనవిచేస్తాను ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషను అనే సిద్ధాంతంక్రింద కన్సాలిడేషన్ ఆఫ్ హోల్డింగ్స్ కార్యక్రమం జరిగింది. ఫామిన్ రిలీఫ్ గురించి సభ్యులు చెప్పారు. దీనికి పెద్ద చరిత్ర వుంది. 1964-65 లో 121 లక్షలు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. 65-66 లో 165 లక్షలు ఖర్చుచేశారు. 66-67 లో 248 లక్షలు ఖర్చు చేశారు. ఈ పద్దులో 98 లక్షలు-75 లక్షలు ఫామిన్ రిలీఫ్ ఫండుకోసం, మిగతాది—అంతా కలిపి 98 లక్షల ఖర్చుకు అడుగుతున్నాము క్రానికల్లీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్ - రాయలసీమ, అనంతపురం జిల్లా, ఇంకా ఇతర ప్రాంతాలలో - యీ కార్యక్రమం వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ అనేకసార్లు చెప్పారు. శాసన సభలోకూడ తీర్మానం అయింది. భారత ప్రభుత్వాన్ని సహాయంకోరుతూ 40 కోట్ల రూపాయలైనా నాలుగవ ప్లానులో వుంచండి అంటే— క్రానికల్లీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్ కోసమని—వారు పెట్టిపెట్టినట్లు 10 కోట్ల రూపాయలుమాత్రం వుంచారు. మన

ప్రభుత్వం మూడుసార్లు ఒక ప్రణాళిక తయారుచేసింది. 8 కోట్లకు ఒకసారి. మూడుకోట్లకు ఒకసారి. ఏమి చేసినప్పటికీ డబ్బు లేకపోవడంవల్ల యీ దీర్ఘకాలిక కార్యక్రమం చేపట్టలేకపోయింది ఇది అత్యవసరమైన పని. ఏ విధంగానైనా డబ్బు సేకరించి యీ కార్యక్రమం చేయవలసివుంది. లాండ్ రిఫారమ్స్ విషయంలో ఇదివరకుకూడ పెద్ద రభస జరిగింది. గవర్నమెంటు భూములు పంచే విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జటు సందర్భంలో వారి ఉపన్యాసంలోకూడ చెప్పారు. నేనుకూడ ప్రశ్నల సందర్భంలో చెప్పాను. ఇంతవరకు 18 లక్షల ఎకరాలకు పైగా పంపకం జరిగింది. ఇంకా 14 లక్షల ఎకరాలు వుంది అదికూడ యీ సంవత్సరంలో పూర్తిచేయ్యగల్గుతామనే సర్వప్రయత్నాలుకూడచేస్తున్నాం. నాగిరెడ్డిగారు చేయలేరు అంటున్నారు. మేము చేయాలినే కుతూహలంతో బయలుదేరుతున్నాము. చేస్తే వారుకూడ శ్లాఘిస్తారు. చేయలేకపోతే వారు మాయందు సానుభూతి చూపిస్తారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— చేయలేకపోతే సానుభూతి మాత్రం చూపించను.

శ్రీ వి. బి రాజు — ప్రభుత్వం గట్టి పట్టుదలతో యీ కార్యక్రమం పూర్తి చేయాలని — ఆ కాంక్షతో, ఆతృతతో వున్న విషయం యీ సభవారు తప్పకుండా గుర్తిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. ఈ వేళ మనమీద ఒక పెద్ద బాధ్యతవుంది. అది శాసన సభదాని. ప్రభుత్వంగాని నిర్వహించకపోతే పోస్టరిటీ మనలను దూషిస్తారు. అదేమంటే-గ్రామాలలో పునర్వ్యవస్థ ఒకటి కావాలి. రెండు రెవిన్యూ కలెక్షనుకే కాదు, గ్రామీణ పరిపాలనకు సక్రమమైన వ్యవస్థ నిర్మించక పోతే దేశంలో సంపదగాని, శాంతి, భద్రతకాని వుండవు. అసలు సుప్రీంకోర్టు వారు కొట్టేసినది ఏమిటి ? వారు కాదు అన్నది ఏమిటి ?

Mr. Speaker:–Please dont' go into that because we are going to have two hours discussion.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇది ముఖ్యమైన పాలసీ విషయం, Let him give, Sir

Mr. Speaker :—We are going to have two hours discussion on it. Opposition parties have asked for two hours discussion and the Government have also agreed Then why we should go into that point. ఈ రోజు సాయంత్రమో రేపో అనుకూలతను బట్టి చెబుతాము అన్నారు, ఆ విషయం ఇప్పుడు అక్కరలేదు,

శ్రీ వి. బి. రాజు :—కేసులు వాయిదా వేసినట్లే ప్రభుత్వం opposition ను consult చేయకుండా తొందరపడ్డం. స్టేటుమెంటు రూపంగా చర్చకు అవకాశం ఇచ్చి public opinion తీసుకుని చేయాలనేదే ఉద్దేశం. రెండు గంటలపాటు చర్చ జరిగింది, మిగిలిన రెండు గంటలుకూడా చర్చ జరుగబోతోంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న .—ఎప్పుడు జరుగుతుంది ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఈ వేళ నిర్ణయం అవుతుంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—Public opinion తీసుకోవడం జరిగిందా ?

శ్రీ వి. బి రాజు :—మనకు ఆ పద్ధతి లేదు, ఫ్రాన్సులోనో మరెక్కడనో ఉండేదట పత్రికలు వెలిబుచ్చే అభిప్రాయాలు, ఎవరైనా విడిగా వ్రాతలు వ్రాస్తే అవి, శాసన సభ్యులు చెప్పిన దానిని బట్టి public opinion తెలుసుకోవాలేతప్ప మరేమిలేదు, సర్వే, రీసర్వే సెటిల్మెంటు ఉన్నాయి, తెలంగాణాలో రీసర్వే ఇప్పుడు అవుతున్నది. తెలంగాణాలో ఉన్న 44 లక్షల భూభాగంలోను ఇంతవరకు 10 లక్షల చదరపు మైళ్లు సర్వే కాబడినది, మిగిలినది రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది, హైదరాబాదు పట్టణం 70 చదరపు మైళ్లు ఉన్నది, Hyderabad City is an area of 70 villages. దాని సర్వే సక్రమంగా లేదు. కొన్ని లక్షలు ఖర్చు చేస్తే 39 చదరపు మైళ్ల వైశాల్యం భాగానికి సర్వే అయినది, తప్పకుండా పూర్తి అవుతుంది, అపుడు గవర్నమెంటు భూములు, ప్రవేటు భూములు తెలుసుకోడానికి ఇబ్బంది ఉండదు, ఇక ఏజెన్సీ ఏరియాలో సర్వే, సెటిల్మెంటు ఉన్నది, మూచ్‌ఖండ్ చేసిన soil conservation కోసము సర్వే అయినది, కాని tribals ఉన్న విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి, ఖమ్మం జిల్లాలలో సర్వే సెటిల్మెంటు ఉన్నది, నిన్ననో మొన్ననో మనవి చేసాను, రిగ్యులేషన్లు పూర్తి కావాలి, తొందరగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము, అవి పూర్తి అయినతరువాత అక్కడ కూడా సర్వేతీసుకుని పూర్తి చేస్తారు, ఇక చిన్న చిన్న items ఉన్నాయి, Stamps and Registration పద్దుపై అడగడం, Land Revenue Administration ఒకటి. సర్వే, సెటిల్మెంటు ఎక్కువగా తీసుకుంటుంది. District Administration మిగిలి ఉన్నది, గ్రామాధికారులు, వతన్‌దారులు గురించి అడిగారు భవిష్యత్తులో గ్రామపరిపాలన ఎట్లా ఉంటుంది ? ఉన్నిథన్ కమిటీ వారు గ్రామాలను గ్రూపుల క్రిందచేసి ప్రతి గ్రూపుకు ఒక Executive officer క్రింద ఉంచాలని ఆ విధంగా పునర్విభజన చేయాలని అన్నారు. అందుకు గ్రామాధికారుల సంస్థ ఒప్పుకోలేదు, ప్రభుత్వం దీనిని అమలులో పెడితే నిరుద్యోగం వస్తుందనే భయంతో 1961 ప్రాంతంలో ప్రభుత్వం కూడా దీనిని స్వీకరించలేదు, గ్రామపునర్విభజన ఎట్లా ఉండాలనేది మరల శాసనసభ ముందు వస్తుంది, గ్రామంలో పంచాయితీ ఉన్నది, community development activity క్రింద ఒక village level worker కూడా గ్రామంలో ఉన్నాడు, పైగా గ్రామాధికారులున్నారు, ఇప్పుడు మూడు institutions ఉన్నాయి. మూడు parallel lines లో పని చేస్తున్నాయి, వాటిని కలిపి ఒకే line లో తీసుకురావాలనే ఉద్దేశం ఉన్నది. ఏది చేసినా ఎక్కువ మందికిలాభం తక్కువ మందికి నష్టం వచ్చేట్లా ఉండాలి, మార్పులో ఎప్పుడూ కొంతమందికి నష్టం కలుగుతుంది, గ్రామోద్యోగులు మొత్తం లక్షపైగా ఉన్నారు, సంవత్సరానికి 4 కోట్ల 80 లక్షలు వారికి ఖర్చు అవుతుంది, వారందరినీ పదివేల యూనిట్లు చేసి ఒక్కొక్క దానికి ఒక Executive officer ను వేసి పంచాయితీకి సెక్రటరీగా పనిచేయాలంటే, ఈ విధంగా పునర్విభజన చేస్తే వేలకొలది నిరుద్యోగులు అవుతారు. ఖర్చుకూడా చూసుకోవలసి ఉంటుంది. ఒక్క మనిషితోనే

సరిపోతుందా అనే విషయం ఉన్నది, మనకు land records కావాలి, crop records కావాలి, records of ryots కావాలి, ఈ రికార్డులన్ని maintain చేస్తూ పంచాయతీ రెజిలూషన్లను implement చేయాలి. Taxes collect చేయాలి ఈ కార్యక్రమాలన్నీ ఉన్నాయి గ్రామీణవ్యవస్థలో నూతన వ్యవస్థను గురించి, నేను ఇప్పుడు ఏమీ చెప్పడంలేదు, రెండు మూడు నెలల కాలం చూస్తాము, ఒకటి మాత్రం చెప్పగలను – వంశపారంపర్యా hereditary system ఉండదు, ఉండజాలదు, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో hereditary system ఉండకూడదని సుప్రీం కోర్టు వారు నిర్ణయంచేపారు, హైదరాబాదులో వతన్‌దారి పద్ధతిఉన్నది, అందులో element of property ఉన్నదని వ్యక్తిగతంగా చెప్పడంవల్ల compensation ఇవ్వవలసి ఉంటే తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఇస్తుంది, జమీందారులకే compensation ఇచ్చినపుడు వారికి కూడా తప్పకుండా గౌరవించవలసి ఉంటుంది, కాని ఇప్పుడు ఈ సమస్య ప్రభుత్వంముందు లేదు.

శ్రీ జె. ఈశ్వరీబాయి :—వతన్‌దారుల జీతాలు పెంచుతున్నారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు —పెంచడానికి ఎందుకు వీలులేదంటే-10 వేల గ్రామాలలో 50 వేలుపైగా ఉన్నారు, ఆంధ్రలో 15 వేల గ్రామాలకు దాదాపు 50 వేల కంటె లేరు. ఇక్కడ గ్రామానికి ముగ్గురు ఆఫీసర్లు ఉన్నారు, పట్వారీ, మాలీపటేలు, పోలీసుపటేలు, అక్కడ ఇద్దరే ఉన్నారు, ఇక్కడ అవసరంకంటె ఎక్కువమంది ఉన్నారు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వంలో మాలీపటేలు జాగా రద్దు చేయాలని నిర్ణయించేసుకుని అమలు చేయలేక పోయింది, ఎక్కువమంది ఉన్నారు, Land revenue collection కార్యక్రమం ఇంతమంది జీతాన్ని భరించలేదు, మాలీపటేలు. పట్వారీ చేసేపనీ ఒకటే-భూమి శిస్తు వసూలు చేయడం, పోలీసు పటేలు అక్కడ మునసబు మాదిరిగా law and order విషయంలో కొద్దిగా సంబంధం ఉంటుంది, గ్రామీణ వ్యవస్థ విషయంలో నేను ప్రస్తుతం వెంటనే ప్రభుత్వం ఏమి చేయబోతున్నది చెప్పబోవడంలేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—వీరు part time పనివాళ్లా ? Full time పనివారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు.—వారికి ఉన్న rights అనేక రకాలుగా ఉన్నట్లు. వతన్‌దారులు గుమస్తాను appoint చేసుకోవచ్చును, వానికి కమిషన్ ఇచ్చి ½ తానే ఉంచుకుటున్నారు. వతన్ అనేది ప్రాపర్టీగా ఉంటుందని మనోహర్ ప్రసాద్‌గారు తమ అభిప్రాయం సెలవిచ్చారు వారు part time అని కాని full time అని కాని రూల్సు లేవు, ఇప్పుడు రూల్సు తయారుచేస్తున్నారు, కొన్ని నెలల తర్వాత ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఈ విషయంలో శాసన సభముందు నివేదిక సమర్పిస్తుంది, రివెన్యూ ఇనస్పెక్టరు కాని తహసిల్దారుకాని ఆర్. డి. వో కాని కలెక్టరుకాని—ఈ అంతస్థులన్ని అవసరంగానే కన్పిస్తుంది, రివెన్యూ డివిజన్ అక్కరలేదని అన్నారు, పెద్ద జిల్లా అయితే కష్టం అవుతుంది, కొన్ని statutory functions కూడా, ఆర్.డి.వోలకు ఇవ్వబడి ఉన్నాయి, కేవలంపోస్టుఆఫీసు కాదు

By himself he is an institution, అందువల్ల రివెన్యూ డివిజన్ అవసరమనే భావిస్తున్నాను. కొంత మంది సభ్యులు జిల్లాలు పెద్దవిగా ఉన్నవి, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలు విస్తీర్ణం చాలా పెద్దవి; పునర్విభజన ఎందుకు చేయరు అన్నారు, ప్రభుత్వం ఇదివరకు ఆలోచించింది. ప్రస్తుతం ఉన్న డబ్బు మాంద్యం వల్ల It is not actually having any priority, ఆ ఖర్చు పెట్టడం ఇబ్బంది, మంచి రోజులు వచ్చినపుడు చూసుకోవచ్చును. ఇప్పుడు పునర్విభజన ఏమీ లేదు. కలెక్టర్లకు ఎక్కువ అధికారాలు ఇచ్చేవిషయంలో కొన్ని పథకాలున్నాయి. పంచాయతీరాజ్ మినిస్టర్ గారు సమాధానంలో చెప్పారు ఎమ్.టి రాజు రిపోర్టు క్రింద ఆమోదించి జిల్లా పరిషత్తుల నుంచి హక్కులు తీసుకుంటున్నారని చెప్పారు. ప్రజా సంస్థల నుంచి ఏ హక్కులను తీసుకోవడంలేదు. ఉన్న హక్కులన్నీ ఉంటాయి. ఇంకా ఏమైనా ఇస్తే ఇవ్వాలి తప్ప తీసివేయడం అనేది లేదు. స్కూలు టీచర్ల transfers మొదలైన controversial విషయాలలో ప్రభుత్వం ఏమీనిర్ణయం తీసుకోలేదు. ప్రత్యేకంగా నిర్ణయం తీసుకుంటారుకాని ఎం. టి. రాజు రిపోర్టుకు ఏమీ సంబంధంలేదు. జిల్లాలోని పరిపాలన విషయాలలో Heads of Departmentsనుంచి instructions తీసుకుని జరపాలి, దానివల్ల ఆలస్యం జరుగుతున్నది. జిల్లా లెవెలులో అధికారులు ఎవరైనా instructions, directions ఇవ్వడానికి కావాలి. Administrative and executive action కోసం కలెక్టరుకు అధికారం ఇవ్వడానికి ఆలోచన జరుగుతోంది. కలెక్టరుకు executive అధికారం ఎక్కువ చేయుటమంటే జిల్లా పరిషత్తు కార్యక్రమం భంగం చేయడం కాదు, అందులో కలుపకూడదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మెన్, Standing Committees వారి కార్యక్రమాలు యధావిధిగా జరుగుతూనే ఉంటాయి. అందులో ఏమీ జోక్యంలేదు, మైనర్ ఇరిగేషన్ ఇంజనీరు, కో ఆపరేటివ్ ఆఫీసర్, అగ్రికల్చరు ఆఫీసరు వారి యొక్క కార్యక్రమాలలో లోపాలున్నా, వారికి డైరెక్షన్ కావాలన్నా స్పాట్ మీద instructions కావాలన్నా దానికి కలెక్టరుగాని జిల్లాపరిషత్తు వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకుని జాప్యం చేయడానికి కాదు. కాని తొందరగా పనులు కావడం లేదని పదే పదే చెబుతున్నారు. మీరు రిపోర్ట్సు తయారుచేస్తున్నారు, యిక్కడ నుంచి ఆర్డర్సు యిస్తున్నారుకాని అమలు కావడం లేదని విమర్శ రావడం, శాసన సభనుంచి రావడం, యితర త్రా రావడం ఆ విమర్శ తట్టుకొనడానికి కలెక్టరుకు అధికారంఇచ్చి వారిని బాధ్యులను చేసి పనిచేయించాలని. Either at the State level or at the District level or at the Taluk level, there must be an accountability. There must be somebody to answer as to why it was not done and how it could not be done better. . దీనికి సమాధానం చెప్పే బాధ్యత, అధికారం కలిగిన వ్యవస్థ కావాలి. నేను అనుకుంటాను. స్టేటు లెవెలులో The Minister is responsible with his Secretary to the Government. యొదయిశా శాసన సభ ముందు అడిగితే డితే ఎవరి దగ్గరయిుందంటు ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటువారు తమది కాదంటున్నారు. కో ఆపరేటివు రిజిస్ట్రారు యిరకాటలో పడతారు.

Everybody is trying to shift the responsibility on the other. అట్లా కాకూడదు. There must be one person accountable and the power and the responsibility should not be divulged. They must come combinedly. అధికారం, బాధ్యత విడివిడిగా ఉండవు. కలెక్టరుకు యెక్కువ అధికారం యిస్తున్నామంటే అతని భుజం మీద భారం వేస్తున్నాము. కలెక్టరు భారం మోయగలుగుతాడా చెప్పండి అని యింతక్రితం అడిగాము. మేమందరము యీ భారం మోస్తామని కలెక్టర్లు అన్నప్పుడు భారాన్ని వారికే వేశాము. యం. టి. రాజు కమిటీ రిపోర్టు వల్ల వచ్చే పర్యవసానం యేమిటంటే కలెక్టర్లపై యెక్కువ బాధ్యత, భారాన్ని పెట్టడం అనేది జరిగింది. అందుకు జిల్లాస్థాయిలో ఎవరైనా ఒక అక్కౌంటబుల్‌గా ఉండాలని ఆ విధముగా చేయడం జరిగింది. చాలా ప్రయత్నం చేసి అందరినీ సంతృప్తిపరచడానికి చూశాను. కాని నాగిరెడ్డిగారు, లచ్చన్నగారు తృప్తి పడరు. సానుభూతితో యీ విషయాలు చూసి ఏకగ్రీవంగా డిమాండును ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — ఎవరూ తృప్తి చెందలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— తృప్తి పరచాలనే ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వానికి ఉంటే కదా?

ఎక్సైజు శాఖ మంత్రి (శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు):— అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు 10 మంది యీ చర్చలో పాల్గొన్నారు. కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు. ముఖ్యంగా ప్రొహిబిషనును స్క్రాపు చేయాలనే ఉద్దేశ్యము యెక్కువ మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడినప్పుడు వ్యక్తం చేశారు. ఆ విషయము తమకు కూడా తెలుసును అధ్యక్షా! ఈ ప్రొహిబిషనును కంప్లీటుగా స్క్రాపు చేయడానికి వీలు లేదని యిదివరకే మనవి చేశాను. మళ్లా మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ప్రొహిబిషను యేరియాలో ఉన్న నీరా సప్లయి అక్కడ ఉన్నటువంటి గీత పారిశ్రామికులకు యెక్కువ పని కల్పించాలని శ్రీ లచ్చన్నగారు సూచించారు. 1948 వ సంవత్సరంలో గీత కార్మికులకు సరియైన సహకారం ఇవ్వాలని నీరా గీత పారిశ్రామిక సంఘాలు యేర్పాటు చేసి లైసెన్సులు ఇచ్చినారు. [illegible] సంవత్సరం వరకు ఆ విధముగా సాగింది. సాగినప్పుడు ఒకసారి [illegible] దగ్గరదగ్గర 90% డిఫల్టు అయినది. అక్కడ ఉన్న సొసైటీల [illegible] వల్ల క్రమంగా పని చేయని స్థితిలో గీత పారిశ్రామికులకు సక్రమంగా ప్రభుత్వం అందజేయాలనుకున్న ఉద్దేశ్యం ఉంది. గీతపారిశ్రామికులకు సక్రమంగా అందజేయలేకపోతున్నాము. ఈ సంవత్సరం నుంచి నీరా పాట్లు వేలం వేసే పద్ధతి పెట్టాము. కోఆపరేటివ్ సంఘాలకు ప్రిఫరెన్సు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వ పరిపాలనలో యీ సంవత్సరం వచ్చేసంవత్సరం దానిగురించి తీవ్రంగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత చట్టానికి సంబంధించిన 'డిస్పారిటీ' గురించి చెప్పారు. డిస్పారిటీ సహజంగా ఉంటుంది. తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషను లేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో

ప్రొహిబిషను ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్రం అయినప్పటికి అదే విధముగా స్టేటసు క్వోమెయింటెయిను అవుతుంది. దానిని కూడా టేకుచందు కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆలోచన చేసినప్పుడు ఆర్థిక పరిస్థితులలో వ్యవస్థ మార్పు చేయడానికి కొంత సమయం అవసరమనే ఉద్దేశ్యముతో యింతవరకు నిర్ణయం తీసుకోలేదు. గున్నయ్యగారు 20 సంవత్సరాల వయసుకు మించినవారికి త్రాగడానికి పూర్తిగా హక్కు యిస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నారు. వారు అట్లా చెబుతున్నారుగాని త్రాగుడు 20 సంవత్సరాలకు మించినవారికి మంచిదనుకుంటే న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను ఆరోగ్య పరిస్థితులలో యేదయినా త్రాగితే తప్ప సక్రమంగా ఉండదని డాక్టర్సు సర్టిఫికేట్సుయిస్తే పర్మిట్సు యివ్వడానికి సందేహంలేదు. తప్పకుండా పర్మిటు యిస్తున్నాము ప్రభుత్వం వరకు వచ్చే పర్మిట్సుఇచ్చేది మార్పుచేసి కలెక్టరుకు అధికారం యివ్వాలని యోచన చేస్తున్నాము. అట్లానే ప్రచార కార్యక్రమం కావాలి. ప్రొహిబిషను గ్రామాలలో సక్రమంగా అమలుజరగడానికి ప్రచారం అవసరమని గున్నయ్యగారు మంచి సూచన చేశారు. ఇంతకుముందు ప్రచార కార్యక్రమం జరుగుతూనే ఉన్నది. నిషాబంది కార్యక్రమం నడుస్తున్నది. తెలంగాణాలో హైదరాబాదు, సికిందిరాబాదు, పటానుచెరువు, కోదాడ, అశోకనగరులోను, ఆంధ్రలో బెజవాడ, నూజివీడు, సర్పేలు తిరువూరు, గిద్దలూరులోను నిషాబంది కమిటీలు యెక్కువగా పనిచేస్తున్నాయి. ప్రచార కార్యక్రమం ఆ ప్రాంతంలో యెక్కువగా జరుగుతున్నాయి. అదీకాక మండవల్లి ప్రాజెక్టు అని పెట్టి దానివల్లకూడా యీ త్రాగుడుయొక్క చెడును ప్రచారం చేయడానికి ఒక స్కీము పెట్టి అమలు నడపడానికి 1963 నుంచి యింతవరకు ప్రయత్నం చేసినాము. కొంతవరకు అమలు పరిచినాము. ఈ సంవత్సరం ధనాభావంవల్ల రద్దుచేసినాము. అందువల్ల గున్నయ్యగారు సూచించినట్లు ప్రచార కార్యకర్తలు యెక్కువచేసి ఆ కార్యక్రమంచేస్తే కొంతవరకైనా ప్రయోజనం ఉంటుందని భావించేవారిలో నేను ఒకడను. అందువల్ల ప్రచార కార్యకర్తలను ప్రభుత్వం యేర్పాటుచేసినా చేయకపోయినా గౌరవ సభ్యులు ఆ విషయంలో కొంచెం శ్రద్ధతీసుకుని ఆ కార్యక్రమంచేస్తే పూజ్యులు మహాత్మాగాంధీగారు స్వాతంత్ర్యం రాకముందు చెప్పిన కార్యక్రమం సక్రమంగా చేయడానికి వీలుంటుంది. గౌరవసభ్యులు సహకరించాలని మనవిచేస్తున్నాను. గోవిందరావుగారు యీ శాసనం అమలు హాస్యాస్పదంగా ఉన్నది అన్నారు. చట్టం ఉల్లంఘనచేసేవారి విషయంలో అసెంబ్లీముందుకూడా ఒక అమెండింగు బిల్లు పెట్టినాము. అది ప్రస్తుతము సెలక్టు కమిటీ యెదుట ఉంది. అది సక్రమంగా అమలుచేయడానికి దొంగతనంగా సారా కాచేవారిని అదుపుచేసే కార్యక్రమం చేపట్టడానికి చట్ట విరుద్ధముగా నడిచినవారిమీద ఫైనులువేసి సక్రమంగా పరిపాలనచేసి వ్యవహారం తీర్చిదిద్దడానికి కార్యక్రమం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. సెలెక్టు కమిటీలో అపోజిషను మిత్రులు చాలామంది ఉన్నారు. వారు జాగ్రత్తగా పరిశీలించడంలో సహకరిస్తారని తలుస్తున్నాను. అట్లానే పవరు ఆల్కాహాలు ఫ్యాక్టరీ గురించి చెప్పినారు. ప్రత్యేకంగా స్పిరిటు తయారుచేయడానికి కాకుండా

యిండస్ట్రీయలు పర్పసెసుకొరకు ఉపయోగిస్తుంది. దానిలో యీ స్పిరిటు 20 లక్షలు తయారవుతుంది. 2 లక్షలు మాత్రం యితరత్రా యిస్తాము. 18 లక్షలు యివ్వడానికి సర్సిల్కుతో అగ్రిమెంటు ఉంది. దాని ప్రకారం తీసు కున్నారు. అందువల్ల వవరు ఆల్కహాలు ఫ్యాక్టరీ ప్రత్యేకముగా industries కొరకు ఏర్పాటు చేయడము తప్ప మిగతా దానికొరకు ఏర్పాటు చేసినదికాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఏ కంపెనీతో ఎన్నాళ్ళు అగ్రి మెంటు వున్నదో చెపుతారా ?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— ఆ వివరాలు నాదగ్గర లేవు. దీనిని Industries Department deal చేస్తున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అగ్రిమెంటును రద్దుచేయడానికి ఆలోచించాలి. మనము 30 పైసలకు అమ్ముతున్నాము.

శ్రీ వి సత్యనారాయణరావు :— అగ్రిమెంటును cancel చేయాలని ఈ మధ్య సంకల్పించాము. Production ను increase చేయడానికి సంకల్పిస్తే అప్పుడు ప్రభుత్వము అడ్డుపెట్టినది. పూర్వము యిచ్చిన అగ్రిమెంటు చెల్లడానికి వీలులేదనిఅంటే వారు arbitration కు వెళ్ళడము, వారు తప్పకుండా అగ్రిమెంటు చెల్లుతుందని జడ్జిమెంటు ఇవ్వడము జరిగింది. మిగతా విషయాలన్నీ ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు deal చేస్తున్నది నాకు సంబంధములేదు. పిచ్చయ్యగారు వారి ప్రాంతములో జరిగే వ్యవహారము చెప్పారు. గీత కార్మికులలో నిరుద్యోగము ఎక్కువైనది. వారు లాభము పొందాలి అనే ఉద్దేశ్యముతోనే ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. గీత పారిశ్రామికుల సంఘాలను ఏర్పాటుచేసి వారికి సీసా షాపులను ఇవ్వాలని సంకల్పించినది ఈ విధంగా 1968 వరకు ప్రయత్నము చేసినదని మనవి చేశాను. Middleman ని తీసివేయాలని చెప్పారు ఎట్లా సాధ్య మవుతుందో తెలియదు. సారా అమ్మడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. కల్లు అమ్మడానికి ప్రయత్నముచేయాలి అంటే అది ఎట్లా సాధ్యమవుతుందో ఒకసారి సభ్యులు ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. అది ప్రభుత్వ దృష్టిలో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. టేక్‌చంద్ కమిటీ రిపోర్టు గురించి సి.వి.కె. రావు గారు చెప్పారు. ఆల్కహాలు ధరలను పెంచితే బాగుంటుందని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. ఆల్కహాలు ధర పెంచాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన విషయము పేపర్లలో చూసే వుంటారు. రత్న సభాపతిగారు చెప్పిన విషయాలతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఇంకా పూర్తివివరాలు ఇస్తే తప్పకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా వున్నది. Excise Officers మీద complaints వున్నవని చెప్పారు. వివరాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :— వివరాలన్నీ విన్నవించాను

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు:—వారు వచ్చి వివరాలు ఇస్తే తప్పకుండా action తీసుకొంటాను. మద్యనిషేధము వుండాలనిచెప్పే స్త్రీలు న్యాయానికి తాగరు మగవారే వుంటారనుకొంటాను. కాని ఈశ్వరీబాయిగారొక్కరు exception గా వున్నారు. త్రాగి గంతులు వేసి, అల్లరిచేస్తే ఎక్కువ బాధపడేది స్త్రీలే. కాని prohibition ను scrap చేస్తే బాగుంటుందని సలహాయిచ్చారు. స్త్రీలయొక్క బాధలను చూసి........

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— మద్యనిషేధంవల్ల ఆడవారు త్రాగే స్థితికి వచ్చారు అని ఆమెకు భయముగా వుందట.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— నాగిరెడ్డిగారి అభిప్రాయమైతే కావచ్చుకాని అది కాదనుకొంటాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ప్రభుత్వము నియమించిన కమిటీ అధ్యక్షులు కొంరి రామమూర్తిగారు వ్రాసిన అభిప్రాయమిది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— Practical గా జరగలేదేమో అనుకొంటున్నాను. ఏమైనా వారు సూచించారు. Prohibition Staff అనవసరముకాదు. వీరు చేసే పని చాల వున్నది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఆంధ్రలో ప్రొహిబిషన్ డిపార్టుమెంటు ఏమి చేస్తున్నది ?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— వారికి చాల పని వుంది సక్రమముగా వేలము జరిగేటట్లు ఏర్పాట్లు చేయాలి. shops లో సక్రమముగా తీపికల్లు అమ్ముతున్నారో లేదో చూడవలసి వుంటుంది. చెట్లు గీసినవాటన్నింటిని mark చేయవలసి వుంటుంది. గీసిన చెట్లకు mark వున్నదో లేదో చూడాలి. Mark చేయని చెట్లు దొంగతనముగా గీస్తున్నారేమో చూడాలి. దొంగ సారాయి తయారుచేస్తూ వుంటే దానిని పట్టుకోవాలి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఈ డిపార్టుమెంటును పోషించడము వృథా అని చెపుతున్నాను. నేను ఆంధ్రలో ఎక్కడకు పోయినప్పటికి కల్లును తయారుచేస్తున్నారు. అందరికి త్రాగిస్తున్నారు డబ్బును సంపాదించుకొంటున్నారు. ఈ డిపార్టుమెంటు ఉన్నతాధికారులు ఏమి చేస్తున్నారు. వారిని పట్టుకొంటారు. 100, 200 లో ఇస్తే మీరు ఊరుకొంటారు. ఈ డిపార్టుమెంటుపైన సంవత్సరానికి 80 లక్షలు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ప్రభుత్వానికి వచ్చే రాబడి పోతున్నది. నెలకు 20, 25 వేల రూపాయలవరకు వారు సంపాదించుకొంటున్నారు. అది ప్రభుత్వానికి వస్తే మన్నులు వేయవలసిన పని వుండదు అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— ఆంధ్ర ప్రాంతములోని సీర్హా స్టాఫ్ సంగతి వీరికి తెలియదనుకొంటాను. చెట్లు పాటపాడవలసి వుంటుంది. వారి establishment charges ఆంధ్ర పరిస్థితులలో తక్కువ అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఆంధ్ర ఏరియాలో Prohibition Department ఏమిచేస్తున్నదీ పెద్ద పట్టిక ఇచ్చారు. వాటన్నింటితో మామూళ్లుకూడ వుచ్చుకోవాలా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— గోవిందరావుగారు ప్రోత్సహిస్తే నేను అభ్యంతరము చెప్పను. ఆంధ్ర ఏరియాలో వీరు చేయవలసిన కార్యక్రమము చాల వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Prohibition Department లో ఏమి చేస్తున్నదీ అనుభవముగల మన స్పీకర్ గారు చెప్పివున్నారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు ·— ఒక ప్రక్క కల్లు కంపు ఇంకొక ప్రక్క లంచగొండితనము వున్నదని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు - మంత్రిగా కాకుండా in cognito 15 రోజులు సర్కారుప్రాంతములో తిరగడానికి వారు సిద్ధముగా వున్నారా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు — తప్పక వస్తాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఒక్కరోజు వస్తే చాలు అధ్యక్షా.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— చాలమందికి [illegible] వున్నాయి. Duties లో భాగము ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య .— In cognito వస్తాము అని చెప్పారు. ఒక్క రోజు రండి. సరిపోతుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు — తప్పకుండా వస్తాను.

Sri G. Sivayya :—Mr. Speaker, Sir Not that so. Whether we have Prohibition or abolish it I want one question to be considered.

Mr. Speaker :—If he wants to go in cognito there may be danger. Better he goes with sufficient armed force and pay surprise visit and then find out. Please go with sufficient armed force.

Sri G. Sivayya :—Mr. Speaker, Sir. The Prohibition Department has become the root cause for corruption to help the Government and the people Will the Government consider to remove it and hand over to the Police ? That will be better.

Mr. Speaker :—There might be some defects in the working of the Prohibition policy. But then, he does not expect the Minister to admit all these things on the Floor of the House (Laughter). That is what I tell.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య ·—వాస్తవాన్ని admit చేయడములో తప్పు ఏమిటి?

Sri K. Brahmananda Reddy — This is more damaging than heir presumption, Sir. (Renewed laughter).

Mr Speaker.—There is no point in saying that the whole thing is perfect Because it is a matter of experience and knowledge that every citizen in the country knows as to how the Prohibition is working and we are seeing so many things which are appearing in the press every day. What I am saying is nobody can claim that it is perfect. There are defects in the working of it All the same, the Government will try to rectify to their best those defects, if they want to continue the policy. Otherwise, it may be scrapped.

Sri C V K Rao:—Mr Speaker, Sir You have said that you need not expect the Minister to admit the truth on the floor of the House. Well, if the Minister is not prepared to admit the truth on the Floor of the House, will that not amount to contempt of the House?

Mr Speaker:—How can you say it? It is not as if a thing is proved and he is denying it So far as his knowledge is concerned, it is all perfect. That is all he would say.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:— సాధారణంగా పొరబాట్లు ఎక్కడయినా వుంటాయి. మానవమాత్రుడయిన వారిలో పొరబాట్లు వుండకపోవు. సక్రమ మార్గంలో పెట్టటానికి సూచనలు చేయండి. ప్రయత్నం చేద్దాము. అన్నిటికి ఒకే సూచన స్క్రిబ్ చేయాలి అని కాకుండా వున్న పద్ధతి ప్రకారం మంచి సూచనలుంటే ప్రయత్నం చేద్దామని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీలు తప్పకుండా దీనిని సపోర్టు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్.— ఆంధ్రకు ఒక పాలసి తెలంగాణాకు ఒక పాలసి వుండాలి.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ:—వున్నంతవరకు వున్నాయి. తెలంగాణాలో షేవర్స్ కోపరేటివ్ సొసైటీలను ఎక్కువ సపోర్టుచేయాలని నాలుగు రోజుల క్రితం ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం 250 క్రిందటి సంవత్సరం కంటె ఎక్కువ ఇవ్వాలని వారికి నూటికి ఆరు రూపాయలు పెంచి ఇవ్వాలనే యాక్ట్యువల్‌గా షేవర్స్‌కు మాత్రమే సహాయం చేయాలని ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయం చేసింది.

హక్కె మాలిఖానా చెల్లిగిసేటప్పుడు రైతుకు రావలసిన భాగంలో కొంత ఇబ్బంది వున్నమాట వాస్తవమే. ప్రభుత్వం దానిని గమనించి శైశక్తుగా రైతు పొందే అవకాశం వుంటేమో పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి:—ఆబ్కారి మంత్రిగారి దృష్టికి, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకువస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద ధనవంతులు ఆక్షన్‌లో ప్రతి సంవత్సరం పెంచుతున్నారు. అందువల్ల షేపర్స్‌కు కాని, త్రాగేవారికి కాని బ్రతుకుతెరువు లేకుండా పోతున్నది. ట్రీ ఫర్ టాపర్స్ అన్నట్లు వారికి డైరెక్టుగా ఇచ్చేటట్లు, ప్రతి సంవత్సరం పెరిగిపోకుండా వుండేట్లు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుందో మంత్రిగారు వివరించాలని కోరుతున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती (महाराजगंज) —३०-६-६५ तक एक्साइज एरियर्स २० करोड ७० लाख थे। इस के बाद मई ६७ तक २० महीने की मुद्दत में इस में एक करोड रुपये की वृद्धि होगई। क्या सरकार एक्साइज एरियर्स की वसूली के लिये सख्त कदम उठाने वाली है।

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తెలంగాణా గీత పనివారికి లాభం చూపించడానికి అదనంగా సొసైటీలు పెట్టి లీజ్‌కు ఇచ్చే పద్ధతిని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. అదే ధర్మాన్ని, అదే న్యాయాన్ని ఆంధ్రలో ఇవ్వకుండా, పైగా వున్నదికూడా రద్దుచేయడం పక్షపాత వైఖరిని చూపకుంగా వుంది కనుక ప్రభుత్వం దానిని సరిదిద్ది వారికి కూడ ఇది వర్తింపచేస్తారా ?

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ (సీతారాంబాగ్) .—బోగస్ సాల్వెన్సీ చూపించి కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు పెట్టినవారిపై చర్యలు తీసుకొన్నారా? సాల్వెన్సీస్ 20,30 సంవత్సరాల క్రితంవి వున్నాయి. ఇవాళ ప్రాపర్టీ వారి మీద వున్నదో లేదో విచారించడం జరిగిందా ? రెండవది, పెద్ద బంగళా ఒకటి చూపించి ఇది నాదేనని సాల్వెన్సీ తీసుకొన్నవారు అబ్కారి బకాయిలు పెట్టి జీతగాని పేరమీదకాని కొడుకుగాని పేరమీదకాని టెండర్స్ తీసుకొనే వారి మీద ఏమి చర్య తీసుకొంటారు ?

శ్రీ సి. వి. కె రావు :—నేను రెండు విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను, ప్రొహిబిషన్ పాలసీలో ద్వంద్వ విధానం వుంది. ఆంధ్రలో ఒక పాలసి, తెలంగాణాలో ఒక పాలసి వుంది. ఇవి ఇలాగే కొనసాగుతాయా? కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసిన టేక్‌చంద్ కమిటి సిఫార్సులను అమలు జరిపే సాహసం ఈ ప్రభుత్వానికి లేదా ?

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య :—ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఏ ఒక్క గ్రామంలో అయినా ప్రొహిబిషన్ సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నదా? కొన్ని లక్షల కుటుంబాల్లో ఏ ఒక్క కుటుంబమైనా బాగుపడిందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ రామకృష్ణారెడ్డి :—ట్రీ టాక్స్ పెంచారు. పాక్కెం ... చాలా కాలం నుండి అదేమాదిరి ఇస్తున్నారు. అది పెంచుతారా ?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—లచ్చన్నగారు ఆంధ్రలోని సొసైటీల గురించి చెప్పారు. 48 వ సంవత్సరం ... సంవత్సరం వరకు ఆంధ్ర దేశంలో 90 పర్సంట్ డిఫంట్ అయ్యాయి. అందువల్ల ......

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—డిఫంట్ అనే సమస్య రాలేదు. ఈనాటివరకు రిజిస్ట్రేషన్ వుంది కాని పోలేదు మీరు లీజ్‌కు ఇవ్వడం విరమించుకొన్నందు వల్ల వచ్చిన పరిస్థితి కాని ముందు డిఫంట్ రాలేదు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ .—సక్రమంగా పని చేయడంలేదనే ఉద్దేశంతో ఎత్తేశారు. సక్రమంగా పని... ....

శ్రీ జి. లచ్చన్న —సక్రమంగా పని చేస్తున్నాయా లేదా అనేది విచారణ చేయించి రిపోర్టు తయారు చేయించారా? మీకు ఇష్టంలేక చేసి ఆ నెపం షాసైటీల మీద వేయడం ధర్మంకాదు, ఇక, 8 కోట్ల రూపాయలు ఎరియర్స్ వున్నాయి, పిట్టిగారు చెప్పింది నిజమే. వున్న ఎరియర్స్ పోలీసు యాక్షన్‌కు ముందువి. తరువాత వున్నవి చాలా తక్కువ. చాలా ఎరియర్స్ కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఫ్రెష్ సాల్వెన్సీస్ తీసుకోవాలని నిర్ణయించాము.

श्री बदरीविशाल पित्ती .—अध्यक्ष महोदय । मन्त्री महोदय की सूचना गलत है। ३०-९-६५ के बाद से एरियर्स मे एक करोड रूपये की वृद्धि हुई है।

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ.—ఎరియర్స్ వున్నాయని చెప్పాను. తప్పకుండా అన్నీ కలెక్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఎక్కువగా హైకోర్టు నుండి స్టేతెస్తున్నారు. అందువల్ల వసూలు చేయడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. హైకోర్టులో స్టేలేనివి 85 పర్సెంటు పైన వసూలు చేశాము. టీరి టాక్స్‌కు సంబంధించి కొత్తగా పెట్టిన ఎమెండింగ్ బిల్లులో మాగ్జిమమ్ రేటు పెట్టాము. రైతుకు వచ్చే షేర్ అదే పద్ధతిలో వుండాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశించింది కనుక ఇంకా పెంచే ఆలోచన లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

DEMAND NO 1 - LAND REVENUE— — 96,12,000

Mr Speaker·—The question is:—

To reduce the alltomnet of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 116

In as much as the honarable Revenue Minister is moving the Revenue Bill, circumventing supereme court decision.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker —The question is·-

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

సుప్రీం కోర్టు తీర్పుకు విరుద్ధంగా రైతులకు ముదరా యివ్వవలసిన రెవిన్యూ ఇవ్వకుండా వుండుటకు అదనంగా పన్ను పెంచాలని చూస్తున్నందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

The cut motion was declared negatived.

Sri G Latchanna pressed for a division.

The House divided thus:

Ayes 49, Noes:102.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

రెవిన్యూశాఖలో పది పర్సెంటు తగ్గింపు సర్వే అండ్ లాండు రికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులోనే తగ్గించి రెవెన్యూఅధికారులను దామాషా ప్రకారము తగ్గించకుండా ఆ తగ్గింపు మొత్తం రెవిన్యూవద్దపై చూపించినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

రాష్ట్రాలు పునర్వ్యవస్థీకరణ జరిగినప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వము వారు డైరెక్టరు ఆఫ్ సెటిల్ మెంట్ అండ్ లాండు రికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులో పనిచేయుచున్న యు. డి. సి. సీనియారిటీ జాబితా అంగీకరించినప్పటికి యింతవరకు అమలుపరచకుండా వున్నందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

డైరెక్టరు ఆఫ్ సెటిల్ మెంట్ ఆఫ్ సర్వే అండు లాండురికార్డ్సు డిపార్టుమెంటులో టు మెన్ కమీషను రిపోర్టు ప్రకారం సీనియరు ఉద్యోగికి 150 రూపాయలు జీతం జూనియర్ ఉద్యోగికి 150 రూపాయలు జీతము యిస్తున్నందుకు సీనియరులకు సీనియారిటీ ప్రకారం జీతం ఇవ్వనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

The cut motion was declared negatived.

Sri G Latchanna pressed for a division.

The House divided thus :

Ayes-49, Noes-105, Nuetrals-Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker.—The question is

To reduce the allotment of Rs.56,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

Failure on the part of the Government to decide the question of village officers' problem in the state.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

Failure on the part of the Government to abolish Revenue Board on the lines of recommendations of the Administrative Reforms Committee.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker.—The question is :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

To criticise the policy of the Government for not having abolished land revenue in the state

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker.— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

The Government has not taken proper steps for distribution of banjar lands to land less poor.

The cut motion was declared negatived.

Sri G. Latchanna pressed for the division.

The House divided thus:

Ayes-49; Noes-105; Neutrals-Nil.

The cut motion was negatived

Mr. Speaker:— The question is:

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs: 100

As the Government has not assigned house sites for Beedi workers at Puttur town in Chittoor Dt. though the matter is pending from 1960.

To reduce the allotment of Rs. 96.12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For issuing the eviction orders by the Tahsildar, Puttur against the poor Harijans of Sri Bommarajupuram who are in occupation of Government Poramboka lands in this village in puttur Tq. Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Lond Revenue by Rs. 100

As the Government could not implement the aggignment of house sites to Harijans and other Poor persons in Puttur Tq. (Chittoor Dt.) though their petitions for house sites are pending from a long time.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

As the Government failed to assign all the Government poramboku land, that could be assigned for agriculture, in Puttur Tq. (Chittoor Dt.)

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not Posting sufficient staff in Taluk office, Puttur, to get along with normal administration (Chittor Dt).

To reduce the allotment of Rs. 90,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not extending time for the payment of wells subsidy loans in Puttur Tq (Chittoor Dt.)

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for land revenue by Rs. 100

To criticise the Government for not abolishing revenue divisional officers in new administration and economy.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is ;

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

Failure to grant pattas to poor Harijans in Jompor village Tenali Taluq though they have been in possession since more than 25 years.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not distributing Banjar lands to landless poor in Guntur District.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For failure to remove the restriction regarding the failure to declare stocks held by the ryots every fortnight thus harassing ryots.

The cut motions was declared negatived.

Sri G. Latchanna pressed for the division.

Tue House divided thus.

Ayes–49, Noes–105; Neutrals Nil.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the significant failure of the Government in assigning the Government lands to the needy poor, who have been demanding this since more than a decade.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker .— The question is :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the State Government in bringing forward a legislation on land reforms, giving land to the tiller.

The cut motion was declared negatived.

Sri G Latchanna pressed for a division.

The House divided thus ;

Ayes-49, Noes-105 Neutrals Nil

The cut motion was negatived

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the State Government in abolishing the hereditary vatandari system in Telangana area

---

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For the failure of the State Government in assigning the house sites to the harijans of Mandepalli village of Sircilla Taluq, and for keeping the case pending since the last 15 years.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of Government in assigning the lands to the Harijans for the construction of houses.

The cut motion was declared negatived.

Sri G. Latchanna pressed for division.

The House divided thus.

Ayes-49, Noes-106, Nuetrals Nil .

The cut motion was negatived

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

For assigning to political sufferers the lands which are in the possession of the landless people, in general

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the state government in reorganising the settlement department to cater to the needs of the litigant public

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

5 ఎకరాల లోపు వారికి భూమిశిస్తులు రద్దుపరచి, అంతకుపై భూములు గల రైతులకు ఆదాయ క్రమానుగత పన్నులు విధించే విధానం చేపట్టనందులకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

1962 సం॥లో పాసుకాబడిన అదనపు భూమి శిస్తుచట్టం చెల్లనేరదని సుప్రీంకోర్టువారు తీర్పు యిచ్చినప్పటికి, తిరిగి అదనపు వసూలు విధిస్తున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

బంజరు భూములు పేదలకు పంచడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమయింది అన్నిచోట్ల బంజర్లు భూస్వాములు ఆక్రమించుకున్నారు. ఉన్న బంజరుభూములయినా పేదవారికి పట్టాలు యింతవరకు యివ్వకపోవడంగురించి చర్చించుటగురించి.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

బంజరు భూములు పేదలు సాగుచేసుకుంటే వాటిని స్థానిక భూస్వాములు ఆక్రమించుకోవడం-వాటి విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఫిర్యాదులు చేసిన ఏమీ పట్టించుకోకపోవడం—పైగా పోలీసు యంత్రాంగంకూడా భూస్వాములచే ఉపయోగపడటములో తీవ్ర నిరసన తెలియచేయుటగురించి.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామోద్యోగుల కోర్కెలు జీతాల పెంపుదల— వారికి కావలసిన కాగితములువగైరా ఫారమ్స్ సరఫరాచేయక పోవడం తదితర వారి డిమాండ్సు అంగీకరించకపోవడంలో నిరసన తెలియచేయుటగురించి.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాలలోని ప్రభుత్వ పోరంబోకుల రెవిన్యూగురించి గ్రామ పంచాయతీలకు పూర్తిగా దఖలుపర్చనందున.

The cut motions were negatived.

Mr Speaker — The question is

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

భూమిశిస్తును పూర్తిగా రద్దుచేయనందుకై ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకుగాను.

The cut motion was declared negatived.

Sri G Latchanna pressed for division.

The House divided thus:

Ayes—50; Noes—106, Nutrals–Nil

The cut motion was negatived.

Mr Speaker — The question is :

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

అగ్నిబాధితులకు సహాయంచేయడానికి వీలుగా ఫామిన్ కోడును సవరించనందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడానికిగాను.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మం జిల్లాలో 1960 లో బంచరాయి భూముల సాగుదార్లు శాశ్వత పట్టాలకై పెట్టుకున్న 80 వేల అర్జీలను ఇంతవరకు కదవకుండా బుట్టదాఖలుచేసిన ప్రభుత్వ అలక్ష్యానికినిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మంజిల్లాలో డోర్నకల్-విజయవాడ మధ్య 1960లో రైల్వే డబుల్ లైను వేశారు. దానిక్రింద భూములను కోల్పోయిన రైతులు, ముఖ్యంగా హరిజనులు-(బల్వత యినాందారు)కు ఇంతవరకు నష్టపరిహారం ఇవ్వనందుకు ఆలశ్యంచేసిన ప్రభుత్వ పాలసీకి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లాలోని హరిజనుల ఇండ్లభూముల దరఖాస్తులను పరిష్కరించకుండ జాప్యంచేస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

నల్లగొండ జిల్లాలో బంజరు సాగుదార్లు 64 లో అప్లికేషన్‌లు పెట్టుకున్నా ఈనాటివరకు వాటికి పట్టాలివ్వకుండ జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వ ప్రజా వ్యతిరేకవిధానానికి నిరసనగా.

11—674

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs 100

నల్లగొండజిల్లా రామన్నపేట తాలూకాలోని చినకాపర్తి, జిబిక్ పల్లి, హైదర్‌పూర్ గ్రామాలలో ప్రభుత్వ భూములను, భూస్వాము లాక్రమించుకున్న విషయము అట్టి భూములు అమ్ముకునే ప్రయత్నం చేయుచున్న విషయము ప్రభుత్వము దృష్టికి తెచ్చినప్పటికిని ఇంతవరకుకూడ చర్యతీసుకోని ప్రభుత్వ పక్షపాత విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,12,000 for Land Revenue by Rs. 100/—

భూసంస్కరణలు అమలు జరపకుండా, రైతుకూలి జనాభాను భూస్వామ్య సంకెళ్ల నుండి విముక్తి చేయనిరాకరించి వ్యవసాయాభివృద్ధినే సంక్షోభములో నెట్టిన ప్రభుత్వ పాలసీకి నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs 96,1 ,000 for Land Revenue by Rs. 100/—

To criticise the Government for not having abolished the land revenue

The cut mutions were negatived.

DEMAND NO. II. EXCISE DEPARTMENT-Rs. 1,11,87,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

The Government failed to inplement prohibition , on the other hand, they are allowing illicit tapping.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs 100/—

కృష్ణా జిల్లా మండపల్లిలో ప్రొహిబిషన్ పైలట్‌స్కీం ఏర్పాటు చేసి మూడు సంవత్సరాలు దాటినప్పటికి ఆ కమిటీ పనిచేయకపోవుటయు, ఈ స్కీము మూలమున ఆ సమితి పరిధిలో వున్న వందలాది కల్లుగీత కార్మికులకు జీవనోపాధిపోవుటయు, జరిగినందున ప్రభుత్వమును గూర్చి విమర్శించేందుకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

Because the Government has not scrapped up prohibition.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

మద్యపాన నిషేధము ఎత్తివేయుటవల్ల ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము చేకూరును కదా ? అది ఎందుకు చేయుట లేదు ?

The cut motions were negatived

Mr Speaker —The question is ·

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

To criticise the Government for not abolishing the prohibition in the State

The cut motion was declared negatived.

Sri G Latchnna pressed for a division.

The House divided thus.

Ayes—50 · Noes 107 : Neutrals Nil

The cut motion was negatived.

Mr Speaker ·— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

మద్యపాన చట్టం పూర్తిగా విఫలమయినప్పటికి ఆ చట్టాన్ని రద్దుచేయక పోవడం ఈ విషయం చర్చించుట గురించి యిందుకు నిరసన తెలియచేయుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

మద్యపాన సవరణ చట్టంలో శిక్షలు పెంచుటకు నిరసన తెలియచేయుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

To criticise the Government for not putting an end to corruption.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

To criticise the Government for not reducing the tree tax on coconut.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/he

For the failure of the State Government in assigning the tapping duties to the tappers' co-operative societies and for its parts an attitude towards the excise contractors in Telangana area.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

For the failure of the Government in timely distributing the Hak-e-Malikana amounts to the ryots in Telangana area.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs 100/—

For not screaping prohibition in Andhra Area.

To reduce the allotment of Rs. 1,11,87,000 for Excise Department by Rs. 100/—

తెలంగాణాలోని గీత కార్మికులందరికి సహకార సంఘాలేర్పర్చి కల్లు దుకాణాలు సొసైటీలకివ్వకుండా వేలం వేస్తూ గీత జనాభాను నిలువుదోపిడి చేస్తున్నందుకు నిరసనగా.

The cut motions were negatived.

DEMAND NO. XXXIII—FAMINE RELIEF—Rs. 96,00,000

To reduce the allotment of Rs. 96,00,000 for Famine Relief by Rs. 100/—

కరువు నివారణ నిధినుంచి చేయబడు పనులు సక్రమముగా సకాలములో చేయబడనందునను సదరు నిధి సక్రమముగా వినియోగపడనందునకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 96,00,000 for Famine relief by Rs. 100/—

నల్లగొండ జిల్లా కరువు నివారణ పథకం క్రింద ఏలాంటి చర్యలు తీసుకోకుండా జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వ బాధ్యతారహిత విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 96,00,000 for Famine Relief by Rs. 100/—

గత రెండు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రములోని తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలలో నానాటికి తీవ్రమవుతున్న కరువు నివారణకు కృత నిశ్చయముతో పూనుకోకుండా ప్రజల జీవితముతో చెలగాటమాడుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 96,00,000 for Famine Relief by Rs. 100/—

Government failed to provide funds to start Road works, sponsored by the Samithis in Nellore Dt. where seasonal conditions are adverse every year especially in 1965-66

To reduce the allotment of Rs. 96,00,000 for Famine Relief by Rs 100/—

కర్నూలు జిల్లా పత్తికొండ తాలూకాలో శాశ్వత కరువు నివారణ చర్య క్రింద విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, మైనర్, మీడియమ్ ఇరిగేషన్ పనులు చేపట్టనందుకు ఉదాహరణముకు గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు, హంద్రి పొతవూనా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ బావులకు విద్యుత్‌చ్ఛక్తి సరఫరా యీ కార్యక్రమాలు చేపట్టనందుకు.

Mr. Speaker : The cut motions vieatwerenegd.

DEMAND NO. X DISTRICT ADMINISTRATIONS AND MISCELLANEOUS—Rs. 8,43,27,900/—

Mr Speaker.—The question is .

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs 100/—

In as much as the District administration is not run effectively because of group politics

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/—

పెద్ద ఉద్యోగుల పోష్టులను నూతనంగా కల్పిస్తూ పొదుపు పేరుతో చిన్న ఉద్యోగులను రిట్రెంచ్ చేస్తూ నిరుద్యోగాన్ని పెంచుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/—

నాగారం, సమితి సీనియర్ అకౌంటెంటు గోపాలరెడ్డి యొక్క దీర్ఘకాల అక్రమ ప్రవర్తన ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడినప్పటికి యీయనను సమితి ఏకగ్రీవముగా నిరసిస్తూ తీర్మానించినప్పటికి ఆ చర్య తీసుకోకుండా అతన్ని అదే కీలక స్థానములో అట్టిపెట్టి సమితి నిర్వహణలో నిరంతరము చిక్కులు కల్పించుటకు కారణమవుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/—

To criticise the Government for not reorganising the District administration.

To reduce the allotment of Rs. 8,43,27,900 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/—

To criticise the Government that the persons in charge of District administration are not regular to their offices and not strictly implementing the Government policies in the district.

The cut motions were negatived.

శ్రీ జి. లచ్చన్న —అధ్యక్షా, భూమిశిస్తు అనేది దేశంలో ఆందోళన కలిగించే టటువంటి సమస్య దీనిమీద ఎన్ని విధాలుగా సలహా చెప్పినప్పటికి ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వం యొక్క మొండి తనానికి నిరసన తెలుపుతూ ఈ యొక్క Demand చర్చలలో, ఓటింగులో పాల్గొనడమనేదే మా యొక్క వుద్దేశము. అందువల్ల మేము walk out చేస్తున్నాము.

(Sri G Latchanna followed by the Members of his party staged a walk out)

Mr Speaker:—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 96,12,000 under Demand No. I—Land Revenue"

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 8,43,27,900 under demand No X District Administration and Miscellane ous "

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 96,00,000 under Demand No XXXIII—Famine Relief."

The motions were adopted.

Mr. Speaker—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,11,87,000 under Demand No. II—Excise Department."

The motion was adopted

Demand No XXXI Electricity Rs. 6,14,82,500/-

Sri K Brahmananda Reddy —Sir, I beg to move :

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,14,82,500 under Demand No. XXXI—Electricity "

Mr. Speaker:—Motion moved.

Sri B. Narasimaha Reddy:—Sir I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 6,14,82,500 for Electricity by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో కెల్లా అధికంగా బావుల ద్వారా సేద్యం చేయబడుచున్న నల్లగొండ జిల్లా వ్యవసాయానికి అధికంగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయని ప్రభుత్వ దివాలాకోరు విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 6,14,82,500 for Electricity by Rs. 100/-

ఖమ్మం జిల్లా, ఖమ్మం తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామాల గుండా కరెంటు లైను వెళ్ళున్నప్పటికి దాపులలో వున్న గ్రామాలకు కరంటు ఇవ్వ నిరాకరిస్తున్న డిపార్టుమెంటు అవకతవకలను సరిచేయనటువంటి పాలసీకి నిరసనగా

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri Ch. Rajeshwara Rao:—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 6,14,82,500 for Electricity by Rs. 100/-

for erecting an unproductive sub-station at Ellareddipeta in Sircilla Tq of Karimnagar Dt

To reduce the allotment of Rs. 6,14,82,500 for Electricity by Rs. 100/-

for the failure of the State Government to provide adequate funds for the rural electrification in Telengana Region in particular.

A Note on the Demand No XXXI is printed as appendix

Mr. Speaker.—Cut motions moved.

Sri C. Vengaiah :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,14,82,500 for Electricity by Rs 100/-

To criticise the Government in not extending power to rural area specially to the villages where there are number of irrigation wells and for not extending to villages of Fajjalakonda Ardond, Magutur, Kondapalli villages.

Mr. Speaker.—Cut motion moved.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు.— అధ్యక్షా! విద్యుచ్ఛక్తి పద్దులపై చర్చలు ప్రారంభించటానికి ముందు కొన్ని అంశాలను చెప్తాను. దేశానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఎంత అవసరమో మన అందరికి తెలుసు ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రము దీని గురించి మాత్రం చాలా వెనుకబడివుందని మాత్రం చెప్పగలను. విద్యుచ్ఛక్తి వుత్పాదన వలన తద్వారా వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధి దానిమీదనే ఆధారపడివుంటుందని మీ దృష్టికి తీసికొని వస్తున్నాను. మన స్థితి గతులు అర్థంచేసికొని కొద్దివనరులతో ఆర్థికవ్యవస్థ చాలినంతగా అభివృద్ధి చేసికొనటానికి అవకాశము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుత్ వుత్పాదన ప్రపంచము అంతా పరిశీలిస్తే మన భారతదేశం చాలా వెనుకబడివుందని మీకు తెలిసినదే. అదే విధముగా మన రాష్ట్రము విద్యుచ్ఛక్తి, ఆహార విషయములో చాలా వెనుకబడివున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలలో per capita K. Ws చూస్తే చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. 1967 మార్చి Figures ఆంధ్రాలో 26 K. Ws per capita per hour ఇతర రాష్ట్రాలలో 1960 వరకు దొరికి figures per capita per hour చెపుతాను. గుజరాత్ 59; మద్రాస్ 76; మైసూరు 50; మహారాష్ట్ర 95, బెంగాల్ 108, పంజాబ్ 107; మధ్యప్రదేశ్ వెనుకబడి వుంది అని అన్నప్పటికి 29 K, Ws consumption చేయిగలుగుతోంది. కేరళ చూస్తే 36 K. Ws per hour consumption చేస్తోంది. మద్రాసురాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా Rural area లో అన్ని గ్రామాలు Electrify చేశామని చెపుతున్నారు. మనం ఎంత వెనుకబడివున్నామో జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకొనవలసివున్నది. Resources లేవా? వుంటే వున్నటువంటివాటిని realise చేయాలి. 1, 2 ప్రణాళికలలో చేసిన నిర్ణయాలు ఆచరణలోనికి రాలేదు. Resources విషయములో ఆంధ్రరాష్ట్రములో మిగతా రాష్ట్రాల అన్నిటికంటే ఎక్కువగా వున్నాయి. Resources దండిగా వున్నాయి. Hydro Electric Power 3000 Mega watts జల సంపద వుండి కూడా వుపయోగించుకోవుట లేదు. థర్మల్ capacity 10000 Megawatts వుంది. బొగ్గు వుపయోగించుకొంటె 100 సం॥లకు సరిపడునంతగా వుంది.

దానిని కూడా మనం సరిగా ఉపయోగించుకోవడం లేదు. అదే విధంగా రామగుండం, కొత్తగూడెంలో థర్మల్ పవర్ sites, excellent, wonderful sites వున్నాయి. ప్రక్కన పెరినియల్ rivers వున్నాయి. నీరు, బొగ్గు వుంది.

ఆర్థికంగా capacity వున్నది. కనుక ఆ విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించు కుంటే ముందుకు పోవడానికి కూడా అవకాశం వుంది. కాని మనం చేయలేదు. దానికి కారణం ఏమంటే మన ప్రణాళికల్లో తప్పు జరిగిందని చెప్పక తప్పడంలేదు మొత్తం మూడు ప్రణాళికల్లోను మన రాష్ట్రానికి ఎంతో విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం వుందని గుర్తించకపోవడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం అని నేను చెబుతున్నాను. జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రంను అడగలేదు. మాకు రావలసినటువంటి మీ సహాయం చాలదు పూర్తిగా యివ్వాలని అడగలేదు. 1949 central electricity authority ప్రకారం electricity development కొరకు వారు కొన్ని basic principles నిర్ణయించారు. దేశం మొత్తం మీద ఒక విధమైన development సరియైన విధానంలో అన్ని రాష్ట్రాల్లో కూడా ముందుకుపోయే విధంగా వుండాలని, సమాన అవకాశాలు వుండాలని, సమాన స్థాయిలో వుండాలని 1948 లో electricity authority ఒక rule చేసింది. దాని ప్రకారంగా చూస్తే మన రాష్ట్రం యింత వెనకబడడానికి కారణం ఏమిటి? మనకు దండిగా resources వున్నాయి. దండిగా అవసరం వుంది. అయినప్పటికి కూడా వెనక్కు ఎందుకు పోయామా అనేది జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, యికముందు అయినా ఎట్లా దీనిని సరిపుచ్చుకుంటామా అనే విషయాన్ని జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. అంతేకాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో చాలా సవతి తల్లి ప్రేమ చూపించింది. ఇతర పరిశ్రమల ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఏ విధంగా పక్షపాత దృష్టి మనమీద చూపించిందో ఈ విషయంలో కూడా అదే దృష్టి ప్రదర్శించిందని మనవి చేస్తున్నాను మరి మద్రాసు చూస్తే అక్కడ రెండు Central Government undertakings వున్నాయి. నైవేలిలో సుమారు 40 కోట్ల ఖర్చుతో పెట్టినటువంటిది థర్మల్ power station ఒకటి వున్నది. అదేవిధంగా యిప్పుడే కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది కల్పనా Atomic Power station తీసుకుంటున్నామని. మహారాష్ట్రలో కూడా Atomic Power station తీసుకుంది. పంజాబులో భాక్రానంగల్ తీసుకుంది ఈ విధంగా అనేక రాష్ట్రాల్లో Central Government undertaking తీసుకుంటూవుంటే మన దగ్గర తీసుకోకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? మనం ఎంత మొత్తుకున్నా, కనీసం నాగార్జునసాగర్ projectను national project గా ఎందుకు తీసుకోవడం లేదు? దీనికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నాయకత్వంలో లోపమా? లేక మన ప్రభుత్వం యొక్క నాయకత్వాన్ని వారు గుర్తించడం లేదా? మనకు లోపం ఎక్కడ వచ్చింది. దీనిని గురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. అంతేకాకుండా ఈరోజువరకు కుంభకర్ణుడిలాగ నిద్ర పోయి electricity గురించి మనం శ్రద్ధ చేయనిమాట నిజమే. మేము సరిగా గుర్తించకపోవటం నిజమే. ఇవాళ్ళ అవసరం వున్నది అని మేము తీసుకవస్తాము అని ఈనాడువున్న 292 మెగావాట్ల శక్తిని 4 వ పంచవర్ష ప్రణాళికా అంతానికి 982 మెగావాట్లు చూపిస్తామని అంటున్నారు. కనీసం యిప్పటికైనా మీరు గుర్తించినందుకు సంతోషమే. 982 మెగావాట్లు 1971కు

చూచుకుంటే we are lost in the queue ఈ విధంగా మన రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క అభ్యుదయంలో electricity విషయాలలో వెనక్కుపోయామంటే యిది తీర్చుకునేది కాదు. ఈ ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిలో రాష్ట్రప్రభుత్వం చేసింది అనే విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. electricity మీద చేసే investment కూడా జాగ్రత్తగా చేస్తున్నారా అంటే, నా అనుభవంలో చూస్తే authority గా చెప్పడం లేదుకాని— ఈ విషయంలో కూడా చాలా తొందర నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారు. మన పెట్టుబడికి సరియైన విధంగా ఉత్పత్తి వస్తున్నదా లేదా అనేది ఆలోచించకుండా తొందర నిర్ణయాలు తీసుకుంటు న్నారు. మీరు ఒకసారి గమనించండి. హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ పవర్ విషయాలలో జల శక్తి ఎంతవున్నప్పటికీ కూడా దానిని neglect చేస్తూ— Hydro electric కొద్ది ఖర్చుతో ఎక్కువ ఉత్పత్తి జరిగి, ఎక్కువ వినియోగం జరుగుతున్నప్పుడు దానిని ఉపయోగించక, కేవలం థర్మల్ వెంబడిపడుతున్నారు. అది చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నది దాని result చాలా తక్కువ వస్తాయి. దానిమీద ఉపయోగించుకునే బొగ్గు యితర అవసరాలకు ఉపయోగించుకోవచ్చు. Hydro electric యిచ్చేది resource potentiality జలం. దానిని 8 శాతం మాత్రం ఉపయోగించుకుంటున్నాం. మిగిలిన 97 శాతం పోయి బంగాళాఖాతంలో పడుతున్నది. ఈ విధంగా మనకు వున్న potentiality గంగపాలు చేస్తే మన స్థితి ఏమికావాలి? దానిని గురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నది ఈ demand లో 4వ ప్రణాళికా అంతానికి 9898 మెగావాట్ల ఉత్పత్తి తీసుకువస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అది సాధ్యం అయ్యే పనేనా? ఇప్పుడు మనకు వున్నటువంటి technical staff కానీయండి, administration base కానీయండి, methods కానీయండి వీటివల్ల అది సాధ్యంఅయ్యేది కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మనం యింతవరకు— Electricity Board ద్వారా కానీయండి, అంతకుపూర్వం వున్న department ద్వారా కానీయండి, తీసుకున్నటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ఒకసారి ఆలోచించుకుని, ఆ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సక్రమంగా జాగ్రత్తగా చేసినామా? చేయకపోతే ఎక్కడెక్కడ తప్పులు చేశాం? ఆ తప్పులు చేయడానికిగల కారణాలు ఏమిటి అని జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకుని ముందుకు పోయే విషయంలో ఈ తప్పులు తిరిగి చేయకుండా, మన ప్రణాళిక కార్యక్రమం సక్రమంగా, పగడ్బందీగా చేయడానికి వీరు సిద్ధంగా వున్నారా? వీరు చేయగలుగుతారా అనేవిశ్వాసం మనకు వున్నదా? అనే విషయాన్ని కూడా మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1959 లో Electricity Board ఈ యొక్క administrators management తీసుకోకముందు loss లేదు, Arrears లేవు. 1959 తరువాత ఈ electricity board చేత ప్రారంభం అయింది. అప్పటినుంచి, ఈనాటి వరకు ఏ విధంగా నడిచింది అని మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే మెల్ల మెల్లగా నష్టం చూపిస్తు వస్తున్నది. 1959 నుంచి ఈ రోజువరకు accumulated loss 17 కోట్లు వుంది. ఈ 17 కోట్ల నష్టం రావడానికి కారణం ఏమిటి? అయితే

కాకుండా 46 లక్షలు arrears కూడా చూపిస్తున్నారు. ఈ arrears ఈ విధంగా పెరిగిపోతూ వుంటే, నష్టం వస్తువుంటే ముందు చేయవలసిన కార్యక్రమాలను సక్రమంగా చేస్తుందా? ఆ కార్యక్రమాల విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తుందా? అని మీరు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. Electricity production మన రాష్ట్రానికి అతి ముఖ్యమైన విషయం. దానిని జాగ్రత్తగా, ఖచ్చితంగా ఉత్పత్తి చేయడానికి, యితర విషయాలతో cut చేసి అయినా దీనికి ఖర్చుపెట్టి ఈ development విషయంలో మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ సందర్భంలో నేను మీ దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తీసుకువస్తాను ఈ Electricity Board ఏ విధంగా నడుస్తున్నదీ. ఈ Electricity Board ఎంతో అక్రమాలతోను, అన్యాయాలతోను కూడుకున్నదని చెప్పడానికి కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతాను మీరు జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. 1968 Audit report ప్రకారం ఈ Board ప్రప్రథమంగా చేసిన అభ్యుదయకరమైన ఉదాహరణ మనవిచేస్తాను. ఈ ఉదాహరణ చూస్తే వారు ఎంత అవినీతితో కూడుకొనివున్నారో, వారి స్వార్థాల కొరకు, ఈ Board లో వున్నటువంటి అధికారులకు, బాధ్యతలను యే విధంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారో దయచేసి శ్రద్ధగా ఆలోచించండి ఈ Board వారు 1963 లో 14 transformers కొన్నారు. 1963 మే నెలలో భోపాల్ నందలి Bharat Heavy Electricals కు వాటికి order place చేస్తే అవి రావడం జరిగింది. ఈ order 1962 జూన్‌లో place చేస్తే, అవి order place చేయకముందే రైల్వే స్టేషన్‌కు వచ్చినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. దాని ఫలితంగా 9 వేల రూపాయల demurrage చెల్లించడం జరిగింది. వారికి కమిషన్ వున్న వాటిల్లో నేయింత అశ్రద్ధ, సోమరితనం, అసమర్థత, పనికిమాలినతనంతో పనిచేస్తే, యితర కార్యక్రమాల్లో ఎలావుంటుందో ఆలోచించాలి. 14 transformers లో మూడు మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి 8 నిరుపయోగంగా వుండడం, మరొక మూడు అసలుపనికిరాని పరిస్థితిలో వుండడం జరిగింది. అవి యిప్పటికైనా బాగుపడ్డాయో, లేదో తెలియదు. బోర్డు అధికారుల నిర్లక్ష్యం, బాధ్యతా రహిత ప్రవర్తన చివరకు యంత్రాలను కూడా నిరుపయోగం చేస్తున్నాయి. కమీషం Board అధ్యక్షులుకూడా పనిచేయడంలేదు. ఆడిట్ రిపోర్టులోని 67 పేజీలోవున్న విషయాలను చదువగలను. వాటిని మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా [illegible] చెబుతున్నాను. "In May, 1963 an order was placed on the Heavy Electricals Ltd, Bhopal for 14 Power transformers at a cost of Rs 8,48,220. The transformers were received during the period May, 1962 to June, 1963 ఇది నాకు అర్థంకావడంలేదు. ఆర్డరు place చేసినపుడు ఏదో specific తేదీన రావాలి కాని అవి 1962-63 సం॥ మధ్యలో వచ్చాయని చెబుతున్నారు. దానికితోడు demurrage 9 వేల రూపాయలు చెల్లించడ మేమిటో స్పష్టంగా అర్థంకావడంలేదు. Order places చేసిన యంత్రాలు వచ్చినపుడు, వాటిని రైల్వే స్టేషన్సులో, ఓడరేవులలో వుంచడంవలన 1962-63 నుండి 1965-66 సంవత్సరం వరకు 13 లక్షల రూపాయలు డెమరేజి రూపంలో దుర్వినియోగం చేశారు. హుస్సేన్‌సాగర్ పవర్‌హౌసు కొరకు [illegible]

బొగ్గువాగన్లు, ఆయిల్ టాంకులను విడిపించుకొనడంలో జాప్యం జరిగినందువలన 9 లక్షల రూపాయలు డెమరేజ్ చెల్లించారు. ఈ పరిస్థితిలో వున్న బోర్డు ప్రజలను ఏ విధంగా బాగుచేస్తుందో తెలియదు. విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లను సకాలంలో మార్చుకపోవడంవలన 68 సం॥లో 50 వేల రూపాయలు నష్టం రావడం జరిగింది. దీనికి బాధ్యులైన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని Chief Engineer Electricity Board ఆదేశించినప్పటికీ వారిపై చర్యలు తీసుకొనలేదు. ఈ అసమర్ధతకు బాధ్యులెవరని అడుగుతున్నాను. "The municipal electrical undertakings of Machilipatnam and Vijayawada were taken over by Government from the 15th December, 1961 under the Andhra Electricity Supply Undertakings (Acquisition) Act, 1954 and transferred to the State Electricity Board with effect from the 22nd December, 1961. The rates charged by the undertakings were lower than the Board's prevailing tariff" ఈ విధంగా చేయడంవలన యెన్నో నష్టాలు జరుగుతున్నాయి. ఒక మునిసిపాలిటీ ఎక్కువ చెల్లించి, మరొకటి తక్కువ చెల్లించడంవలన enjoy చేస్తున్నది. ప్రభుత్వయాజమాన్యంనుండి రాజమండ్రి పేపరుమిల్లు ప్రయివేటు యాజమాన్యం క్రిందకు వెళ్లింది. ప్రభుత్వయాజమాన్యంలో వున్నప్పుడు సప్లయి చేసినవిధంగా తక్కువ రేట్లకు సప్లయి చేయడంవలన 1964 జులై నుండి 1966 జూన్ వరకు దాదాపుగా 2½ లక్షల రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. ఈ విధంగా private వారు లాభం పొందారంటే దానిలో బోర్డు వాటా యెంత, బోర్డు అధ్యక్షుల వాటా యెంత, ఆలోచించకుండా నిద్రపోతున్న ముఖ్యమంత్రిగారి వాటా యెంతని అడుగుతున్నాను బోర్డు అధ్యక్షుల ప్రవర్తన చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. కొంతమంది అధికారులు బోర్డును దివాలా తీయించుటకు పథకం వేసుకొని చేస్తున్నట్లుగా వున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని గరివిడి ఫ్యాక్టరీకి ఎగ్రిమెంటు తీసుకొనకముందే బోర్డువారు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేశారు. Rough Agreement జరిగినపుడు 75 వేల రూపాయల Security deposit కూడా తీసుకొనలేదు. 1957 జులైలో చిత్తు ఎగ్రిమెంటు జరిగింది. దానిని 1958 ఏప్రిల్‌లో యజమాని ఆమోదంకోసం పంపించారు. అందులోని షరతులను అంగీకరించనందువలన దానిని 61 జనవరిలో బోర్డుకు త్రిప్పి పంపించారు. ఆ తరువాత 1961 నుండి అమలులోకి వచ్చేటట్లు సవరించి Chief Engineer గారు ఆ ఎగ్రిమెంటులో సంతకం చేశారు. ఫ్యాక్టరీ యజమాని వాడుకొంటానన్న కనిష్ట పరిమితికైనా విద్యుచ్ఛక్తి వాడుకొనలేదు. దానివలన బోర్డుకు నష్టం వచ్చింది. ఆ కాలంలో బోర్డుకు తనకు యేలాంటి ఎగ్రిమెంటు లేదు కనుక తాను చెల్లించనవసరంలేదని చెప్పారు. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా నిలిపివేస్తామని Chief Engineer గారు round about way method గా చేశారు. దానివలన కూడా తరువాత యెంతో గ్రంథసానం నడిచింది. చివరకు factory management కు ప్రభుత్వం లొంగిపోయింది. ఈ విధంగా ఒక లక్షా, 50 వేల రూ. లు నష్టం వచ్చింది. విద్యుచ్ఛక్తి బిల్లులను సరిగా వసూలు చేయనందున 5 లక్షల రూపాయలనష్టం వచ్చినట్లుగా ఆడిట్ రిపోర్టులో చెప్పారు. బోర్డునిండా అవినీతి కార్యాలు జరుగుతుంటే దానికి లాభాలు ఎలా వస్తాయని - అడుగు

తున్నాను. బోర్డు అధ్యక్షులు, యంత్రాలుచివరకు ఉద్యోగులుకూడా పని చేయడంలేదు. కనుక యింకా పనిచేసేవారు ఎవరుంటారో ఆలోచించాలి. ఈవేళ admistration ఏవిధంగా ఉన్నదో నేను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. Electricity Divisions ఏవిధంగా ఉండవలెను అనేదానికి, వాళ్ళ work load ఏవిధంగా వాళ్లు నిర్ణయించుకొంటె బాగుంటుంది. ..."According to the norms accepted by the Electricity Board in March 1963, a full division is expected to execute works involving an outlay of about Rs 60 lakhs per annumand a sub-division is considered sufficient if the works expenditure is about Rs. 15 lakhs per annum. In November, 1963 a division was created in Visakhapatnam with 5 sub-divisions and 12 sections for the construction of transmission lines. During the period November 1963 to September 1966 works costing Rs 5 42 lakhs were executed by the division, the cost of the establishment being Rs. 4 68 lakhs Although low priority has been given to the works entrusted to this division and according to the accepted norms a sub-division would be sufficent, the division has been allowed to continue (December, 1966)" అధ్యక్షా, మరి వారు Division లో, 5 సంవత్సరములు 180 లక్షలు ఖర్చు పెట్టడానికోసం ఉన్నటువంటి Division 5 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టి, 4 లక్షలు వాళ్ల జీతాలు క్రింద తీసుకొన్నారంటె, దాని మీద వారియొక్క పరిపాలన ఏవిధంగా ఉన్నదో మీరే ఆలోచించండి. అధ్యక్షా, ఇవన్నీ జరిగినటువంటి ఈ Elecricity Board కుంభకోణం, ఆ చరిత్ర చూస్తే నాకు ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తుంది: Oscar wilde చెప్పినటువంటిది—"Every sinner has great future and every saint has great past" మరి ఆ బోర్డు అధ్యక్షుడే ఇంకాపైకి పోతున్నాడు. ఎవరైతే ప్రభుత్వ పరిపాలనలో ఉన్న ఈ కుంబకోణానికి, ఈ స్వార్థానికి ఈ లంచగొండితనానికి అలవాటైనటువంటి వారో, ప్రభుత్వ పెద్దలై ఉన్నారో వాళ్లు అక్కడ ఢిల్లీ దాకా పోదామంటున్నారు అది నిజమో, అబద్ధమో నాకు తెలియదు. మరి వారు saints ఎప్పుడు అవుతారో, ఆ వైరాగ్యం ఎప్పుడు వస్తుందో ఆ చరిత్రే చెప్పాలి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా సరియైన పద్ధతిలో లేదు. Imbalances చాలా ఉన్నాయి దాని విషయంలోమటుకు ఒకటి, జిల్లాలవారీగా వారు పంపకం చేసినటువంటి విషయంలో ఒకటి తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. East Godavari లో 466 గ్రామాలకు ఇచ్చారు, కడపలో 178 గ్రామాలకు ఇచ్చారు. కడపలో irrigated land దాని మీద dependence 40 per cent, మరి East Godavari లో 3 per cent ఉన్నది. మరి East Godavari లో 3 per cent ఉన్న చోట 466 గ్రామాలకు ఇవ్వడంలో అర్థం ఏమిటి? మన విద్యుచ్ఛక్తిని సక్రమంగా కనీసం వినియోగించుకొంటామా? మనం కేవలం విలాసాల కొరకు కేవలం రాజకీయాలలో ఉన్నటువంటి వారి పెత్తనాన్ని దక్కించుకోటానికి చెప్పినటువంటి వాళ్లకు ఇవ్వడం వల్ల ఇవన్నీ జరిగినాయి అయితే దీని విషయంలో కొన్ని suggestions మాత్రం చేయదలచుకొన్నాను. ప్రభుత్వము ఏదో కొన్ని చోట్ల అది చేస్తాము. ఇది చేస్తాము అని చెప్పుతున్నారు. కాని వాళ్లు చెయ్యరని నాకు తెలుసు. కనీసం ఇప్పటికైనా, మరి ఈ జరిగినవే

జరగకుండా, మేము చూస్తామని, ఈ జరిగిన వాటిలో ఒక కమిటీ వేసి, సరైనా enquiry చేస్తాము అనే నమ్మకము మాకు కలుగజేస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అంతే కాకుండా, మన Budget లో 42 కోట్లు ప్రణాళిక అంచనా ఉంటే, మనము 32 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించుకొన్నాము. ఇది ఏవిధంగానైనా ప్రణాళికలో కుదింపు చేసి అయినా, మనము దీనిని అతి జాగ్రత్తగా ఆలోచించి 42 కోట్లు దీనికి కేటాయించాలని మనవిచేస్తున్నాను అంతే కాకుండా, ఈవేళ తీసుకొన్నటువంటి ప్రణాళికలో, ఏవేవి కార్యక్రమాలు వున్నవో, ఆ కార్యక్రమాలను systematic గా, ఒకటి తరువాత ఒకటి తీసుకొని వాటిని వీలైనంత short time లో పూర్తి చేస్తే, మనకు results వస్తాయి గాని, ఒకే సారి మొత్తము State లో అన్ని జిల్లాలలోను కొంతమందిని తృప్తి చేయడానికి అక్కడ కొన్ని ఇక్కడ కొన్ని, తీసుకొని ఈ విధంగా అన్నిటికీ ఒకేసారి ఖర్చు పెట్టడంవల్ల లాభంలేదు. Committee of Public Accounts 1966-67 లో ఇదివరకు ఈ Electricity Board లో జరిగినటువంటి కుంభకోణాలన్నిటిని చూసి దీనిమీద detailed గా ప్రతి ఒక కాగితము కూడా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. దీనిలో ఎన్ని కోట్లు దుర్వినియోగం చేసినారో మాకు మాత్రం అర్థం కావడం లేదు. ఈ Audit Report లో clear గా వాళ్లు కూడా చెప్పారు. "The Committee reiterates its earlier decision that Government should take early steps to constitute a High-Power Committee to go into all the aspects of the Board and give its findings as early as possible." అందుకొరకు ముఖ్యంగా ఒక High Power Committee వేసి చాలా జాగ్రత్తగా, చాలా thorough గా scrutinise చేసి, దుర్వినియోగం చేసి వాళ్ల స్వార్థాల కొరకు వినియోగము చేసుకొనేటటువంటి కేసులన్నీ బయటికి తీసి వాళ్లమీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకొనవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. శాంతయ్య.— అధ్యక్షా, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. 6,14,82,500 గల ఈ బడ్జెటును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి రైతులకు, పరిశ్రమలకు చాలా ముఖ్యమైనది. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లేకపోయినట్లయితే, నిజంగా మన గ్రామాదులుగాని మన జిల్లాలుగాని మన రాష్ట్రంగాని బాగు చేసుకోలేము. ఇటువంటి అవకాశము, కమ్మం జిల్లాలో, కొత్తగూడెం ప్రాంతములో మరొక విద్యుత్ కేంద్రం ఉండడం చాలా ముఖ్యమైనది. మన ప్రభుత్వం వారు అది పరిశీలించి అక్కడ ఒక Thermal Station కట్టించి దాని ద్వారా అంతా ఈ విద్యుచ్ఛక్తిని బాగా ఉత్పన్నం చేస్తూ గ్రామాలలో ఉండే ప్రజలకు ఆ విధంగా సహాయం చేయుటకు సంకల్పించినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మా కమ్మం జిల్లాలో నిజంగా చెప్పుకోదగినటువంటి పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయడానికి అది చాలా మంచి ప్రదేశము. అందుకు అక్కడ ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. కమ్మం జిల్లాలో ఉత్పత్తి అయ్యే ఈ current

నిజంగా మా కమ్మం జిల్లా గ్రామాలకు చాలా తక్కువ లభిస్తుంది. ఇంతవరకు చూస్తే వంద గ్రామాలకు కూడా current supply కాలేక పోయింది. అదృష్ట వశాత్తు మనకు 1960—67 సంవత్సరంలో 120 మెగవాట్లు శక్తి ఉన్నటువంటి ఈ విద్యుచ్ఛక్తి 412 వరకు పెరిగినది. దీని మూలంగా కూడా మా కమ్మం జిల్లాలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తూ, ఇతర గ్రామాదులకు తీసుకుపోతే చాలా బాగుంటుంది. మా కమ్మంజిల్లా ప్రజలుమాత్రం చాలా ఆందోళనపడుతున్నారు. ఇక్కడ సరఫరా అయ్యేటటువంటి current ను మా జిల్లాకు సంబంధించకుండా, ఇతర జిల్లాలకు, ఇతర ప్రాంతాలకు పోతున్నదని కూడా వారు చాలా ఆందోళన పడుతున్నారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ, మన ప్రభుత్వం వారు న్యాయ దృష్టితో పరిశీలించి, దీనిని survey చేయించి, ఏ గ్రామాలకు అవసరము, ఏ గ్రామాలలో current ద్వారా అధికోత్పత్తి చేయడానికి, పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశము ఉన్నదో, దానిని పరిశీలించి, సర్వే చేయించి, ఒక క్రమబద్ధంగా చేసినట్లయితే బాగుంటుంది ఇంతకు ముందు జరిగినవి ఆవిధంగా జరగ లేదని మీద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇదివరకు ఎవరో వచ్చి ప్రయత్నం చేసుకొని ఎవరో పైరవీ చేసుకొన్న గ్రామాలకే పెరిగింది గాని న్యాయంగా దొరకవలసిన గ్రామాలకు దొరకలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులు కొంతమంది యొక్క దయాదాక్షిణ్యాలతోనే ఇటువంటి అవకాశాలు దొరుకుతున్నాయి. నిజంగా అక్కడ ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తులు ఇది ఒక న్యాయమైన, క్రమమైన పద్ధతిలో చేస్తున్నామనే భావంతో చేసినట్లయితే, నిజంగా ఇంకా కొన్ని గ్రామాలకు దొరికేవి అని మనవి చేస్తున్నాను Lift Irrigation Schemes కు కొన్నిగ్రామాలకు current ఇచ్చారు. కాని ఆ lift irrigation లో ఉండే, గ్రామాలలో ఉండే బావులకు గాని, ఆ area లో వీధి దీపాలకు గాని ఇట్లాంటి అవకాశము దొరకడంలేదు. ఏదైతే మా జిల్లాలో ఉండే lift irrigation కు current supply ఇచ్చినారో, దాని ద్వారా గ్రామాలలో ఉండే గ్రామస్తుల ఇళ్ళకు గాని, అక్కడ ఉండే బావులకు గాని అక్కడ ఉండే పరిశ్రమలకు, మిల్లులకు గాని ఇప్పించవలసినదిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంతే కాదు. ఈ కరెంటు ద్వారా ఉత్పత్తి చేసుకునే రైతులు కరెంట్ బిల్ ఒకటి రెండు నెలల్లోగా చెల్లించాలని వత్తిడి చేస్తున్నారు. అట్లా చెల్లించక పోతే కరెంట్ సప్లయి నిలిపివేస్తున్నారు. కాని రైతుకు పంట చేతికి వచ్చేవరకు కరెంట్ బిల్లు చెల్లించకుండ, పంట వచ్చినతరువాత చెల్లించేఅవకాశం కల్గించాలని కోరుతున్నాను. కమ్మం జిల్లాలో భద్రాచలం, బూర్గంపాడు తాలూకాలో నూటికి రెండు గ్రామాలకు కూడా లభించలేదు. కమ్మం దగ్గర ఉండే కొన్ని గ్రామాలకు ఉంది. పూర్తిగా సర్వే చేయించి, అన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి అందజేసే అవకాశం కల్గించాలని ఆశిస్తూ అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదములు అర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. సుబ్బయ్య:— అధ్యక్షా, ఏ రాష్ట్రాభివృద్ధి అయినా ఆ రాష్ట్రంలో ఉన్న విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాను బట్టి, irrigation potential మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మన రాష్ట్రం దుర్గతి ఏమో గాని ప్రభుత్వం వారు పూర్తిగా ఆలోచన గాని

దానికి విరుద్ధంగా తిరోగతే కనబడుతోంది. గత మంత్రి వర్గంలో సంజీవరెడ్డి గారు ఉన్నప్పుడే వప్పుకున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో తీసుకోవలసినంత శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. అన్యాయం జరిగిందని చెప్పారు. అది చెప్పి అయిదారు సంవత్సరాలు అయినా గాని యిప్పటికీ ఆ అన్యాయం సర్దుబాటు కాలేదు. ఇంకా అది పెరిగి పోతోంది. తెలంగాణాలో per capita—8.8 K.W ఉన్నది. ఆంధ్ర ఏరియాలో 26 K.W. ఉన్నది దేశం మొత్తం మీద తీసుకుంటే per capita—40 4 K.W, మద్రాసులో 75 K.W., మైసూరులో 80 K.W, ఒరిస్సాలో 60 K.W., ఉండగా మనం ఎక్కడ వున్నామో చూడండి. పేర్లనుబట్టి వరుసక్రమంలో ఆంధ్ర, అస్సామ్ మొదట్లో వస్తాయి గాని అభివృద్ధి 6 నెలలలో చూస్తే మన రాష్ట్ర స్థానము అధమాధమంగా ఉంటుంది, మన రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి ఏవిధంగా ఎక్కువ చేసుకోవాలో ఆలోచించారా ? నైవెలీ ప్రాజెక్టు— Central Sponsored Project — 40 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి కేంద్రప్రభుత్వం నిర్మించిన ఆ ప్రాజెక్టులో మన వాటా గురించి ఖచ్చితంగా అడిగారా ? ఇది ప్రతి అసెంబ్లీ సమావేశంలో raise చేస్తున్నాము, కాని కేంద్రం యివ్వదు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి వ్రాస్తూనే ఉంటారు. కాని వారి నుంచి సమాధానం రాదు. కేంద్రం వప్పుకోదు. కేంద్ర ప్రాజెక్టు అయినప్పుడు యితర రాష్ట్రాలకు వాటా ఉందంటారు గాని మనకు యివ్వరు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రాన్ని చిన్న చూపే చూస్తోంది. సవతి తల్లి ప్రేమరేయే continue అవుతోంది. మన రాష్ట్రంలో మిగులు అని తిండిని కూడా మిగతా రాష్ట్రాలకు పంపుతున్నాము. కాని ఇతర రాష్ట్రాలలో—మద్రాసు, మైసూరులలో—ఎక్కువగా ఉన్న విద్యుచ్ఛక్తి మనకు రాదు. అది మన పరిశ్రమలకు, వ్యవసాయానికి ఎందుకు కేంద్రంతో పోట్లాడి తెచ్చుకోలేకుండా ఉన్నా మనేది నాప్రశ్న. మనరాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి కేటాయింపులు తక్కువ. పరిశ్రమలలో చాలవెనకబడిఉన్నాము. ఏ పెద్ద పరిశ్రమ పెట్టాలన్నా—విద్యుచ్ఛక్తి, నీరు, స్థలము—సప్లయి చేయాలి. పరిశ్రమలు లేక పోతే economic development ఏమీ కనబడదు. ఇదంతా ప్రభుత్వం సింహావలోకనం చేసుకొని తగిన చర్యలు తీసుకొని ముందడుగు వేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో Rural Electrification Schemes చూస్తే—16,931 గ్రామాలు ఉంటే, 61 నుంచి 66 వరకు 4,367 గ్రామాలకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారు. మిగిలిన గ్రామాలు 12564. అది 5 % కు work out అయింది తెలంగాణాలో 10376 గ్రామాలు ఉంటే యింత వరకు విద్యుచ్ఛక్తి స్కీమ్సు అమలు జరిగింది 1364 గ్రామాలలో, ఇంకా 9222 గ్రామాలకు వేయలేదు Rate of electrification చూస్తే 2 %. ఈ పరిస్థితులలో మన రాష్ట్రాన్ని ఎంత కాలంలో electrify చేసుకోగలము ? ఇప్పుడు జరుగుతున్న పద్ధతిలో జరిగితే 15 years complete గా Andhra side 35 years nearly తెలంగాణా ప్రాంతం తీసుకుంటే, యిదేనా ప్రభుత్వం

ఉద్దేశం ? ఈ రేటుతో మన రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలనుకున్నారా ? అసలు యీ స్కీమ్సు అమలు జరపడానికి ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్దిష్టమైన పథకం ఉన్నదా ? ఆంధ్ర సైడ్, తెలంగాణా సైడ్ తీసుకుంటే—మనం ఎక్కడనో దేశం మొత్తం మీద regional imbalance ఉన్నదని ఆలోచించ నక్కరలేదు. మనరాష్ట్రంలోనే యీ విధంగా regional imbalance ఉన్నది In electricity —rate of development on Andhra side and Telangana side తీసుకుంటే 1 2 నిష్పత్తిలో ఉండవలసి నటువంటిది—1 5 1/2 ఉన్నది జిల్లాల వారిగా చూసినా imbalance చాల తీవ్రంగా ఉన్నది కరువు ప్రాంతాలైన రాయలసీమ, తెలంగాణాలలో యివ్వకుండా యితర రాష్ట్రాలకు యివ్వడంలో ఉద్దేశం—రాజకీయ కారణమా ? పార్టీ పక్షపాతమా ? చూడాలి. యీ స్కీమ్సులో 10 % return ఉండాలంటారు. ఇది వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఎలా work out అవుతుంది ? 10 % return రావాలని వారు వేసే electric poles తో సహా లెక్క వేస్తున్నారు. పోలుతోసహా పొలములో బావి వద్దకు ఆ లైను అంతా work out చేస్తే 10 % రాదు. ఆవిధంగా లెక్కలు వేస్తే ఆ ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చే అవకాశమే ఉండదు వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో industries కూడ develop కావు. కనుక అక్కడ యీ గిట్టుబాటు సూత్రం వదిలిపెట్టాలి. కరువు ప్రాంతాలకు వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు ప్రభుత్వం ఎందుకు subsidy చేయరు ? 10 % రావాలంటే ఆ ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి పోనేపోదు. Subsidise చేసి 10 % వరకు ఎందుకు work out చేయరు ? మనవాళ్ళు డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నది అంటారు. నేను దానికి కొన్ని మార్గాలు చూపిస్తాను. రిజర్వుబాంకు ఆఫ్ ఇండియా, ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు మనకు లోన్సు ఇస్తున్నవి. అట్లాంటిలోన్సు హౌసింగ్ స్కీమ్సులాంటి అన్‌ప్రొడక్టివ్ స్కీమ్సుకు ఖర్చుపెడుతున్నాము. ఆ డబ్బు యీ విద్యుచ్ఛక్తి స్కీములపై ఎందుకు ఖర్చుపెట్టకూడదని అడుగుతున్నాను. ఇండ్లు కట్టడానికి రిజర్వు బ్యాంక్ రూల్సు అడ్డమురావు. కాని, ప్రొడక్టివ్ సైడ్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ స్కీమ్సు చేయటానికి డబ్బు ఇవ్వటానికి మాత్రం రూల్సు అడ్డం వస్తాయి అంటారు. ఆరూల్సు అడ్డం రాకుండా చూడటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. ఆయా జిల్లాలలో లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఇస్తున్నారు.

Mr. Deputy Speaker;—I do not know which Minister is noting down the observations of the hon. Members

Sri J V. Narsinga Rao:— I am here and the officers are here.

Mr Deputy Speaker·—The Officers are not expected to attend to them.

Sri J V. Narsinga Rao — I am here.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య·— ప్రతి జిల్లాలో లాండు మార్టుగేజ్ బ్యాంకులకు కొన్ని లక్షల రూ. లు ఇస్తున్నాము. ఆ డబ్బు అంతా వడ్డీ వ్యాపారం క్రిందనే పోతున్నది అన్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. అట్లాంటి డబ్బు అంతా గ్రామా

లలో ఎలక్ట్రిఫికేషను కొరకు ఎందుకు ఖర్చుపెట్టకూడదు? ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కొరకు రిజర్వుబ్యాంకు నుండి డబ్బు తీసుకొని రాష్ట్రాభివృద్ధి చేయటం మీ బాధ్యత కాదా అని అడుగుతున్నాను డబ్బు లేదనే కారణం చెప్పకండి పశాసింగ్ స్కీమ్సు క్రింద, లాండుమార్టిగేజ్ బ్యాంక్సు క్రింద — ఇట్లాంటి అనుప్రొడక్టివ్ సైడ్‌న ఎంత డబ్బు వృధా అవుతున్నదో చూడండి అన్‌ప్రొడక్టివ్ సైడు ఖర్చు పెట్టబడే డబ్బు అంతా ప్రొడక్టివ్ సైడ్ డైవర్టు చేస్తాసుని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు మనం యీ డబ్బు అంతా ఎలక్ట్రిఫికేషనుకు, ఎలక్ట్రిసిటీకి ఖర్చుపెట్టి, గ్రామాలలో వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయాలి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఎక్కువ గ్రామాలను -ఎలక్ట్రిఫై చేసి వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడాలి మనం విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి పెంచి పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయకపోతే మన రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా ఎపుడు ముందుకు వెళుతుందని అడుగుతున్నాను ఇవాళ మన రాష్ట్రంలో 18 కిలోవాట్సు పర్ హెడు ఉన్నది మద్రాసు, మైసూరు మొదలైన ఇతర రాష్ట్రాలతో సమానంగా 70 కిలోవాట్సుకు ఎప్పటికి పోగలము ? ఇతర రాష్ట్రాలతో మనం సమానంగా పోవాలంటే మన ప్రభుత్వం నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమాలతో ముందుకు పోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అప్పలనాయుడు(శృంగవరపుకోట):— అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా విషయంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలను ముందుగా లెక్కలోకి తీసుకొని ఆ గ్రామాలకు కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయకపోతే ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతం ఎప్పటికి కూడ వెనుకబడిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ముఖ్యంగా విశాఖపట్నంజిల్లాలో మా ప్రాంతం చాలా మెరక ప్రాంతం. అది ఎపుడు కరువుకు ఆలవాలమైన ప్రదేశము. ఆ ప్రదేశాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలంటే, అక్కడ ఉన్న ప్రజల ఆదాయాన్ని పెంచాలంటే, అక్కడ ఉన్న వ్యవసాయదారులను ప్రోత్సహించాలంటే, ముఖ్యముగా వారికి కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయటానికి ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషి చేయాలి గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చేటప్పుడు మెయిన్ గ్రామాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, దానికి ఉన్న శివారు గ్రామాలను వదలి వేయటం జరుగుతున్నది. ఆ విధంగా జరిగినపుడు ఆ గ్రామంలో అనేక రకాల ఇబ్బందులు తగువులు రావటానికి అవకాశం ఉన్నది. ఆ విధంగా లేకుండా అన్ని గ్రామాలకు సమానంగా విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో కావలసిన అభివృద్ధికోసం మాచ్‌ఖండు ఎలక్ట్రిసిటీ మా జిల్లాలోనే ఉత్పత్తి అవుతున్నది. మా జిల్లా మీదుగా ఇతర జిల్లాలకు విద్యుచ్ఛక్తి పోతున్నది కాని మాజిల్లాలో ఉన్నటువంటి గ్రామాలకు మాత్రము విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కావటంలేదు మా గ్రామాలలో బీదతనం కరువు పోవాలంటే, మా రైతులు ముందుకు వెళ్ళాలంటే ఆహారోత్పత్తి సాధించాలంటే—మాకు ఇతర వనరులు లేవు కాబట్టి—నూతులపైన ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసుకొనేటటువంటి రైతాంగం యొక్క బాగు కొరకు భాగా

ఆలోచించి ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రిసిటీ మా మెట్ట ప్రాంతాల వారికి ముందుగా ఇవ్వటానికి ప్రిఫరెన్స్ ఇచ్చి, మా ప్రాంతాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తారని ఆశిస్తూ యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :— అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ విద్యుచ్ఛక్తి పద్దును నేను పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. శివారు గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటం లేదని అప్పల నాయుడుగారు అన్నారు. ఈ విషయంలో గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ పాస్ చేసింది. శివారు గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వాలనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఆర్డర్ కూడ పాస్ చేసింది కాని అది అమలు జరపటం లేదు. దాని విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌కు కొన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తున్నారు. అయితే ఎలక్ట్రిసిటీ లైన్స్ పోతున్న కొన్ని గ్రామాలకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌కు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకుండా నెగ్‌లెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఆ గ్రామాల నుండి ఎలక్ట్రిసిటీ లైన్ పోతున్నా, వాటిని నెగ్‌లెక్ట్ చేస్తూ దూరంగా ఐదారు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వటం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో డిపార్టుమెంట్‌వారు వెంటనే తగు స్టెప్స్ తీసుకొని ఏ గ్రామాల నుండి అయితే ఎలక్ట్రిసిటీ మెయిన్‌లైన్స్ పోతున్నవో, ఆ గ్రామాలకు ముందుగా ప్రిఫరెన్స్ ఇచ్చి, తర్వాత తక్కిన గ్రామాలకు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గం పర్చూరు నియోజక వర్గంలో 64 గ్రామాలు ఉన్నా, ఒక్క గ్రామాన్ని కూడ వచ్చే సంవత్సరం ఎలక్ట్రిఫికేషన్ స్కీములో చేర్చలేదు. మా నియోజకవర్గంలోని డి.ఇ.ఇ. ఆఫీసు వారు ఏ బేసెస్‌మీద ఆ స్కీము చేశారో అర్థం కావటంలేదు. మాచ్‌ఖండ్ ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించిన కంప్లీట్ మెయిన్‌లయిన్ మా నియోజకవర్గం నుండి పోతున్నది. ఒక గ్రామం కాకపోతే ఒక గ్రామం అయినా యీ ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చే స్కీములో చేర్చక పోవటాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నాలుగైదు సంవత్సరాల క్రితం నూతలపాడులో మెయిన్ సబ్‌స్టేషన్ కట్టి అక్కడి పరిసర పది, పన్నెండు గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి చేయాలని-పాస్ అయినది. ఎస్టిమేట్స్ కూడ అయినవి ఫైనల్ శాంక్షన్ వచ్చింది అన్నారు. కాని ఇంతవరకు దానిని పట్టించుకొని ఆలోచించినది లేదు. అక్కడ నూతలపాడులో సబ్‌స్టేషన్ కట్టితే తక్కువ ఖర్చుతో పరిసర గ్రామాలను ఎలక్ట్రిఫై చెయటానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈనాడు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు నష్టం వస్తున్నదని అంటున్నాము. నష్టం రావటానికి కారణం ఏమిటి? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? ఎందుకు నష్టం వస్తున్నదో తుణ్ణంగా విచారణ జరిపించమని కోరుతున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఆటానమస్ బోర్డుగా ఉండవలసిన కారణం ఏమిటి? ఆటానమస్‌గా లేకపోతే వచ్చే నష్టం ఏమిటి? అటానమస్ బోర్డ్ వల్ల ప్రజలకు కలిగిన మేలు ఏమిటో అర్థం కావటం లేదు. ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డులో 684 మంది ఇంజనీర్సును తగ్గించారని చెప్పారు. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల నుండి ప్రతి సంవత్సరం చాలా మంది ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్స

వస్తున్నారు వారికి ప్రభుత్వం ప్రత్యమ్నాయంగా ఉద్యోగాలు కలుగజేయాలి. ఎలక్ట్రానిక్స్ అని కొన్ని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ స్కీమ్సు ఉన్నవి. ఇలాంటి స్కీమ్సులో — ఇపుడు రిట్రెంచ్‌మెంట్ చేయబడిన ఎంప్లాయిస్‌కు, మనరాష్ట్రంలో తయారైన ఇంజనీర్స్‌కు ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించటానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కృషి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి ఒక గ్రామం కూడ లేదు ఒక నియోజకవర్గంలో 10 గ్రామాలు ఉన్నప్పుడు యింకో గ్రామం కూడ లేకపోవడం, ఒక నియోజకవర్గంలో 40 గ్రామాలు ఉన్నప్పుడు, యింకో నియోజకవర్గంలో రెండు గ్రామాలు కూడ లేకపోవడం బాగా ఉండదు ఈ imbalance ను తగ్గిస్తారని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు నేను కృతజ్ఞత చెపుతున్నాను.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — అధ్యక్షా, నాకంటె ముందు మాట్లాడిన సభ్యులు విద్యుచ్ఛక్తి demand ను బలపరుస్తున్నాము అని చెపుతున్నారు ఎట్లా బలపరుస్తారా అని నాకు అప్పుడప్పుడు సందేహం వస్తుంది ఎట్లా బలపరచేది దీనిని నాకు బలపరచాలని యిష్టమే నాకు విద్యుచ్ఛక్తి అంటే చాల యిష్టం. బలపరుద్దాము అని అన్నీ తీసి తీసి వెతుకుతూ ఉంటే బలపరచేది ఒక్కటి లేక పోయిందేనని దుఃఖంగా ఉన్నది. ఎందుకు అంటారు ? 1963 లో నేను budget సమావేశంలో మాట్లాడుతూ మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం మొత్తం భారతదేశంలో ఏ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకొని ఆనాడు ఉన్నది. ఈ ప్రణాళిక అంతానికి ఏ స్థానానికి రాబోతున్నది అని నాకు భయం అవుతున్నది అని ఆ నాడు చెప్పాను. చెప్పినప్పుడు నేను అంత దుర్దశకు వస్తుందని అనుకోలేదు. ఈ నాడు లెక్కలు తీసిచూస్తే దురదృష్టవశాత్తు నేను ఆ నాడు చెప్పినది వాస్తవం అయినందుకు విచారిస్తున్నాను. కె. ఎల్. రావుగారు కేంద్రంలో మంత్రి అయిన తరువాత ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం యిస్తూ ఆంధ్రదేశం మిగతా రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసుకుంటే per capita utilization of electricity, ఎంత ఉన్నది ఎక్కడ ఉన్నదని వారు ఒక లెక్క యిచ్చారు. అందులో మన స్థానం ఏమో చెప్పదునా ? మనది 16 వ రాష్ట్రం. మొత్తం దేశంలో ఎన్ని రాష్ట్రాలు ఉన్నాయో, ఇంకా ఒకటో రెండో ఎక్కువ ఉన్నాయేమో లెక్కలు లేవు. ఢిల్లీ—224 units, బెంగాల్ 137 units, మహారాష్ట్ర 119 units మద్రాసు 110 units, పంజాబ్ 105 units గుజరాత్ 92 units, మైసూర్ 92 units, ఒరిస్సా 82 units. ఇట్లా వేస్తే జమ్ము—కాశ్మీర్ తరువాత ఆంధ్ర రాష్ట్రం పదునారవదిగా 28 units మనం consume చేస్తున్నాము. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి demand ను బలపరచండి అని అడిగితే ఎట్లా బలపరచమని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని అడుగుతున్నాను. నేను ఒకప్పుడు చెప్పాను. మన ప్రభుత్వానికి medieval ages లో ఉన్నటువంటి land lords మనస్తత్వం తప్ప 20 శతాబ్దంలో ఉండవలసిన industrialist మనస్తత్వము లేదు. ఫలితం industries develop కావటమే కాదు, నా భయం. Agriculture కూడ develop కాదు. Modern age కూడ develop modren age లో మనం ఈ ఆధునాతనమైన పద్ధతులను వినియోగించక పోయినట్లయితే పరిశ్రమలను, పరిశ్రమలకు అవసరమైన

చర్యలను మనం తీసుకోక పోయినట్లయితే, అన్నిటికన్న ప్రధానమైనటువంటిది విద్యుచ్ఛక్తి మీద కేంద్రీకరించక పోయినట్లయితే మొత్తం రాష్ట్రం అభివృద్ధికే ఆటంకం అని వాళ్లు ఎప్పుడు అర్థం చేసుకుంటారో, దానికి అవసరమైన కేంద్రీకరణ ఎప్పుడు యిస్తారో నాకు తెలియదు ఇది ఒకటి జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఎలాంటి దుస్థితిలో ఉన్నదో, దుర్గతిలో ఉన్నదో జాగ్రత్తగా పరిశీలించితరువాత నిర్ణయాలు చేయడం అవసరం. అందుకుగానే నేను పలుసార్లు చెపుతున్నాను. నిరుపయోగమైనవి, నిరర్థకమైనవి all round development అనే పేరుతో ఈ నాడు పెడుతున్న ఖర్చులన్నిటినీ రద్దు చేయండి. నాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదు. 5 ఏళ్ళు పోయిన తరువాత మళ్ళీ తీసుకుందాము. దాని వల్ల లాభమా ఏమన్నానా? రద్దు చేసి వాటన్నిటిని అవసరమైనటువంటి వాటిమీద, ఉత్పత్తిని పెంచగలిగిన వాటి మీద కేంద్రీకరించి పెట్టండి. అవసరం అయితే నాలుగు అయిదు ఏండ్లు Let us be prepared for sacrinfice to that extent at least. కాని ఆ పద్ధతిని మన ప్రభుత్వం అమలు జరపనూలేదు ప్రజల చేత ఒప్పించి అమలు జరిపించగలిగిన ఆ స్థోమత లేదు, అని నాకు చాల విచారంగా ఉన్నది రెండవది, అది ఒక దురదృష్టము. ఉన్నది అయినా సక్రమంగా వినియోగించుకుంటున్నామా? ఉన్నది సక్రమంగా వినియోగించుకోవడం కూడ ఒక పద్ధతిగదా! ఆంధ్ర దేశం విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను కొరతగానే ఉండనిస్తాము, అనేది వేరే సంగతి. రైతులకు యివ్వవలసిన దానిని పెంచాము. ఎందుకు పెంచాము అని నాకు ఆలోచన తట్టలేదు. 3 నుంచి 12 నయాపైసలు చేసేటప్పటికి మనమే స్వతహాగా చేశాము అనుకున్నాము It is a dictation from out side. Out side అంటే ఢిల్లీ కాదు. It is a dictation from Washington నేను ఆ ప్రశ్న వేసినది అందుకే World Bank gave us a loan కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్‌కు loan యిచ్చినప్పుడు ఒక agreement చేసుకున్నారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను దయచేసి ఆ agreement ఏమిటో అందరికి అర్థం అయ్యేటట్లుగా Table మీద పెట్టండి. నేను కూడ చూడలేదు. చూస్తే బాగా ఉండేది. అది అందరికి supply చేయడం న్యాయము ఆ agreement లో ఏమి ఉన్నదట. Financial Express June 27th యిచ్చినటువంటి వార్తను బట్టి ఎందుకయ్యా. యివన్నీ పెంచారు, యిట్లా పెంచితే ఏమి న్యాయం ఉన్నదని అడిగితే Board chirman యిచ్చిన సమాధానం ఇది. It was pointed out on behalf of the Board that it was committed to raise the return on capital invested to 8% during the current year and 11% by 1970 according to an undertaking given to the World Bank to enable it to get loans from the Bank. The present percentage was 5 50%."

అంటే మనకు యిష్టం ఉండనీ ఉండకపోనీ, మన ఆంధ్ర దేశం యొక్క అవసరాలను తీర్చనీ తీర్చకపోనీ, మన రైతులు మన పారిశ్రామిక వేత్తలు దీనివల్ల నష్టపడనీ పడకపోనీ, నాకు చెల్లదు నేను దానినిగురించి ఆలోచించను. నీవు నన్ను అప్పు అడుగుతున్నావు, అడిగితే నీవు దీనిని ఎంతకు అమ్మాలో, నా నిర్ణయం ప్రకారం నీవు అమ్ముతాను అంటేనే యిస్తాను. నీ నిర్ణయం ప్రకారం ఈ విద్యుచ్ఛక్తి వాడ డానికి విలులేదు అని హుకుం జారీ

చేసిన World Bank వారి యిష్టా యిష్టాల ప్రకారం జరుగుతూఉంటే ఆంధ్ర దేశంలో ముఖ్యమంత్రులుగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు రాజ్యం ఏలుతున్నారు అంటే నేను ఎట్లా నమ్మను? వారు అక్కడ కూర్చుని నీవు ఈ పని చేస్తావా, చేయవా. చేయకపోతే నేను యివ్వను అని హుంకరించి చెపితే మహాప్రభో, చిత్తము, చేసి తీరుతాము, అని వారు కోరిన కోరికను మన్నించి ఈ నాడు రైతులమీద పారిశ్రామిక వేత్తలమీద 5.50 ఉన్నటువంటి return ను 8, 11, 14 చేశాము. 14 % return ఉంటేనే మేము గ్రామాలకు supply చేయగలుగుతాము లేకపోతే లేదు That is the rule what we have passed అని ఈ నాడు చెపుతూ ఉంటే రైతులు అభివృద్ధి చేయాలట. పంటలు ఎక్కువగా పండించాలట. మనం చేస్తున్నటువంటి సహాయం యిదేనా? ఎవరి dictation నో మనం యిక్కడ అమలు జరపాల్సిన అవసరం ఏమి ఉన్నది? మనం అప్పులు తెచ్చుకుంటే అప్పులు తీర్చాల్సిన బాధ్యత మనది. నేను ఎట్లా ఖర్చుపెట్టుకుంటానో, దానిని ఎట్లా వినియోగించుకుంటానో, నేను ఎవరికి యిస్తానో Washington లో కూర్చుని dictate చేయవలసిన బాధ్యత ఏమి ఉన్నది. కనుకనే నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను దయచేసి దీనిమీద వివరాలు యివ్వండి. బోర్డు అధ్యక్షులు చెప్పిన మాటలు వాస్తవం అవునా కాదా అని పరిశీలించడానికి మాకు ఆ agreement copy ఒకటి దయచేసి Table మీద పడవేయండి అని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మనకు విద్యుచ్ఛక్తి distribution కు ఒక policy ఉన్నదా? ఆ policy ఏదో మాకు ఒకసారి చెప్పండి విద్యుచ్ఛక్తి distribution ఎలా చేయదలచుకున్నాము Priorities దేనికి నిర్ణయించుకున్నాము. ఆ priorities ను మనం follow అయినామా? ఒకసారి review చేసుకొని చూస్తే మన రాష్ట్రానికి విద్యుచ్ఛక్తి వాడకానికి priority ఏది అనేది policy ఒకటి లేదు. Agriculture కు యిస్తారా? Allright agreed Industries కు యిస్తారా? Allright agreed కాని మీరు యిచ్చి ఉండేది దేనికి? నేను agriculture విషయం మాట్లాడుతాను. Industries మనకు చాల తక్కువ. వాటిలోకి పోను. ఆంధ్ర దేశంలో బావుల మీద ఆధారపడి వ్యవసాయం చేస్తున్న జిల్లాలు ఏవి? నేను ఒక లెక్క తీశాను, Season and Crop report లో మనకు ఈ లెక్కలు యిస్తారు. కరీంనగర్ జిల్లాలో 65,900 బావులు ఉన్నాయి. చిత్తూరు జిల్లాలో 62,400 బావులు, అనంతపురం జిల్లాలో 56,400 బావులు, నల్లగొండ జిల్లాలో 38,780 వరంగల్ జిల్లాలో 31 వేల బావులు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 26 వేల బావులు ఉన్నాయి. నెల్లూరు జిల్లాలో 24 వేలు కడప జిల్లాలో 28 వేల బావులు ఉన్నాయి. 20 వేలకు పైగా బావులు ఉన్న జిల్లాలను నేను వరుస క్రమంలో వేస్తే నాకు వచ్చిన లెక్కయిది. ప్రభుత్వం వారి లెక్క. అయితే ప్రభుత్వం వారి లెక్కలలో కొన్ని తప్పులుంటాయని నాకు తెలుసు. ఎందుకంటే— అనంతపురం జిల్లాలో, నా జిల్లా కాబట్టి, అక్కడ 60 వేల కంటె ఎక్కువ బావులున్నాయని నాకు తెలుసు. నల్లగొండ జిల్లాకు సంబంధించి మా నరసింహారెడ్డిగారిని అడిగితే—'అబ్బెబ్బే ఆ లెక్క తప్పు, దానికంటే పది వేలయినా

ఎక్కువ వుంటాయి' అని వారి జిల్లా పరిషత్తులో వారు యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారం చెప్పారు మనం విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వటంలో ఆయా గ్రామాలకు సంబంధించి, అగ్రికల్చర్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని యిచ్చామా? లేదు. బావుల యొక్క వివరాలు యీ రూపంలో వున్నాయి ఇంక విద్యుచ్ఛక్తి ఏవిధంగా యిచ్చారు? వరుస క్రమాన్నిబట్టి విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారా? లేదు. చిత్తూరు జిల్లాకు ఎక్కువ యిచ్చారు అక్కడ ఎక్కువ బావులు వున్నాయి. ఎక్కువ భూమి కూడా సాగు అవుతున్నది. కరీంనగర్ జిల్లాలో ఎక్కు బావులు వున్నాయి జిల్లాలలో దానికి యిచ్చిన స్థానమెంత? పదమూడు గ్రామాల లిస్టు చూస్తే, 179 గ్రామాలకు కరీంనగర్‌లో యిచ్చాము. అలాగే అనంతపురం జిల్లా స్థానం పదిహేను, అలాగే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో కూడా బావులు ఎక్కువగావున్నాయి. దాని స్థానం పదహారు నెల్లూరు జిల్లాలో ఎక్కువగా వున్నాయి. దాని స్థానం ఆరు దేనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ విధంగా యిస్తున్నారు? తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో 631 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చాము, కృష్ణా జిల్లాలో 431 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చాము పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 373 గ్రామాలకు యిస్తూవచ్చాము. రిటర్న్ దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్ప యింకొకటి దృష్టిలో పెట్టుకొని యివ్వడం లేదు. వరల్డ్ బాంక్ వాడు అవతల చెవులు పిండుతాడు. మన పాలసీ ఏమిటో మాత్రం మనకే తెలియదు. మన పాలసీలను రెవ్యూచేసుకునే దురలవాటు మనకులేదు ఎక్కడ బావులు ఎక్కువగా వున్నాయో, ఎక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ అత్యంత అవసరమో అక్కడకు మాత్రం మనం సప్లయ్ చేయడంలేదు. బావులపై వ్యవసాయం చేసుకొనేచోట మనం ఎంత సప్లయి చేశామో, దానిని అక్కడ వారు చాలా పొదుపుగా సద్వినియోగం చేసుకుంటున్నారు. అది కూడా యీ సమయంలో మీ దృష్టికి నేను తీసుకురావాలి. నెల్లూరులో విద్యుచ్ఛక్తి దుర్వినియోగం కావడంలేదు. అనంతపురంలో దుర్వినియోగం కావడంలేదు. ఉదాహరణకు ఒకటి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. డొమెస్టిక్ కన్‌సంప్షన్ కొరకు అనంతపురం జిల్లాలో—వీరు యిచ్చిన వివరాల ప్రకారమే—26 లక్షల 23 వేల సర్వీసెస్ వాడుతున్నారు అగ్రికల్చర్‌కు సంబంధించి ఒక కోటి, 82 లక్షల యూనిట్స్ వాడుతున్నారు అంటే మీరు యిచ్చిన విద్యుచ్ఛక్తిని వారు సద్వినియోగం చేస్తున్నారన్న మాట. అలాగే నల్లగొండ జిల్లాలో 59 లక్షల యూనిట్స్ అగ్రికల్చర్‌కు వాడుతున్నారు; డొమెస్టిక్ కన్‌సంప్షన్‌కు 5 లక్షల 75 వేలు మాత్రమే వాడుతున్నారు కాని, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోనూ, కృష్ణా జిల్లాలోనూ ఏ విధంగా వాడుతున్నారు? దేనికి వాడుతున్నారు? దాదాపు 4 కోట్ల 28 లక్షల యూనిట్స్ తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు యిస్తే 87 లక్షలు డొమెస్టిక్ కన్‌సంప్షన్‌కు వాడుతున్నారు తప్పదు అది ఇన్‌విటబుల్. అక్కడ లైఫ్ అటువంటిది. అట్లాగే కృష్ణా జిల్లాలో 4 కోట్ల 20 లక్షల యూనిట్స్ యిస్తే, అక్కడ 75 లక్షలు తీసుకుపోయి డొమెస్టిక్ కన్‌సంప్షన్ కొరకు వాడుతున్నారు చిత్తూరు జిల్లాలో బావులు ఎక్కువగా వున్నాయి. వారికి దాదాపు 5 కోట్ల యూనిట్స్ యిస్తే 35 లక్షలు మాత్రమే డొమెస్టిక్

పర్పసెస్ కొరకు వాడుతున్నారు. ఇప్పుడు మీ పాలసీ ఏమిటి? పత్నాలుగు పర్సెంట్ రిటర్న్ అనీ, పదిహేను పర్సెంట్ రిటర్న్ అన్నీ, అవసరమైన చోట్ల అవసరమైనంత సప్లయ్ చేయకుండా యీ ప్రభుత్వం వ్యవసాయాభివృద్ధి మంటగలుపుతున్నదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. పదిహేను పర్సెంట్ రిటర్న్‌ను, దృష్టిలో పెట్టకుని కొన్ని గ్రామాలకు అసలు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడం లేదు. పెద్ద రెడ్లు వుండే ప్రాంతాలకు మాత్రం విద్యు. చ్ఛక్తి యిస్తున్నారు తప్ప యితర ప్రాంతాలకు మాత్రం ఏమీ యివ్వడం లేదు అనంతపురం జిల్లాను ఒక్కసారి గమనించండి. ఇల్లూరు, సంజీవరెడ్డిగారి గ్రామం, విద్యుచ్ఛక్తి వుంది. తరిమెల, నాగిరెడ్డి గ్రామం విద్యుచ్ఛక్తి వుంది. పాముదుర్తి; బయ్యపురెడ్డి గ్రామం, విద్యుచ్ఛక్తి వుంది. దొరిగెల్లు, వెంకటరంగారెడ్డి, ఆయన పెద్దోడు, ఆయన గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి వుంది. 220 బావులు వున్న గ్రామాలకు మాత్రం విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. ఇక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారుగదా అని యిప్పుడు త్రవ్వుకుంటున్నారు. అందుచేత, ప్రభుత్వం ఒక ఖచ్చితమైన పాలసీ లేడౌన్ చేసి, ఎక్కడ బావులు వున్నాయో అక్కడ ముందు యిచ్చేట్లుగా చూడాలి. ఎంత పెద్ద వాడైనా సరె ఆయన వుండే గ్రామానికి ముందు యిచ్చే ప్రిఫరెన్స్ వుండ కూడదు. ప్రయారిటీ లేడౌన్ చేయాలి. దాని ప్రకారమే యివ్వాలి కనీసం ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ఆ పనికి పూనుకోవాలి. కొత్తగూడెం నుండి మనకు ఒక్కసారి 240 మెగావాట్లు వచ్చింది. మూడవప్లానులో మనకు రాకపోయినప్పటికి, యిప్పటికైనా దాని రిటర్న్ మనకు వస్తున్నది. దానిని ప్రయారిటీ ప్రకారం బావులువున్న గ్రామాలకు ఫస్టు ప్రయారిటీ యిచ్చి సప్లయి చేయండి. దానిని సద్వినియోగం చేయండి. నాగిరెడ్డి అయినా సరే. యింకొకరైనా సరే ఎవరైనా సరే బావులు లేని ప్రాంతాలకు ప్రిఫరెన్స్ యివ్వవద్దు. ఉత్పత్తి చేసిన దానిని సక్రమంగా పంపకం చేసిననాడే, అభివృద్ధికి ఉపయోగించే వరకూ నేను యీ డిమాండును బలపరచను. సక్రమంగా చేసిననాడు విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండుకు నా సపోర్టు తప్పనిసరిగా వుంటుందని మనవిజేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామ శేషయ్యశ్రేష్టి (నందిగామ):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించినంతవరకు యితర రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు మన రాష్ట్రం చాలా వెనకబడివున్నది. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత, మన చరిత్రను తీసుకుంటే యీ విషయాలలో కొంత అభివృద్ధి కనబడుతుంది. అయితే యీ అభివృద్ధిని మనం అభివృద్ధిగా భావించడానికి వీలులేదు. దేశాన్ని ప్రగతి పథకంలో నడిపించాలంటే, అభివృద్ధిని సాధించాలంటే నీరు, నిప్పు అత్యంత ముఖ్యమైనటువంటి ఆధారాలు. మనం పారిశ్రామికంగాను, వ్యవసాయికంగాను, చాలా వెనుకబడి వున్నామనే విషయం అందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు మన నాగిరెడ్డిగారు కృష్ణాజిల్లా లెక్కలు కూడా చెప్పారు. అయితే కృష్ణా జిల్లాలో కూడా ప్రాంతాలనీతుకు, తెలంగాణాకు తీసిపోనటువంటి తిరువూరు, నందిగామ, జగ్గయ్యపేట తాలూకాలు

కృష్ణాజిల్లాలో వున్నాయి. మా జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గంలో, మునేరు, వైరా నదుల మధ్య లంకగా వున్న 20 గ్రామాలలో, భారతదేశంలో ఆదర్శవంతమైన ఒక పైలట్ స్కీము క్రింద 15 గ్రామాలలో దాదాపు 12 గ్రామాలకు యిప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడం జరిగింది. ఇంకా మూడు గ్రామాలకు యివ్వవలసి వుంది. విజయవాడలో వున్న డి. ఇ; ఎ. ఇ. లు మావద్ద ఏమీ సామానులేదు అందువలన కనెక్షన్ యివ్వలేము అంటున్నారు. దీని వలన ఆ ప్రాంతాలు చాలా వెనుకబడిపోతున్నాయి. పైలట్ స్కీము అంటే పోల్స్ తయారు చేసుకోవడం, గుంతలు తీయడం, తీగలు అమర్చడం శ్రమదానం క్రింద వస్తాయి. గవర్నమెంటుకు రావలసిన శాతం రాకపోయినప్పటికీకూడ వెనుకబడిన ప్రాంతం, అట్టడుగున వున్న గ్రామాలు కనుక, తాలూకా కేంద్రాలతో సంబంధం లేకుండా లంకలో వున్న ప్రాంతం కాబట్టి లిఫ్టు ఇరిగేషనుద్వారా, నూతుల కనెక్షను ద్వారా అధికాహారోత్పత్తి సాధించాలనే ఉద్దేశంతో యీ స్కీము అమలు చేశారు, కాని, అక్కడ 22 రకాల సామానులు లేవని డి. ఇ. లు, ఎ ఇ, లు చెబుతున్నారు. చిన్న తీగ వుంటే పెద్ద తీగ లేదని, పెద్ద తీగ వుంటే చిన్నతీగ లేదని, పోల్సు లేవని, సిమెంటు లేదని, రాడ్స్ లేవని, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ లేవని, మీటర్స్ లేవని అంటారు. వెంటనే అవి ఏర్పాటు చేసుకోవాలి ఆ స్కీములో ఎన్ ఎం. ఆర్. పద్దు క్రింద 1.5 కేటాయించారు. ఎన్. ఎం. ఆర్. వారు వైర్స్ బిగింపు చేసిన తరువాత ఇంక మిగిలిపోయిన గ్రామాలకు వారి క్రింద కేటాయించిన సొమ్ము అయిపోయింది కనుక అందుకయ్యే ఖర్చు రైతులే భరించాలని వారిమీద రుద్దడం వల్ల రైతులు బాధలకు లోనవుతున్నారు పోల్సు తయారుచేయడం, గుంతలు తీయడం, వైర్స్ బిగించడం—యీ బాధే కాకుండా ఎన్. ఎం. ఆర్. కూలికూడ రైతులే భరించాలంటే బాధాకరంగా వుంది. 65-66, 66-67 లో శాంక్షను అయి, వర్క్ ఆర్డరు యిచ్చి, కొంత సామాను డ్రా చేసిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు 60 పర్సంటు, 80 పర్సంటు పని పూర్తయి, మిగిలిన వాటిని మాత్రమే పూర్తి చేయవలసిందని ఆర్డరు వేసిన కారణంగా అక్కడ ఎక్కడ తీసిన గుంత అక్కడే నిలిచిపోయింది. కాబట్టి వెనుకబడిన గ్రామాలలో వర్క్ ఆర్డరు యిచ్చి, కొంత సామాను డ్రా చేసిన చోట ప్రయారిటీ యిచ్చి అధికాహారోత్పత్తికి దోహదం చేయాలి. చిట్యాల అనే గ్రామం వుంది. అక్కడ 120 నూతులు వున్నాయి అక్కడకు రెండు ఫర్లాంగుల దూరం నుంచి వైరుల ద్వారా కరెంటు పోతుంటే, ఆ గ్రామాలలో ఎద్దులతో మోటతోలించి ఒక్కొక్క ఎకరానికి మూడు, నాలుగు పుట్లు మిరపకాయలు పండించే రైతులు ఆ తీగను చూచి ఏలపిస్తున్నారంటే ఆశ్చర్యం లేదు. 60 నూతులకు కరెంటు యిచ్చారు. ఆ ప్రక్కనే వున్న కందిపీడు గ్రామానికి స్కీము వుంది. ఏడు గ్రామాలకు స్కీము వేసి 7 లక్షల రూపాయలకు పైగా సొమ్ము కేటాయిస్తే డబ్బు లేదని దానిని మూడు గ్రామాలకు నాలుగు లక్షల రూపాయలు చేసి, మార్చి నెలాఖరు లోపల పోల్సు సామానులు డ్రా చేసి—అది ఆగిపోయింది. అన్నవరం బుటుసుపాడు, అనువంచిపల్లి అనే స్కీము శాంక్షను అయింది. బుటుసుపాడు, అనువంచిపల్లి లతో పూర్తి చేశారు. అసలు పేరువున్న అన్నవరానికి మాత్రం రాడ్స్ లేక్కు, పోల్స్

లేవు, తీగలేదు. వారు బాధపడుతున్నారు. ఆదాయం తక్కువ, ఎక్కువ అనే పాయింటు అక్కర లేదని మనవి చేస్తున్నాను. నూతులకు కనెక్షన్ యిస్తే రెండు మూడు ఎకరాలు తడుపుకొని పంటలు పండిస్తారు. కోటాను కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి, ఎన్నో నష్టాలకు గురై విదేశాలనుంచి ఆహార పదార్థాలు దిగుమతి చేసుకోవడం కంటె ఇటువంటివాటికి ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయించి అధికాహారోత్పత్తి సాధించాలి. వ్యవసాయంమీదనే ఆధారపడి ఉన్న కూలీప్రజానీకం వుంది. మనం పారిశ్రామికంగా కూడా అభివృద్ధి సాధిస్తే దీనిమీద ఒత్తిడి తగ్గుతుందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయిస్తే, ఎక్కువగా ఫలితాలు వస్తాయని మనవి చేస్తున్నాను. జగ్గయ్యపేట ఎల్. ఎం. బి లో వుండే కొన్ని గ్రామాలవారు - అందులో సభ్యులు నూతులు తీసుకోడానికి అప్లికేషనులు పెట్టితే జిల్లాపరిషత్తునుంచి శాంక్షన్ చేశామని వచ్చిన కారణంగా లోన్సు శాంక్షన్ చేసి రైతులకు ఇంటిమేట్ చేశారు. కాని లైను లేదు, నూతులకు కనెక్షన్ యివ్వలేదు. శాంక్షన్ అయినప్పటినుంచే ఆ రైతులకు వడ్డీ భరించవలసిన దుస్థితికూడ కలిగింది. వెంటనే కనెక్షన్స్ యిస్తే వడ్డీ నష్టం లేకుండా ఆ రైతులు లాభం పొందుతారని మనవి చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో పైలట్ స్కీము ఏర్పాటు చేసినట్లుగా మా గ్రామంలో ఏర్పాటుచేస్తే రైతులు విరాళాల రూపంలో వర్క్ చేయడానికి ముందుకు వస్తారు. కాబట్టి మాకు ప్రయారిటీ యిచ్చి చేయాలనీ కోరుతున్నాము. మేము వెనుకబడివున్నాము, నీటివనరులు లేవు, ప్రాజెక్టులు లేవు, కాలువలు లేవు, లిఫ్టు ఇరిగేషను ద్వారా, నూతుల ద్వారా అధికాహారోత్పత్తి చేయడానికి పూనుకున్నవారికి ప్రథమ స్థానం యివ్వాలి. 64-65, 65-66, 66-67 — యీ మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచీ స్కీము శాంక్షను అయి వర్క్ ఆర్డర్ లేకుండా రైతులు బాధపడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు 60 పర్సెంటు, 80 పర్సెంటు పని పూర్తి అయినవి పూర్తిచేయాలనే ప్రకటన చేశారు. కనీసం వచ్చే సంవత్సరం అయినా 65-66, 66-67 లో శాంక్షను అయి వర్క్ ఆర్డరు యిచ్చి, సామానులు డ్రా చేసినవాటికి ప్రయారిటీ యిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను. చిట్టాల గ్రామస్థులు ప్రభుత్వానికి రుణం కూడా యివ్వడానికి సముఖంగా వున్నారు. అలాంటి వారికి ముందు అవకాశమివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీలకు యీ మధ్యన ఒక జీ. ఓ పంపించారు. ప్రతి పంచాయతీలో కరెంటు వున్న గ్రామాలలో హరిజన వాడలలో మామూలుగా 15 పర్సెంటు ఖర్చు చేయడం కంటె అదనంగా కొంచెం శాతం ఖర్చుచేసి హరిజనవాడలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయాలని జీ. ఓ. వచ్చింది. కాని పంచాయతి బోర్డు ప్రెసిడెంట్లు తీర్మానాలు చేసి డిపార్టుమెంటుకు పంపిస్తే ఇప్పుడు హరిజనవాడలలో దీపాలు వెలిగించడానికి వీలులేదు. వేయము అంటున్నారు. గవర్నమెంటు యిస్తున్నప్పటికీ కూడ మా హరిజనవాడలలో దీపాలు లేకపోవడం మీరే చేస్తున్నారు అనే రియాక్షను హరిజనులనుంచి వస్తోంది. కనుక ప్రభుత్వంవారు హరిజనవాడలలో విద్యుద్దీపాలు ఏర్పాటు చేయడానికి వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. ఆవిధంగా

డిపార్టుమెంటుకు ఆర్డర్సు యిస్తారని విశ్వశిస్తున్నాను గ్రామ శివార్లు వున్నాయి. మెయిన్ గ్రామానికి విద్యుత్ సరఫరావున్నది. శివారు గ్రామంలోని రైతులకు రెండు మైళ్ళదూరంలో వున్నవారికి సరఫరా చేయడంలేదు. దానిని కూడ ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను ఇబ్రహీంపట్టణంలో ఒక సబ్ స్టేషన్ వుంది. అది నందిగామకు 23 మైళ్ళువుంది. 15 మైళ్ళలోపలకు వుంది. దాదాపు 40 మైళ్ళదూరం నుంచి యీ ప్రాంతానికి సరఫరా కావాలంటే ప్రతి రోజుకూడ ఆటంకం వచ్చి బాధలు పడుతున్నారు. వ్యవసాయ తరుణంలో కరెంటురాక నష్టపడుతున్నారు. డిపార్టుమెంటువారికి మమొరాండం యిచ్చారు. పూజ్యులు కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామాత్యులు శ్రీ కె. ఎల్ రావుగారికీ, మన ప్రభుత్వానికి మెమొరాండం యిస్తే వారు వచ్చి స్థలం పరిశీలన చేశారు పరిశీలన అనంతరం స్టేషను కట్టడం లేకుండాపోయింది 40మైళ్ళ దూరంనుంచి రావడం వల్ల వచ్చే ఆటంకాలు లేకుండా, యీ కొరత తీర్చడానికి నందిగామలో సబ్ స్టేషనుకట్టి యిబ్బందులు నివారించడానికి పూనుకుంటారని మనవి చేస్తూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Wednesday, the 12 th 'July', 1967

APPENDIX

విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండు, 1967–68

ముఖ్యమంత్రిగారి వివరణ

డిమాండు నెం. XXXI—విద్యుచ్ఛక్తి....రూ. 6,14,82,500

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో విద్యుచ్ఛక్తి – 1967–68 బడ్జెటు అంచనా

సభాపతి మహాశయా!

"XXXI విద్యుచ్ఛక్తి" అనే డిమాండు క్రింద రూ. 6,14,82,500 లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను. ఈ డిమాండు ప్రభుత్వ నియంత్రణలోగల విద్యుదుత్పాదక పథకాల నిర్వహణ వ్యయానికి సంబంధించినట్టిది.

2. విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను గురించి, 1966–67 లో సాధించిన అభివృద్ధిని గురించి, 1967–68 లో చేపట్టదలచిన కార్యక్రమాన్ని గురించి సభవారికి మనవిచేస్తాను.

3. గత కొద్ది సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్రం విద్యుచ్ఛక్తి కొరతకు గురి అయిందనే సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలకు తగినంత స్థాపితశక్తి లేకపోవడం మూలంగాను, అనావృష్టి కారణంగా ఉత్పాదకశక్తి తగ్గిపోయినందువల్లను విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంపై నిర్బంధాలు విధించవలసి వచ్చింది.

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం అయ్యేనాటికి మన రాష్ట్రంలో మొత్తంమీద అవసరమైవున్న విద్యుచ్ఛక్తి 180 మెగావాట్లు, కాగా ప్రణాళిక అంతం అయ్యేనాటికి అవసరమైన 432 మెగావాట్ల శక్తిని సాధించడంజరగలేదు. మూడవ ప్రణాళిక అంతం అయ్యేనాటికి వాస్తవంగా అవసరమైవున్న విద్యుచ్ఛక్తి 258 మెగావాట్లకు మించలేదు. ఇది ఇప్పుడు క్రమంగా పెరుగగలదని భావించబడుతున్నది. నాలుగవ వార్షిక విద్యుచ్ఛక్తి సర్వే ననుసరించి 1970-71 అంతం అయ్యేనాటికి 944 మెగావాట్లు అవసరం కాగలదని ఆశించబడుతున్నది.

4. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం అయ్యేనాటికి మన రాష్ట్రంలోని మొత్తం విద్యుచ్ఛక్తి స్థాపితశక్తి 292 మెగావాట్లు. 1966–67 లో కొత్తగూడెం మొదటిదశ మూలంగా వచ్చే 120 మెగావాట్లతో ఆశక్తి 412 మెగావాట్లకు పెరిగింది. నాలుగవ ప్రణాళిక అంతం అయ్యేనాటికి అవసరం కాగలదని భావించబడుతున్న 944 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేయడానికి గాను 1227 మెగావాట్ల స్థాపితశక్తి కావలసివుంటుంది. అమలులోవున్న పథకాలను పూర్తిచేసినట్లయితే 982 మెగావాట్ల స్థాపితశక్తి మాత్రమే లభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. నాలుగవ ప్రణాళిక అంతంఅయ్యేనాటికి కూడా

245 మెగావాట్ల మేరకు స్థాపితశక్తి తక్కువ కాగలదు. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు, అవసరాలకు మధ్యగల తేడాను తొలగించేందుకు ఈ క్రింది పథకాలు పరిశీలింపబడుతున్నాయి.

		మె. వా.
(1) నాగార్జున సాగరు వద్ద పంపు ద్వారా నిలువ చేసే పథకం (ఒక్కొక్కటి 2 × 50 మె. వా. శక్తి గలది)	..	100
(2) కొత్తగూడెంలో మూడవ దశ క్రింద అదనపు సెట్టు	...	110
(3) విజయవాడలో క్రొత్త సెట్టు	...	50/60
(4) రామగుండం విస్తరణ పథకం	...	200

5. ఆర్థికాభ్యున్నతి కోసం విద్యుచ్ఛక్తిని త్వరితగతితో అభివృద్ధి పర్చవలసివుండగా దురదృష్టవశాత్తు వనరుల పరిస్థితి చాలా క్లిష్టంగా వున్నది. అవసరమయ్యే విద్యుచ్ఛక్తి పెరుగుదలకు సరిపడునంతగా లభ్యం కావడంలేదు. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో విద్యుచ్ఛక్తి పథకాల కోసం రూ. 170.00 కోట్ల మొత్తం కేటాయించబడింది ఈ కేటాయింపు మొత్తం సరిపోదు. రూ. 170.00 కోట్ల ప్రణాళిక క్రింద నిర్ణయించిన భౌతిక లక్ష్యాలను సాధించాలంటే మొత్తం మీద నాలుగవ ప్రణాళిక కేటాయింపులో రూ. 30.00 కోట్లు పెంచవలసివుంటుంది. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతం అయ్యే నాటికి మన రాష్ట్రంలోని స్థాపితశక్తి ఏర్పడగల కొరతను తీర్చదలచినట్లయితే నాలుగవ ప్రణాళికా కాలంలోనే సుమారు రూ. 40.00 కోట్ల మేరకు మరికొంత అదనపు కేటాయింపు అవసరంకాగలదు. విద్యుదుత్పాదనకోసం నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నిర్ణయించిన లక్ష్యాలను సాధించడమే కాకుండా నాలుగవ వార్షిక విద్యుచ్ఛక్తి సర్వే ప్రకారం ఏర్పడగలదని భావించిన కొరతను తీర్చడానికికూడా రూ. 170.00 కోట్ల ప్రణాళికా కేటాయింపు పైన సుమారు రూ 70.00 కోట్లు అదనంగా అవసరమౌతాయి.

6. విద్యుచ్ఛక్తిరంగానికి 1966–67 వార్షిక ప్రణాళికలో రూ. 33.40 కోట్లు మొత్తం కేటాయింపు జరిగింది. అమలులోవున్న పథకాలను ప్రణాళిక ననుసరించి కొనసాగించాలంటే, విద్యుచ్ఛక్తి లోడును పెంచాలంటే ఈ ఏడాదితో రూ. 10.5 కోట్ల అదనపు నిధులు సమకూర్చవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. అయినప్పటికి వనరులు పరిమితంగా లభ్యమైనందువల్ల విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకోసం చేసిన కేటాయింపు 1967–68 లో రూ. 32.00 కోట్లకు పరిమితం చేయవలసివచ్చింది

7. 1967–68 లో కొత్తగూడెం రెండవదశలోని రెండు యూనిట్లు ఎగువసీలేరు ప్రాజెక్టు రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభించడంతో [illegible] అదనంగా సుమారు 240 మెగావాట్ల ఉత్పాదకశక్తి పెరుగగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఇందువల్ల 1967–68 అంతానికి రాష్ట్రంలోని మొత్తం స్థాపిత శక్తి 652 మెగావాట్లు కాగలదు.

8. విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులలో సాధించిన అభివృద్ధి 1967–68 లో వాటి కోసం చేసిన కేటాయింపులు ఈ క్రింద ఇవ్వబడినాయి :

ప్రభుత్వ పనులు

(ఏ) కొనసాగుతున్న పథకాలు :

(1) ఎగువసీలేరు జలవిద్యుత్ పథకం :— ఎగువ సీలేరువద్ద ఒక్కొక్కటి 60 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్లను నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. ఈ పథకాన్ని మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతంఅయ్యే నాటికే పూర్తి చేయాలని మొదట నిర్ణయించబడింది. దీన్ని మొదటనే రెండవ ప్రణాళిక నుండి మినహాయించడం విదేశీద్రవ్యసహాయ వనరులకు తుదిరూపం ఇవ్వడంలో జాప్యంజరగడం, విదేశీ ఋణసహాయం షరతులకు తుదిరూపం ఇవ్వడంలో ఆలస్యంకావడం, అంతర్రాష్ట్ర సమస్యలు మున్నగు అనేక ఆటంకాల కారణంగా ఇది బకాయీ పథకంగా నాలుగవ ప్రణాళికలో చేర్చబడింది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో సివిలు పనులు అతివేగంగా జరిగినవి. కొన్ని ఖారీపనులుకూడా పూర్తి చేయబడినాయి. మిగిలినపనులు చురుకుగా సాగుతూ వున్నాయి. స్విట్జర్లాండులో టర్బైన్లు, జనరేటర్లు, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ల తయారీ పని పూర్తి అయింది అవి వివిధ రవాణాదశలలో వున్నాయి. 1966–67 లో పరికరాలు చాలవరకు నిర్మాణస్థలానికి చేర్చబడ్డాయి. ఉత్పాదక పరికరాలపై నిర్మాణపుపని స్విచ్‌గియర్ నెలకొల్పేపని ప్రారంభించబడి చురుకుగా సాగుతున్నాయి. సివిలు పనులు పూర్తి అయ్యేదశలో వున్నాయి. 1967–68 లో ఒక్కొక్కటి 60 మెగవాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయని ఆశించబడుతున్నది 1967–68 బడ్జెటు అంచనాలలో ఈ పథకం కోసం రూ. 280 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(2) బలిమెల డాము :— ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వాలమధ్య జరిగిన ఒప్పందం ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టుకయ్యే వ్యయం ఆ ప్రభుత్వాలు రెండూ సమాన వాటాలలో భరిస్తాయి. అయితే మన ప్రభుత్వ వ్యయగరిష్ట పరిమితి రూ. 12.00 కోట్లుగా వుంటుంది మనరాష్ట్రానికి బలిమెల డాము నుండి 2100 క్యూసెక్కులు క్రమంగా విడుదల చేయబడుతాయి. వీటిని రాష్ట్రవాటాగా వినియోగించుకోవచ్చును. దీనికితోడు మన ప్రభుత్వం బలిమెలలో డాముస్థలంవద్ద పవర్ హౌసును నిర్మించుకోవచ్చును. బలిమెల డాము ప్రాజెక్టు చీఫ్‌కన్‌స్ట్రక్షన్ ఇంజనీరు ఈ పథకాన్ని అమలుపరుస్తున్నారు మూడవ ప్రణాళికాకాలంలో మన ప్రభుత్వం రూ. 3 00 కోట్ల మొత్తాన్ని చెల్లించింది. మిగతా రూ. 9.00 కోట్లను డాము స్థలంవద్ద ఆంధ్రపవర్ హౌసు తాలూకు సివిల్ పనులకయ్యే ఖర్చుకుగాను రూ. 60.00 లక్షలను నాలుగవ ప్రణాళికాకాలంలో దఫాల వారిగా చెల్లించాల్సి వుంటుంది కాబట్టి ఈ పథకంకోసం 1967 - 68 బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 250.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(3) శ్రీశైలం జలవిద్యుత్ పథకం :— శ్రీశైలంలో మొదటిదశలో ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్ల శక్తిగల నాలుగు యూనిట్లను స్థాపించడానికి, అవసరమైన ట్రాన్సుమిషను లైన్లు, సబ్‌స్టేషన్లు నిర్మించే ఏర్పాటుచేయడానికి ఈ

పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది ఈ పథకం సివిల్ పనులను శ్రీశైలంలోని ఛీఫ్ ఇంజనీరు అమలు పరుస్తున్నారు. పథకంలో ట్రాన్స్‌మిషనులైన్లు, సబ్‌స్టేషన్ల నిర్మాణం భాగం పనిని రాష్ట్రవిద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు అమలుపరుస్తున్నది.

సివిల్ పనులు

1967–68 లో 1967 మే అంతానికి సివిల్‌పనులకు రూ. 65 65 లక్షలు ఖర్చయింది. ప్రాజెక్టు ప్రారంభం అయినప్పటినుండి 1966–67 అంతంవరకు క్రమంగా సివిల్ పనులకు రూ 1430.95 లక్షలు ఖర్చయింది.

నది ఎగువభాగంలో రాక్‌ఫిల్ కాఫర్‌డాము ఏర్పాటు చేసేపని, నది ఎగువభాగంలోను, దిగువభాగంలోను కాంక్రీటు కాఫర్‌డాములు ఏర్పాటుచేసే పని పూర్తి చేయబడింది నదికి ఎగువన, దిగువనగల కాఫర్‌డాముల మధ్య ప్రదేశంలో నీరు తోడివేయబడింది 2-5–1967 తేదీన నదీగర్భంలో నీరు తీసి వేయబడి ఖాళీచేయబడింది. మళ్ళింపు సొరంగం త్రవ్వకంపని పూర్తి అయింది. దాని కాంక్రీటు లైనింగు పని కూడా పూర్తయింది. డాము పక్కనులో 6500 అడుగుల దిగువన కృష్ణానదిపై శాశ్వత వంతెన తాలూకు 8 నుండి 11 స్తంభాలవరకు వాటి పునాదుల త్రవ్వకం చేపట్టబడింది.

1967 నవంబరు నుండి ప్రారంభమయ్యే పనికాలంలో కాఫరుడాముల మధ్య ప్రాంతంలో నీరు తోడిపోసేపని, కాలువ లోతుభాగంలో పునాదులు త్రవ్వేపని, డ్రిల్లింగు, గ్రౌంటింగు పనులు చేపట్టాలని సంకల్పించబడినది కాలువ లోతుభాగంలో క్రాంకీటు వేసే పనిని వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో చేపట్టడానికి ఉద్దేశించబడింది

ట్రాన్సుమిషను సబ్‌స్టేషన్లు

ఈ పథకంలో కేటాయించబడిన ట్రాన్సుమిషను లైన్లలో ముఖ్యముగా (ఎ) నాగార్జునసాగరు నుండి శ్రీశైలానికి, (బి) శ్రీశైలం నుండి కడపకు 220 కిలోవాట్ల ట్రంకు ట్రాన్సుమిషనులైన్లు చేరతాయి. ఇవి మద్రాసుతోగల అంతర్ రాష్ట్రీయ కనెక్షనులోని ముఖ్య కనెక్టింగ్ లైనుకుతోడు ప్రభుత్వ గ్రిడ్డులో భాగంగా వుంటాయి. అందుచేత శ్రీశైలంలో పవరు స్టేషను ఎప్పుడు కార్య రూపం దాల్చినప్పటికి దానితో నిమిత్తంలేకుండా రాష్ట్రీయం విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసారం చేయడంకోసం ఈ ట్రంక్ ట్రాన్సుమిషనులైన్లు, సబ్‌స్టేషన్లు వెంటనే అవసరమౌతాయి. మూడవ ప్రణాళిక అంతం అయ్యేనాటికి ఈ రెండు ముఖ్య ట్రాన్సుమిషనులైన్ల పనుల ప్రగతి ఈ క్రింద సూచించబడింది

(ఏ) 220 కె. వి. నాగార్జునసాగరు—శ్రీశైలం ఎస్. సి. లైను—సర్వే పనులు పూర్తి అయ్యాయి. 76 శాతం లొకేషన్లలో సబ్ సెట్టింగు, కాంక్రీటింగు పనులు పూర్తి చేయబడ్డాయి. 48 శాతం టవర్లు నెలకొల్పబడ్డాయి.

(బి) 220 కె. వి శ్రీశైలం కడప ఎస్. సి. లైన్లు:–75 శాతం సర్వే పని పూర్తయింది 1966–67 లో 220 కె. వి నాగార్జునసాగారు—శ్రీశైలం లైను పనులు చాలావరకు పూర్తి చేయబడినాయి.-132 కె. వి. వద్ద [illegible]

చేయబడినది. 1967 - 68 లో శ్రీశైలం-కడప 220 కె. వి. లైను పనులు పూర్తిగా చేపట్టడానికి కార్యక్రమం రూపొందించబడింది. ఈ లైను పనిని 1968-69 లో పూర్తి చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. 1967-68 ప్రభుత్వ బడ్జెటు అంచనాలలో సివిల్ పనులకోసం రూ 420.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ట్రాన్సుమిషను లైన్లకోసం 1967-68 ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 105.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

క్రొత్త ప్రాజెక్టుల పరిశీలన :

9. క్రొత్త విద్యుచ్ఛక్తి స్థలాల పరిశీలనకోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేక పరిశీలనా సిబ్బందిని మంజూరు చేసింది. ఈ క్రింది ముఖ్య పథకాలు పరిశీలించబడుతున్నాయి. ప్రాజెక్టు నివేదికలు వివిధ దశలలో తయారు చేయబడుతున్నాయి.

(i) పోచంపాడు
(ii) ఇచ్చంపల్లి
(iii) ప్రాణహిత
(iv) ఎగువ కృష్ణా
(v) కుంతల

పై పనులు కొనసాగించే నిమిత్తం 1967-68 ప్రభుత్వం బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 10.00 లక్షల కేటాయింపు జరిగింది.

రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు పనులు :

10-(ఏ) కొనసాగుతున్న పథకాలు.

(1) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, మొదటి దశ :— కొత్తగూడెం సమీపంలో పాల్వంచవద్ద 60 మెగావాట్ల యూనిట్లు రెంటిని నెలకొల్పటానికి పవర్ హౌసుకు నీరు సరఫరా చేసేందుకు కిన్నెరసాని నదిపై మట్టి డాము నిర్మించడానికి, అవసరమైన ట్రాన్సుమిషను లైన్లు సబ్-స్టేషన్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో పవర్ హౌసు నిర్మించడానికి కాలనీ తదితర సివిల్ పనులు, విద్యుచ్ఛక్తి పనులలో చాలా భాగం పూర్తి చేయబడినాయి. యంత్రసామగ్రి నెలకొల్పే కార్యక్రమం పూర్తి చేయబడింది. 60 మెగావాట్ల మొదటి యూనిటు పనిచేయడం ప్రారంభించడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడినాయి కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టు పనికూడా అతి వేగంగా కొనసాగుతున్నది. 132 కె. వి. కొత్తగూడెం—వరంగల్లు లైను నిర్మాణం పూర్తయినది. నాలుగవ ప్రణాళికా కాలంలో 60 మెగావాట్ల మొదటి యూనిటు 1966-67 లో 4-7-1966 తేదీన పని చేయడం ప్రారంభించింది 60 మెగావాట్ల రెండవ యూనిటు 26-11-1966 తేదీన పని చేయడం ప్రారంభించింది. 132 కె.వి. వరంగల్ రామగుండం ట్రాన్సుమిషన్ లైను నిర్మాణంకూడా పూర్తి చేయబడింది.

న్నెరసాని ప్రాజెక్టు పని అతివేగంగా సాగుతున్నది. పవర్ హౌసుకు నీరు అత్యం

చేయబడుతున్నది. కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టువద్ద మిగతా సివిల్ పనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. కాబట్టి ఈ పథకం తాలూకు సివిల్ పనులన్నీ 1968-69 లో పూర్తి కాగలవని ఆశించబడుతున్నది. ఈ పథకంకోసం 1967-68 బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 250.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(2) రామగుండం థర్మల్ పథకం 'బి' స్టేషను (ఎ.ఐ.డి. యూనిట్) — 62.5 మెగావాట్ల శక్తిగల ఒక సెట్టను రామగుండంలో నెలకొల్పడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది మూడవ ప్రణాళికలో చేపట్టబడిన క్రొత్త పథకం యిది. ఈ పథకం ఎన్నో చిక్కులు ఎదుర్కొన్నది. అవన్నీ ఇప్పుడు తొలగిపోయాయి. సివిలు పనులు బాగా సాగుతున్నవి వివిధ భాగాలకు చెందిన పెక్కు ప్యాకేజీలు 1966-67 లో నిర్మాణ స్థలానికి చేరాయి బాయిలరును నెలకొల్పే పని చేపట్టబడింది. అది చురుకుగా సాగుతూవున్నది. ఈ సామగ్రిని నెలకొల్పటానికి సంబంధించిన పని 1967-68 లో పెద్ద యెత్తున చేపట్టబడుతుంది. 1968 డిశంబరు నాటికి ఈ యూనిటు పని ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. 1967-68 వ సంవత్సరానికి సంబంధించిన బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకంకోసం రూ 300.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(3) ట్రాన్సుమిషను, డిస్ట్రిబ్యూషను పథకాలు (మూడవ ప్రణాళిక బకాయి పనులు) బల్క్ లోడులతో సహా :—అది సమగ్రపథకం. ఈ పథకం క్రింద రాష్ట్రం మొత్తంమీద వున్న 220, 132, 66 కె వి. లైన్లు సబ్ స్టేషన్లు క్రిందకు వస్తాయి. 220 కె. వి. ఎగువ సీలేరు-సింహాచలం ఎస్. సి. లైను, 220 కె. వి. కొత్తగూడెం-నాగార్జునసాగరు ఎస్ సి. లైను, 220 కె వి కడప-మద్రాసు హద్దు ఎస్.సి. లైను, 132 కె వి వరంగల్లు-హైదరాబాదు డి సి లైను—ఈ పథకంలో చేరివున్న కొన్ని ప్రధానమైన ట్రాన్సిమిషను లైన్లు. 220 కె వి. కొత్తగూడెం-నాగార్జునసాగరు లైను పూర్తి అయి ఛార్జి చేయడం జరిగింది. సబ్‌స్టేషన్లకు సంబంధించిన కొన్ని పనులుకూడా పూర్తి అయ్యాయి మిగతా లైన్లకు, సబ్-స్టేషన్లకు సంబంధించి మిగిలిపోయివున్న నిర్మాణపు పనులు కొనసాగుతున్నాయి. నాల్గవ ప్రణాళిక మొదటి అర్ధభాగ కాలంలో వీటి పని పూర్తి అవుతుంది. 1967-68 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకాలకోసం రూ. 348.80 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(బి) క్రొత్త పథకాలు :

(1) దిగువ సీలేరు జలవిద్యుచ్ఛక్తి పథకం :—మొదటి దశలో 100 మెం.వా. శక్తిగలిగిన 4 సెట్లను నెలకొల్పటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. మూడవ ప్రణాళిక తుది రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ పథకానికి సంబంధించి ముందుచర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో రోడ్లు వేయడం, క్వార్టర్ల నిర్మాణం. విద్యుచ్ఛక్తి, టెలిఫోనులైన్ల నిర్మాణంవంటి ప్రాథమిక పనులు కొనసాగాయి ప్రధానమైన సివిలు పనులుకూడా ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ పథకానికి సంబంధించిన తొలి రెండు యూనిట్లు [illegible]

అవుతాయి. 100 మె. వా గలిగిన తొలి యూనిటు 1970-71 లో పని చేయడం ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది 1967-68 బోర్డువారి బడ్జెటు అంచనాలో ఇందుకోసం రూ. 150.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(2) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం (రెండవదశ) :- మొదటి దశ క్రింద ఇదివరలో పనిచేయడం ప్రారంభించిన 60 మెగా వా శక్తిగలిగిన రెండు యూనిట్లు కొనసాగిస్తూ 60 మె. వా శక్తిగలిగిన మరిరెండు యూనిట్లను నిర్మించటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. మూడవ ప్రణాళిక తుది రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ పథకానికి సంబంధించిన ముందుచర్య తీసుకోబడింది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో పరికరాలన్నిటికీ ఆర్డరు ఇవ్వబడింది నిర్మాణస్థలంలో సామగ్రిని అందుకోవడం జరిగింది. బాయిలరు ప్లాంటును నెలకొల్పేపని చేపట్టబడింది. నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలో ఈ పథకం పూర్తిచేయబడి 60 మె వా. శక్తిగలిగిన రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి. సామగ్రిని నెలకొల్పటానికి సంబంధించిన పని 1966-67 లో ముమ్మరంగా కొనసాగింది. 60 మె వా. శక్తిగలిగిన రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి 1967-68 బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకంకోసం రూ. 250 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

(3) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం (మూడవదశ)· — మొదటి, రెండవదశ పనులను కొనసాగిస్తూ కొత్తగూడెంలో 110 మె.వా. శక్తిగలిగిన రెండుయూనిట్లను నెలకొల్పటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది రామచంద్రాపురంలోని మెస్సర్సు భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్ లిమిటెడ్ వారు ఈ పథకానికి సంబంధించిన రెండు యూనిట్లను సరఫరా చేయవలసివున్నది. ప్రస్తుత కార్యక్రమాన్ని అనుసరించి ఈ పథకానికి సంబంధించిన పనులు 1967-68 లో చేపట్టబడతాయి. ఒక్కొక్కటి 110 మె వా. శక్తిగలిగిన ఈ రెండు యూనిట్లు నాల్గవ ప్రణాళికాంతం అయ్యే లోగా పనిచేయడం ప్రారంభించబడతాయని ఆశించబడుతున్నది. 1967-68 బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకంకోసం రూ. 10.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(4) ట్రాన్సుమిషను పథకం (నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక) మరియు వ్యవసాయేతర సర్వీసు కనెక్షనుతో సహా డిస్ట్రిబ్యూషన్ పథకం (నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక) —నాల్గవప్రణాళికలో పూర్తికాగల విద్యుత్పాదక కేంద్రాలనుండి తయారుకాగల విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రసారం చేయడంకోసం 220 కె. వి. గ్రిడ్‌ను 132 కె. వి. లైన్లను క్రొత్తపవర్ స్టేషన్లతో ముడిపెట్టి వాటిని పటిష్ఠం చేయడమే కాకుండా పెద్దలోడ్ వున్న కేంద్రాలకు లైన్లకు విస్తరింపచేయడంకూడా అవసరం. రాష్ట్రానికవసరమయ్యే అతి పొదుపుగా ఉండే నెట్‌వర్క్ను ఎనలైజరు పని పూర్తి చేయబడింది. కేంద్ర జలవిద్యుచ్ఛక్తి కమీషనును సంప్రదిస్తూ ఈ ట్రాన్సుమిషను పథకం రూపొందించబడింది. ఉత్పాదక కేంద్రాలనుండి ట్రాన్సుమిటుఅయిన బల్క్ విద్యుచ్ఛక్తిని 220 కె. వి. 132 కె. వి. లైన్లమీదుగా పంపిణీ కేంద్రాలకు సరఫరా చేయడానికై 66 కె. వి. 33 కె. వి. 11 కె.వి లైన్లుకూడా పటిష్టం చేయబడవలసి వున్నాయి సబ్‌స్టేషన్లతోటి చేర్పులుకూడా చేయవలసి ఉన్నాయి. ప్రస్తుతమున్న పంపిణీలైన్లను పటిష్ఠం చేయడానికి, నిర్దిష్టమైన ప్రమాణాలతో

వాట్టేజి స్థాయిని నిర్వహించటానికి తగు కేటాయింపు చేయవలసిన అవసరంకూడా వున్నది అదనంగా ఆదాయాన్ని సంపాదించడంకోసం అదనపు సర్వీసు కనెక్షన్లు త్వరగా ఇవ్వవలసి వున్నది. పై పనులన్నింటికోసం నాల్గవ ప్రణాళికలో రూ. 7,558 00 లక్షల ఖర్చుకాగల ట్రాన్సుమిషను, పంపిణి పథకాన్నొకదాన్ని విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు రూపొందించింది పై పథకానికి తోడుగా నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలో మద్రాసు-విజయవాడ మార్గంతోసహా కొన్ని రైల్వే మార్గాలను విద్యుద్దీకరణ చేయడానికి రైల్వేబోర్డు వుద్దేశిస్తున్నది. ఇందుకోసం విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు రూ. 200 00 లక్షల ఖర్చుకాగల ఒక పథకాన్నికూడా రూపొందించింది. ఈ పనివిషయంలో నిధులు కొరతగావున్న కారణంగా బోర్డువారు నాల్గవ ప్రణాళికలో కేవలం ముఖ్యమైన పనులు మాత్రమే చేపట్టి పూర్తిచేస్తారు. దీని మూలంగా అదనపుస్థాపితశక్తి పూర్తిగా వినియోగమయ్యేటట్లు చూడడంకోసం తద్వారా గరిష్ఠ ఆదాయాన్ని పొందడంకోసం ఇది తోడ్పడుతుంది 1965-67 లో ట్రాన్సుమిషను పథకంకోసం రూ. 125 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. వ్యవసాయం కాకుండా ఇతర సర్వీసు కనెక్షన్లను కలుపుకొని పంపిణీ పథకంకోసం రూ. 200 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

(5) వ్యవసాయ సర్వీసు కనెక్షను కలుపుకొని గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ.— గ్రామ సీమలకు విద్యుచ్ఛక్తి సదుపాయం విస్తరించబడుతుంది కాబట్టి గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ కార్యక్రమానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత వుంటుంది. మూడవ ప్రణాళిక అంతమయ్యేవరకు గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ పథకం పల్లెలకు విద్యుచ్ఛక్తిని అందజేసే కార్యక్రమంగా మాత్రమే భావించబడగా అధికాహారోత్పత్తికివున్న ప్రాధాన్యం దృష్ట్యా నాల్గవ ప్రణాళికాకాలంలో మాత్రం ఈ కార్యక్రమానికి వ్యవసాయ పరమైన ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం జరిగింది వ్యవసాయ పంపుసెట్లు కోసం విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్లు ఇవ్వడం ఆ ప్రాంతంలోఉన్న ఇతర వినియోగదార్లకు అదేసమయంలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడం వీలవుతుందనే విషయం నొక్కి చెప్పబడింది.

రాష్ట్రంలో మొత్తం 27,268 నివాస గ్రామాలు ఉండగా నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభంనాటికి 5,500 గ్రామాలను విద్యుద్దీకరించడం జరిగింది. 1966-67 లో శివార్లతోసహా 524 గ్రామాలను విద్యుద్దీకరించడం జరిగింది. 1967-68 లో లభ్యమయ్యే పరిమిత నిధులతో ఉత్తమ ఫలితాలను సాధించాల్సిన అవసరందృష్ట్యా అసంపూర్ణముగానున్న పనులను పూర్తిచేయడానికి ఇదివరకే విద్యుదీకరింపబడిన గ్రామాలలో లోడు అభివృద్ధిని తీవ్రతరం చేయడానికి ఈ కార్యక్రమం పరిమితమై ఉండాలని నిర్ణయించబడింది. ఇదివరకే విద్యుదీకరింపబడిన ప్రాంతాల్లోని పంపుసెట్లకు విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది.

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో 39 700 వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు సరఫరా ఇవ్వబడింది. 1966-67 లో 10,690 వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు సరఫరా యివ్వబడింది. ఇంతేకాకుండా 15 నుండి 100 హెచ్. పి. వరకుగల 90 పంపు సెట్లు ఉన్న 54 తోడిపోత వ్యవసాయ పథకాలకుకూడ విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా

చేయబడింది, సబ్-ట్రాన్సుమిషను, బల్కు లోడులు, గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణకు గాను 1967–68 లో రూ 4 02 కోట్లు మొత్తం కేటాయించడింది. ఈ కేటాయింపుతో ఈ క్రింది 75,000 క్రొత్త సర్వీసులకు కనెక్షను ఇవ్వడానికి ఇదివరకే 60 శాతంకు పైగా ప పూర్తియైన 552 గ్రామాల్లో పనులను పూర్తి చేయడానికి బోర్డు నిర్ణయించింది

సర్వీసు వర్గం	1967–68 లో సర్వీసుల కార్యక్రమం
(i) గృహోపయోగము	40,000
(ii) గృహోపయోగముకాని	8,050
(iii) పబ్లికు లైటింగు	800
(iv) ఎల్. టి పారిశ్రామిక	1,000
(v) వ్యావసాయక, నీటిపనులు	25,000
(vi) హెచ్. టి	150
మొత్తం	75,000

జరుగుతున్న పనులను పూర్తి చేయడానికీ, ఇదివరకే విద్యుదీకరింపబడిన గ్రామాల్లోని పంపుసెట్లను శక్తివంతం చేసే ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేయడానికి కనీసం రూ. 6.00 కోట్ల అదనపు మొత్తం అవసరమవుతుంది.

విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు ఋణాలు :

(11) 1965-67 లో ప్రభుత్వం, రూ. 28.54 కోట్ల ఋణాన్ని విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు మంజూరు చేసింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం 1967–68 లో రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు రూ. 214 00 లక్షల వరకు ఋణాన్ని ఇవ్వడానికి, బోర్డు బహిరంగ మార్కెటులో ఇంకా ఎక్కువ ఋణాలను తీసుకోవడానికి అనుమతించడానికి కూడ సంకల్పించింది.

రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు ఆదాయం :

(12) విద్యుచ్ఛక్తి అమ్మకంద్వారా 1966-67 లో రూ 1,676.00 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది. ఈ 1966–67 బడ్జెటు అంచనాలో ఆశించిన రూ. 2,012.00 లక్షల మొత్తంకంటే ఈ మొత్తం తక్కువ. 1964 జూలై ఆఖరువరకు వరుసగా నిర్బంధాలు ఉండడంతో యూనిట్ల అమ్మకం పడిపోయినందువల్లా, సుమారు 1966 అక్టోబరునుండి మొదట ఉద్దేశించిన టారిఫుల సవరణ వాయిదా పడడంవల్లా ముఖ్యంగా ఈ తగ్గుదల ఏర్పడింది. 1967–68 లో విద్యుచ్ఛక్తి అమ్మకంమీద ఆశించిన మొత్తం ఆదాయం సుమారుగా రూ. 2 990.00 లక్షలు. ఈ పెరుగుదల ప్రధానంగా విద్యుచ్ఛక్తి టారిఫుల సవరణవల్లా. క్రొత్త యూనిట్ల ప్రారంభంద్వారా లభ్యమయ్యే అదనపు విద్యుచ్ఛక్తి అమ్మకంవల్లా ఏర్పడుతుంది.

ముగింపు

(13) ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయిక, పారిశ్రామికాభివృద్ధి చా లంతవు విద్యుచ్ఛక్తి లభ్యతమీదనే ఆధారపడిఉంది కొత్తగూడెం I. II దశలు, ఎగువ సీలేరువంటి పెద్ద ప్రాజెక్టులలో అధిక పెట్టుబడులు పెట్టినప్పటికీ గడచిన ఏళ్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్, విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధిలో వెనుకబడిఉన్న విషయం ప్రతి ఒక్కరికీ తెలిసిందే. కొన్ని నెలలనుండి మాత్రమే మనం అదనపు విద్యుచ్ఛక్తి పొందగల్గుతున్నాము. మరికొన్ని నెలల్లో ఇంకా 240 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని అదనంగా పొందగల్గుతాము.

ఆ విధంగా మనం తగినంత విద్యుచ్ఛక్తిని సమకూర్చుకో బోతున్నాము. అంతేకాదు. విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డు ఆదాయాలను ఎంతగానో ఇనుమడింపచేసుకొని ఈ బోర్డుకు చిరకాలంగా ఉంటున్న లోటును క్రమక్రమంగా తొలగించుకోడానికి దోహదం చేకూరుతుంది.

APPENDIX

Policy Statement of The Chief Minister on The Demand fo Grant on Electricity for 1967-68

DEMAND NO XXXI—ELECTRICITY Rs. 6,14,82,500

ELECTRICITY IN ANDHRA PRADESH BUDGET ESTIMATE 1967-68

Mr Speaker, Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs 6,14,82,500 under Demand "XXXI Electricity". This demand relates to the working expenses on electricity schemes generating power which are under the control of the Government.

2 For the information of the House, I shall deal with the salient features pertaining to Electricity Schemes and touch on the progress achieved during 1966-67 and the programme for 1967-68.

3 Members are aware that the State had suffered from power shortage during the last few years. Due to lack of adequate installed capacity sufficient to meet power demand and also due to curtailment of generation on account of drought conditions, the consumption of power had to be restricted and the growth of power demand received a set back Consequently, the aggregate power demand in Andhra Pradesh which was the order of 180 M.W at the beginning of the Third Five-Year Plan, did not build up to the expected load of 432 M W. by the end of the Third Five-Year Plan The actual load demand at the end of the Third Five-Year Plan did not exceed 258 M W. The load is expected to pick up now gradually and according to the Fourth Annual Power Survey. a demand of 944 MW is anticipated by the end of 1970-71

4. The total installed capacity at the beginning of the Fourth Five-Year Plan was 292 MW. It has increased to 412 M.W. with the addition of 120 MW of Kothagudem, I Stage during 1966-67. To meet the anticipated demand of 944 M.W. by the end of Fourth Five-Year Plan, a total installed capacity of 1227 M W will be required. If the schemes under execution are completed, the total installed capacity is expected to reach only 982 M.W. Thus even by the end of the Fourth Five-Year Plan, there would be a shortage of installed capacity to the extent of 245 M W. In order to bridge the gap between the supply of and the demand for power, the following schemes are under consideration

		M. W.
(1)	Pumped storage scheme at Nagarjunasagar (2 × 50 M. W. each)	100
(2)	Additional set at Kothagudem under III Stage	110
(3)	New set in Vijayawada	50/60
(4)	Ramagundam Extension scheme	200

5. While speedy power development is essential for economic growth, unfortunately resources position is quite tight and note sufficient to match with the required growth of power. A sum of Rs 170.00 crores has been allotted for power schemes in the Fourth Five Year Plan This amount is not adequate On the whole the Fourth Plan provision has to be increased by Rs 30 00 crores if the physical targets set under the Rs 170 00 crores Plan are to be achieved If the anticipated deficit in the installed capacity in the State has to be covered by the end of the Fourth Five-Year Plan, a further additional provision to the tune of about Rs 40 00 crores will be necessary in the Fourth Plan itself Thus, over and above the plan provision of Rs 170 00 crores, an additional provision of about Rs. 70 00 crores is required to achieve not only the targets set in the Fourth Five-Year Plan for power generation but also for covering the anticipated deficit according to the Fourth Annual Power survey.

6. The total provision made in the annual plan for 1966-67 under power sector is Rs 39 40 crores. Due to limited recources available, the provision for power schemes in 1967-68 had to be limited to Rs 32 00 crores only, even though it is very necessary to provide additional funds of the order of Rs 10 5 crores this year if the schemes under execution have to proceed according to plan and loads is to be developed.

7. It is expected that during 1967-68 with the commissioning of two units of Kothagudam stage II and two units of Upper Sileru Project generating capacity of about 240 M W will be added to the grid This will bring the total installed capacity of the State to 652 M. W. by the end of 1967-68

8 The progress achieved on the power projects and the provisions made during 1967-68 are as follows :

Government Works

(a) Continuing Schemes

(i) Upper Sileru Hydro Electric Scheme —This scheme contemplates the installation of 2 × 60 M W. units at Upper Sileru, This Scheme was orginally scheduled to be completed before the end of the Third Five-Year Plan On account of many bottlenecks such as initially excluding it from the core of the Second Plan, delay in finalisation of foreign aid source, delay in finalisation of terms of loan of the foreign aid, inter-state problems, etc, this scheme spilled over into the Fourth Five-Year Plan. During the Third Plan period the civil works progressed fast and some major items were also completed. The balance works are in good progresss The manufacture of Turbines, generators and Transformers was completed in Switzerland and were under various stages of transport During 1966-67 most of the equipment was transported to site, the erection work on generating equipment and switchgear was started and is in good progress. The civil works are under anvanced stage of completion. During 1967-68 the two units of 60 M.W each are expected to be commissioned An amount of Rs. 280-00 lakhs is provided for the scheme in Budget Estimate 1967-68.

(2) Balimela Dam

According to the terms of agreement between Andhra Pradesh and Orissa Governments, the cost of Balimela Dam is to be shared equally by the two State Governments subject to a maximum of Rs 12 00 crores by the Government of Andhra Pradesh. This State will get a regulated discharge of 2100 cusecs from the Balimela Dam to be utilised on this State's share In addition to the above, this State can construct a Power House at the foot of the Dam at Balimela This scheme is being executed by the Chief Construction Engineer, Balimela Dam Project During the Third Plan period, an amount of Rs 3 00 crores was paid by the Government of Andhra Pradesh The balance of Rs 9 00 crores plus Rs 60 00 lakhs towards the cost of civil works for Andhra Power House at the dam site is to be paid during the Fourth Plan period in istalments An amount of Rs. 250·00 lakhs is therefore provided for the scheme in the Budget Estimate 1967-68

(3) Srisailam Hydro Electric Scheme :

This scheme envisages installation of 4 × 110 M W. units at Srisailam in the first stage and also provides for the construction of the necessary transmission lines and sub-stations The civil works of the scheme are being executed by the Chief Engineer, Srisailam. The transmission lines and sub-station portion of the scheme are being executed by the Andhra Pradesh State Electricity Board.

Civil Works

The expenditure to end of May, 1967 in 1967-68 is Rs. 65.65 lakhs on Civil Works The progressive expenditure from the commencement of the project to end of 1966-67 is Rs. 1430.95 lakhs on Civil Works

The formation of upstream rockfill coffer dam and upstream and downstream colcrete coffer dams was completed and the area in between the upstream and downstream coffer dams was dewatered and the river bed exposed on 2nd May, 1967 Excavation of Diversion Tunnel was completed and concrete lining for the same is completed. Excavation of foundations for piers Nos. 8 to 11 of the permanent bridge across Krishna river at 6,500' downstream of dam axis is taken up.

It is proposed to take up, during the next working season commencing from November, 1967, dewatering the area in between the coffer dams, excavation of foundations in the deep channel portion and drilling and grouting works Laying of concrete in the deep channel portion is proposed to be taken up during the next financial year.

Transmission and Sub-stations .

The transmission lines provided in this scheme include important (a) 220 K. V. trunk transmission lines from Nagarjunasagar to Srisailam and (b) from Srisailam to Cuddapah which form part of the State Grid as well as the main connecting line in the Inter-State connection with Madras. Therefore, independent of the time by which the power station at Srisailam materialises, these trunk

transmission lines and sub-stations will be reqired immediately for transmission of power in the State. The progress of works at the end of the Third Plan on the two important transmission lines is indicated below

(a) 220 K V Nagarjunasagar—Srisailam S. C Line

The survey works were completed Stubsetting and concreting works were completed at 76 per cent of the locations 48 per cent towers were erected

(b) 220 K V. Srisailam—Cuddapah S C. Lines

75 per cent of survey work was completed During the year 1966-67 most of the works on 220 K V Nagarjunasagar—Srisailam line were completed and the line is charged at 132 K. V. During 1967-68 the works on Srisailam—Cuddaph 220 K V line are programmed to be taken in full and the line is proposed to be completed in the year 1968-69 An amount of Rs 420 00 lakhs is provided for civil works in the Budget Estimate 1967-68 of Government and an amount of Rs 105 00 lakhs for transmission lines in the Budget Estimate 1967-68 of the Andhra Pradesh State Electricity Board.

9 Investigation of New Projects·

In order to carry out the investigation of the new power sites, separate investigation staff has been sanctioned by the Government. The following are the important schemes under investigation and the preparation of project reports are under different stages of progress .—

(i) Pochampad.
(ii) Inchampalli.
(iii) Pranahita.
(iv) Upper Krishna
(v) Kuntala.

In order to carry out the above works, an amount of Rs. 10 00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1967-68 of Government

State Electricity Board Works :

10. (a) Continuing Schemes :

(1) Kothagudem Thermal Scheme, I Stage —This scheme envisages installation of two 60 M W units at Paloncha near Kothagudem, an earthern dam across Kinnersani river to supply water to the power house and also necessary transmission lines and substations. During the Third Plan period major portion of the works relating to power House, residential colony and other civil works and electrical works were completed. The erection programme was completed and all arrangements were made to commission the first 60 M W. unit The work of Kinnersani Project also was proceeding at a brisk pace. The construction of 132 K. V. Kothagudem—Warangal line was completed. During the Fourth Plan period, in 1966-67 the first 60 M. W. unit was commissioned on 4th July, 1966 and the second 60 M W. unit was commissioned on 26th November, 1966. The construction of 132 K. V Warangal—Ramagundam Transmission line was also completed. The work on Kinnersani

Project is progressing briskly and water made available for the Power House. Balance civil works at Kinnersani Project are in good progress. All the works on the scheme are therefore expected to be completed by 1968-69. An amount of Rs. 250.00 lakhs is provided for this scheme in the Budget Estimate 1967-68 of the Board.

(2) Ramagundam Thermal Scheme 'B' Station, (AID Unit) — This scheme provides for installation of one 62.5 M. W. capacity set at Ramagundam. This is a new scheme taken up in the Third Plan. This scheme faced a number of bottlenecks, which have now been overcome and the civil works are in good progress. During 1966-67 many packages of different parts were received at site. The erection of boiler is taken up and is progressing well. The erection of equipment will be taken up in full swing during 1967-68. The unit is expected to be commissioned by December, 1968. An amount of Rs. 300.00 lakhs is provided for this scheme in the Budget Estimate 1967-68 of the Board.

(3) Transmission and Distribution Schemes (Spill-over works of Third Plan) including Bulk loads. This is a comprehensive scheme covering the transmission net-work of 220 K. V., 132 K. V., 66 K. V., lines and sub-stations in the entire State. Some of the important transmission lines included in this scheme are 220 K. V. Upper Sileru—Simhachalam S. C. Line, 220 K. V. Kothagudem-Nagarjunasagar S. C. line, 220 K. V. Cuddapah—Madras border S. C. line and 132 K. V. Warangal—Hyderabad D. C. line. The 220 K. V. Kothagudem—Nagarjunasagar line was completed and was charged. A number of works relating to Sub-stations were also completed. The balance construction works on the remaining lines and sub-stations are in progress and will be completed in the first half of the Fourth Plan period. An amount of Rs. 348.80 lakhs is provided for these schemes in the Budget Estimate of 1967-68 of the Board.

(b) New Schemes:

(1) Lower Sileru Hydro Electric Scheme.—This scheme envisages installation of 4X100 M. W. sets in the first stage. Advance action on this scheme was taken up during the last two years of the Third Plan. During the Third Plan period the preliminary works like laying of roads, building of camps and construction of power and telephone line were in progress. The main civil works also were started. The first two units of this scheme will be supplied from U. S. S. R. It is expected to commission the first 100 M. W. unit in 1970-71. An amount of Rs. 150.00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1967-68 of the Board.

(2) Kothagudem Thermal Scheme, II Stage:—This scheme envisages erection of 2X60 M. W. units in continuation of 2X60 M.W. units already commissioned under the first stage. Advance action was taken on this scheme during the last two years of the Third Plan Period. During the Third Plan period all the equipment was ordered, and was being received at site. Erection of boiler plant was taken up. During the Fourth Plan period the scheme will be completed and both 60 M. W. units will be commissioned. In the year 1966-67 the erection of the equipment was in full swing. During 1967-68 the

two 60 M W units will be commissioned An amount of Rs. 250 00 lakhs is provided for the scheme in the Budget Estimate 1967-68 of the Board

(3) Kothagudem Thermal Scheme, III Stage —This Scheme envisages installation of 2 X 110 M W units at Kothagudem in continuation of first and second stage works The two units for this scheme are to be supplied from M/s Bharat Heavy Electrical Ltd , Ramachandrapuram As per the present programme the works on this scheme will be taken up in 1967-68 and the two units of 110 M W each are expected to be commissioned before the end of the Fourth Plan period An amount of Rs 10 00 lakhs is provided for this scheme in the Budget Estimate 1967-68 of the Board.

(4) Transmission Scheme (Fourth Five-Year Plan) and Distribution Scheme (Fourth Five-Year Plan) including service connections (other than agricultural) :—In order to transmit the power that will be coming forth from the generating stations that will be completed during the Fourth Plan period, it will be necessary not only to strengthen the 220 K V Grid and 132 K V lines by tying up with new power stations, but also to extend lines to major load centres. Net work analyser for the most economical net work required for the State was carried out and the transmission scheme has been formulated in consultation with Central Water and Power Commission In order to distribute the bulk power transmitted from the generating stations on 220 K. V. and 132 K.V lines to distribution centres, the 66 K V , 33 K. V. and II K. V lines also have to be strengthened and additions made along with sub-stations. Adequate provision is also necessary for strengthening the existing distribution lines and maintain the voltage levels at statutory limits Additional service connections have to be effected quickly for earning additional revenues Covering all the above works, a transmission and distribution schem for the Fourth Plan at a cost of Rs. 7,358 00 lakhs was formulated by the Electricity Board In addition to the above, as Railway Board is is contemplating electrification of some lines including Madras—Vijayawada track during the Fourth Plan period, a scheme costing Rs 200 00 lakhs was also formulated by the Electricity Board Due to paucity of funds against this item, only important works will be taken up by the Board during the Fourth Plan period and completed to earn madimum revenue, facilitating full utilisation of additional installed capacity. An amount of Rs 125 00 lakhs is provided for Transmission schems during 1967-68 An amount of Rs 200 00 lakhs is provided for Distribution Scheme including sorvice connections (other than agricultural).

(5) Rural Electrification including Agriculture service connections — Programme of rural electrification is very important as it extends the benefit of electricity to the rural areas While upto the end of the Third Plan, rural electrification programme referred to electrification of villages, in view of the paramount need for increesing food prduction, during the Fourth Plan, the programme has been given agricultural bias. Stress has been laid on giving electricity connections to clusters of agricultural pumpsets, at the same time extending supply to other consumers in the vicinity.

The number of villages electrified at the beginning of the Fourth Five-Year Plan was 5,500 as against the total number of 27,296 inhabited villages in the State 524 villages including hamlets have been electrified during 1966-67. In view of the need for achieving the best results with the limited funds available during 1967-68, it has been decided that programme should be limited to completion of incemplete works, and intensification of load development in villages already eloctrified Priority would be given to provision of electric connections to pump sets in areas already electrified

During the Third Five-Year Plan supply was given to 39,700 agricultural pump sets During 1966-67 supply was given to 10,630 agricultural pump sets. Besides 54 lift irrigation schemes having 90 pumsets ranging from 15 to 100 H. P. have also been supplied with power A total amount of Rs 4 02 crores is provided for 1967-68 for sub-transmission, bulk loads and Rural electrification. With this provision the Board has proposed to connect 75,000 new services as follows and complete the works in 552 villages where more than 60 per cent of the work had already been done :—

Category of Service	Services Programme for 1967-68
(1) Domestic	40,000
(2) Non-domestic	8,050
(3) Public lighting.	800
(4) L T Industrial	1,000
(5) Agricultural and Water Works	25,000
(6) H. T.	150
Total	75,000

An additional sum of at least Rs 6.00 crores is needed to complete the works in progress and to intensify the drive for energising pump sets in villages already electrifird

11. Loans to the Electricity Board :

During 1966-67 the Government sanetioned to the Electricity Board a total loan of Rs. 23 54 crores. During 1967-68 the State Government propose to advance to the State Electricity Board loans upto Rs. 214 00 lakhs and also to permit the Board to raise open market borrowings.

12. Revenue of the State Electricity Board ·

During 1966-67 the revenue on sale of power realised was Rs 1,676 00 lakhs which is less than the omount of Rs. 2,012.00 lakhs anticipatee in the Budget Etimate for 1966-67. The reduction is mainly due to continuance of restrictions till the end of July 1966 which has resulted in fall of sale of units and postponement of revision traiffs conoplated originally from about October 1966. During 1967-68 the total Eemrevenue on sale of power anticipated is about Rs.2,990 00 lakhs The increase will be mainly due to revision of power tariffs and the sale of additional power that will be available by the commissioning of new units.

13. Conclusion :
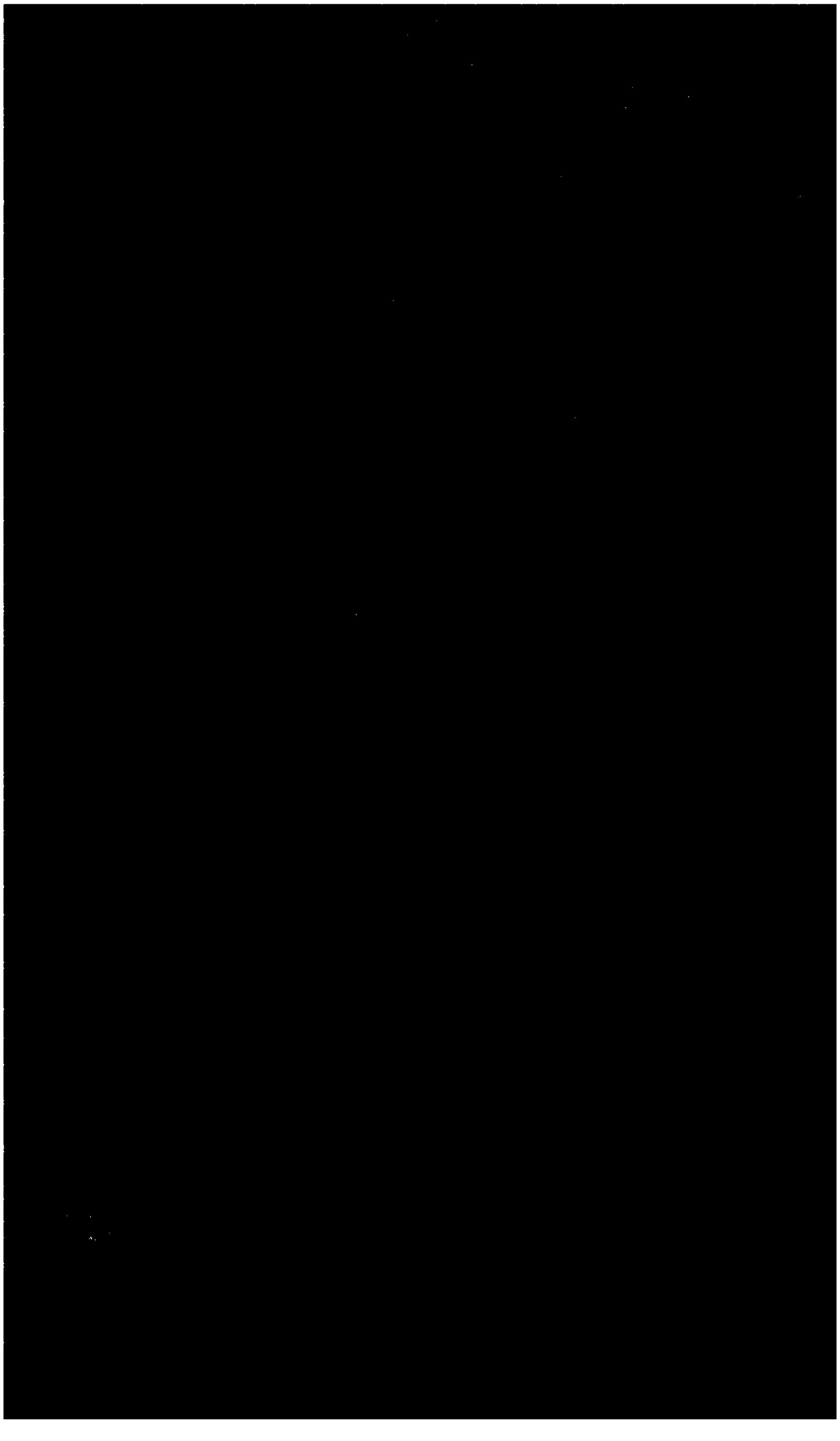
Agricultural and industrial development of Andhra Pradesh is dependent to a large extent on the availability of power. Andhra Pradesh, as every one is aware, has been lagging behind in power development during the past years despite heavy investments in large projects like Kothagudem, Stages I and II, and Upper Sileru It is only since a few months, that we have been seeing additions to our power potential We will be adding another 240 M. W to our power grid in the course of a few months. We are thus just on the threshold of availability of adequate power and incidenatlly on point of multiplying the Electricty Board's revenues several fold, thus paving the way for gradual wiping out its chronic deficit.